Klaire Nyerges

1824

Nyergesi Petri
anno 1795 mk. ehr.
Ex. Daniclis
e Nyerges dec.
17. Nov 1813
Ab. anno 1m.
N. Horvátzsa
[illegible]

Exhibet napszámm.
19 Nov. negy
ho volt 1813.
V. d.

UNALMAS ÓRÁKBAN,

VAGY-IS

A' TÉLI HOSZSZÚ ESTVÉKEN

VALÓ

IDŐ TÖLTÉS.

A' MELLYET

a' Versekben Gyönyörködőknek kedvekért,

KI-ADOTT

GRÓF GVADÁNYI JÓZSEF

MAGYAR LOVAS GENERALIS.

Pozsonyban,

Wéber Simon Péter költségével és betűivel.

1795.

Jactura temporis eſt nec quidquam facere, nec quidquam legere, quive ita vivunt, inſaniæ arguuntur.

Ita Boëtius, De Tempore.

1004892
II. RÁKÓCZI FERENC MŰSZAKI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
8.
MISKOLC

ELŐ JÁRÓ BESZÉD.

Néhány Úri Kedves jó Akaróim, arra kértek engemet, hogy ha vólnának néminémű már régenten munkált Verseim, akár minémű tárgyai vólnának azok, nyomtató fajtó alá szorittatnám, és az Közönség között közre botsájtanám.' Meg-vallom, hogy én, mivel a' Poëzisi Tudományba eleitül fogva gyönyörködtem, valamint énekeket, úgy név napokat üdvözlő, 's több más minden-féle múlatságos Verseket-is eleget munkáltam, de elöre által nem láthattam, hogy elmémnek tsekély szüleménnyei valaha a' Közönség előtt kedvességet nyerhetnének, azért-is azokat, mihent azoknak meg-küldöttem, a' kiket illettek, azonnal munkáimnak töredékeit el-szórtam, vagy-is fojtásokra fordíttottam. Mind azon által, hogy az engemet kérő jó Akaróim kívánságoknak annyira a' mennyire tölem telhetik eleget tehessek, felhánytam a' porok között heverő avitt papirosaimat, a' mellyek között még-is két három darabokat találtam; de mivel által láttam, hogy illy kevés darabokkal ki nem elégíthetném őket, sőt ezen okra való nézve, még aztat sem érdemlenék

lenék, hogy a' nyomtató prés tsak egyszer-is rajtok meg-fordíttatna, némelly verses levelezéseimmel, különösen a' mostan folyó esztendőbe munkáltattakkal meg-szaporítottam, jól tudván, hogy számossak volnának az Únalmas Órák, és hoszszak lennének a' téli estvék. Ezen ki-adásomat mindazonáltal nem oszthattam-fel, sem részekre, sem pedig tzikkelyekre, mivel minden darabnak más a' tárgya, következés képpen más foglalattya-is vagyon, ugyan tsak minden darab előtt egy kis summába ki-tettem azoknak mivóltát. A mi a' levelezéseket illeti, azok leg-inkább két soros versekből állanak, mivel a' ki hogy írt nékem, én-is ollyan móddal feleltem, de magam saját munkáim mind négy soros versekből állanak, és így mivel sokan a' két soros, sokan pedig a' négy soros munkákat kedvellik, mind a' két rész meg-elégedést fog találni. Különös örömömre fog válni, ha Munkám Tzímjének meg fog felelni, és valamint jó Akaróim, úgy a' közönség előtt-is meg-elégedést fog érdemleni. A' kiknek vagyok

Szakoltza, 1794. Esztendőbe Szűz
Havának 20. Napján.

alázatos szolgája.

ELSÖ DARAB.

Hét eſztendökig tartott Prussus Háború után, 1763 dik Eſztendöbe, meg-esvén a' békeſség, Nemes Palatinális Regimentünk, a' mellyet tsak hamar bóldog emlékezetü Méltóſágos Török András Generális Úr el-nyert, Hazánkba négy Vármegyékre ki-oſztattatván Qvártélyozásra, én mind Fö-Strázsa-Mester, egy ik réſzével Tekéntetes Nemes Bereg Vármegyébe esvén, ſzemélyem ſzerént, a' Tiſza háton feküvö Badaló nevü faluba rendeltettem. Azért-is ezen Darabba azon Vidéknek, és ottan való Qvártélyozásom ideje alatt történt dolgoknak Le-Irása foglaltatik.

Mihent meg-ſzünt Márſnak véres tsatázása,
'S nem hallatott ágyúk mormoló zúgása,
Apró fegyvereknek ſzörnyü ropogása,
Mezökön ſem láttzott Záſzlók lobogása.

Meg-ſzünt Váraknak-is 's Városok oſtroma,
Nem égtek mint hajdan Gomora, Sodoma,
Mivel meg-nyittatott Jánusnak temploma,
Bellónának ſem vólt ſem híre ſem nyoma.

Pán maga ekéjét a' fôldnek vethette,
Galathéa bátran ketskéit fejhette,
Dámon gödölyéit mezôn legelhette,
Farkas ragadástúl ôket nem félthette.

Mert a' békesſégnek, ſzagos olaj fája
Virágzott, tsendes lett minden Orſzág tája,
Apolló kezébe zôldellett Pálmája,
Lantot vert Parnassus' mindenik Múzsája.

Ezer két ſzáz hatvan harmadik eſztendô
Folya; hogy érkezett ezen kívánt idô,
Hogy már nem vágatott kardoktúl ember fô,
És minden Orſzágnak termése leve bô.

Mingyárt Regementünk akkor meg-is indúlt,
Melly hét eſzetndeig ellenſéget ölt 's dúlt;
Bár ſok jó Vitézünk imitt, 's amott el-húlt,
Kezünktûl több Burgus még is véribe fúlt.

Tseh Orſzágbúl esett ezen indúlásunk,
Felette víg vala mi maſérozásunk,
Mert tudtuk, Hazánkba leſz Qvártélyozásunk,
A' hól Véreinkhez fog esni jutásunk.

Be-érvén, oſztattunk mi négy Vármegyékre,
Szathmár, Bereg, Ugots, Marmaros megyékre,
Én Beregbe estem, ollyan ſzép vidékre,
Ahol tekénthettem mindenféle ékre.

Mert

Mert itten tél légyen, ősz, tavasz, akár nyár,
F-kete gubába Férfi, L'ány, Asszony jár,
Zapor, vagy fergetek, verje ezeket bár,
Meg-rázván magokat, gunyájokba nints kár.

A' gyümöltsnek van itt igen nagy divattya,
Szálakon a' Tiszán all-földre hordhattya
Ki-ki; 's ott tserébe búzáért adhattya,
A' mellyet szekéren házához hozhattya.

Azért e' vidéket alma huppanásnak
Nevezik; jó oka van-is e' mondásnak;
Mert ha ideje jön az alma húllásnak,
Tsak hangja hallatik a' sok tzuppanásnak.

Melly faluba estem, a' neve Badaló,
Az ablakom előtt vagyon egy széles tó,
Igen ritkán fagy-bé, bár esik-is a' hó,
De ez tsak rétzeknek, és békáknak való.

Quártély házam körül vannak több motsárok,
Kákakkal, 's tsátéval bé-nőtt itt sok árok,
Akár melly óldalon sétálok, és járok,
Attúl tartok, hogy ne érjenek nagy károk.

Mert a' levegő ég tele van legyekkel,
Apró muslitzákkal, dongó bögölyökkel,
Szúnyogok rajával, a' föld-is férgekkel,
Kígyókkal, békákkal, gözű egerekkel.

Paripáim ezek felette kínozzák,
Vér tsordúl testekbûl, ôket úgy mardozzák,
Hogy már-is apadnak, mind ezek okozzák,
Félek, dögleletre végtére ne hozzák.

Szénát, abrakjokat békével nem eſzik,
Ámbár nielly mohon-is ſzájokba bé-veſzik,
Tsak a' nagy dombolást, 's forgásokat teſzik,
Mivel fúllánkjokkal bogarak ſzegezik.

De már most ebbe-is magam fel-találtam;
Mert kínokat látván, felette ſajnáltam,
Sôtt következhetô káromat-is láttam,
Azért lováſzimmal ezeket munkáltam:

Új ſzúnyog hálóval az ól ablakait
Bé-vonattam, ſzint úgy annak két ajtait;
Ki-is meſzeltettem ſzépen a' falait,
Már most nem ſzúrhattyák azok óldalait.

Házam a' faluval nem egyesíttetett,
Felsô végin azon helyre építtetett,
A' hová ſok meg-hóit ember temettetett,
Mikor a' peſtistûl ez hely emêſztetett.

Ezek én alattam az Úrban nyugſzanak,
Bár ôket tapodom, meg nem rivaſztanak,
Sem késértésekkel meg nem izzaſztanak,
Setét éjtzaka-is meg nem borzaſztanak.

Így

Így temetőn lakom, de azért nem félek,
Éjtzaka ſem-is jár itt kíſérő lélek,
Mint leg-erősbb várba olly békével élek,
Mivel már meg-hóltak, velek nem beſzélek.

Élelmembe sintsen itt fogyatkozásom,
Mert óltsó pénzen kap mindent a' ſzakátsom,
Jó bort iſzom mindég; ez régi ſzokásom,
Musaiba veſzem azt, iſzſza több Pajtársom.

Bővſégébe vagyok, a' ſzárnyas vadaknak,
Szint úgy az őzeknek, 's a' futó nyúlaknak,
Ára épen nintsen, rákoknak, halaknak;
Mivel a' paraſztok eleget foghatnak.

A' Tiſza tsendesen kapúm előtt foly-le,
Mellynek az ő vize hallal vagyon tele,
Már ſok Katanát-is a' hideg ki-lele,
Tiſza hartsájából ki ſokat le-nyele.

De bár mindeneknek vagyok bővſégébe,
És bár ſzemélyem-is van egéſſégébe,
Terméſzetem még-is nints tsendeſſégébe,
Mint ſzívem kívánná, olly békeſſégébe,

Mert el-vagyok-zárva minden társaſágtól,
Emberek közt ſzokott lenni barátſágtól,
Távúl vagyok esve minden nyájaſságtól,
Keveset külömböz éltem a' rabſágtól.

Mivel a' Tiſzának ha történik árja,
Zaja több vizekkel ezen megyét járja,
Kit kit ezen özön házába úgy zárja,
Hogy míg ſzáraz lábbal járja, ſokál várja.

Qvártélyomba kétſzer már úgy bé-rekeſztett,
Hogy kapumnál tovább mennem nem ereſztett,
Három hólnapokig ſzenvedtem én eztet,
Még jó, mint az ürgét, hogy ki nem fereſztett.

Hejába képzeltem, hogy én Velentzébe
Vólnék, mert estem itt ſzoros ſzelentzébe,
Itt a' Najadesek bé-vettek a' Tzéhbe,
Tartottak-is bezzeg ſzúnyogok letzkébe.

Hoſzſzú vólt az idöm, a' könyv olvasásra
Reá úntam, ſzint úgy a' muzsikálásra,
A' kandalóm elött való pipázásra,
Szobámbúl az ólba, 's viſzſza ſétálásra.

Strázsa katonáim velem beſzélgettek,
Halgattam estvénként, miként mesélgettek,
Sok ebſéget egymás ſzemére vetettek,
Melly el nem türhette, ollyat ki-nevettek.

Nem akartam gyakran közikbe-is menni,
Mert nagy barátſágot nem jó velek tenni,
Mivel ebbül ſzoktak ök nagyobbra menni,
És egy Pajtáſságban majd kívánnak lenni.

Gondol-

Gondolkozásimba fel 's alá ſétáltam,
Apad-é már a' víz, gyakorta vizsgáltam,
De még áradását, mivel ennek láttam;
Illy ſzép múlatſágot magamnak találtam.

Egy Vasárnap nagy bált adtam Qvártélyomba,
Két rongyos Tzigányok laktak ſzomſzédomba,
El-hivattam őket, a' bírót-is nyomba,
Nem vólt ez mord ember, nem-is vólt goromba.

El-jövén mingyárást, így ſzóltam hozzája,
Ma Innep van, nintsen ſenkinek munkája;
Hallya ked, Putyunak már ſzól ſzáraz fája,
De még jobban mondja a' nótát a' ſzája.

Putyu vólt a' neve, ki elől hegedűlt,
A' kar ſzékre mindég mint a 'Török úgy űlt;
Bal ſzemére vak vólt, a' háta vólt görbűlt,
Ha vonta danolt-is, hegedüjére dűlt.

Láttya ked, hogy nagyon el-úntam magamat,
Tsak gondolkozásba töltöm ſok napomat,
Itt az ár vizek közt látván ſzorúltomat,
Halál helyett érzem nem ſzokott bajomat.

Gyüjtse Qvártélyomba ked a' Leányokat,
Úgy a' Legényeket, 's azoknak Annyokat,
Mert nem ereſztenék másképpen azokat,
Jól meg-tántzoltatom én ma minnyájokat.

Szólt a' Bíró: mingyárt e' dolog meg-léſzen,
Nagyſád ezért örök ditséretet véſzen,
Híre körös körûl el-terjed egéſzen,
Itt az iffiúſág erre vagyon kéſzen.

El-menne a' bíró, én a' ſzakátsomat
Bé-hiván; ki-adtam parantsolatomat,
Szóltam: én ma fogom tartani bálomat,
Szupét is kell adnom, hald-meg ſzándékomat.

Levesnek két tyúkot fõzzél-meg laskával,
Jó fazék kápoſztát, pedig ſzalonával,
Tálaly jó nagy tálba patzalt-is hurkával,
A' hurkákat pedig tõltsd köles kásával.

Egy tál gulyás húst-is fogſz te kéſziteni,
Két vén gunar lúdat meg-kell mellyeſzteni,
Meg-ſütöd ſzilvával kelletik tõlteni,
Fél kost-is; de ezt mind fel kell metélleni.

Jól meg-ſáfrányozzad mind az ételeket,
Borst, gyömbért ne kéméld, ad-meg az ízeket,
Így tudom, jól tartom majd a' Vendégeket,
Fõzésedért pedig nyerſz ditséreteket.

Jágerem Németh vólt, bált adok hallotta,
Ezt õ lehetetlen dolognak tartotta,
A' vízbe a' vendég honnan jön? mondotta,
Hogy mondám: úgy vagyon; ſzáját rám tátotta.

Paran-

Parantsoltam néki, minden tiſztán légyen,
Mert bánnám, ha reám hárúllana ſzégyen.
De ezüst késeket aſztalra ne tégyen,
Sem Damaska abroſzt terítni ne végyen.

Szólt: de fog kelleni Kávé, Tsokoládé,
Mandola téj, ehez böven Lemonádé
A' Dámáknak? kérdé, fagyos italt ád-é?
Feleltem: ezekre nints ſzükſégünk lád-é!

Mert az ár vizek közt úgy-is híves vagyon,
Ha ezzel élnének, meg-hülnének nagyon,
Tsak tsuklást nyernének, mint nyernek a' fagyon,
Vélnék; hogy kívánom ŏket ölni agyon.

Hallom a' Zsidónak van jó pálinkája,
E' leſz a' Dámáknak a' Refreskádája,
Gavaléroknak-is, ſzereti ezt ſzája;
Kedves illatot ád tántzba a' párája.

Hoz ebbŭl hat itzét, bort meg két rotskával,
Hogy ha sere vagyon, azt-is egy dézsával,
Rakd-le a' pitvarba, takard-bé ponyvával,
Holnapig tartozni fogok az árával.

Egy itzés kantsókat hozzál tŏle hatot,
El-ment: a' Zzidónál ŏ mindent kaphatott,
Helyt-is rendelt, hová mindent le-rakhatott,
De minŏ bál leſz ez, eſze nem nyughatott.

Többi tselédemhez, ki-menvén, ő így szólt,
Én Béts, Prága, Drezin, nagy városok meg-vólt,
De nem látni, hogy illy polond bál ott meg-fólt,
Sok Mágnific enni, pálinka nem kóstolt.

Bíró Veres Miklós érkezett azomba,
Tizenkét pár tántzos követte ötet nyomba,
Mihelyest bé-értek ők az Udvaromba,
Jöjjenek-bé! mondám: de a' pitvaromba

Meg áltak; a' Lyának a' piros tsizsmákat
Ott vonták-fel; és le-hányták a' gubákat,
Meg-igazíttották fejeken pártákat,
Szélnek ereszteték függő pántlikákat.

A' Legények vóltak öltözve tsínossan,
Két üstökbe hajok bé-fonva módossan,
Nagy vólt sarkantyújok, tsörgött-is hangossan,
Tudtam majd meg-rakják a' tántzot pajkossan.

Egyszer az ajtómat a' bíró nyitotta,
Bé-jött minnyájával, magát meg-hajtotta,
Jobbra, balra, maga körül állíttotta,
Ez meg-esvén, nékem ezeket mondotta:

Tekéntetes Gróff Úr! parantsolattyára
Itt az iffiúság; ked szolgálattyára,
Készen vannak ezek, kelmednek tántzára,
Az Annyokkal jöttek ide Qvártéllyára.

Szóllot-

Szóllottam: örvendek hogy öket láthatom,
Illy szép tselédekkel, magam múlathatom,
Hogy vígan legyenek, az az akaratom,
Ha vígak nem leſznek, léſzen nagy bánatom.

Erre mindenike, fogott velem kezet,
A' bíró egy leányt, látom, hozám vezet,
A' kit ő Ilusnak elöttem nevezett,
Tudnám-é ki lyánya, engemet kérdezett.

Szóltam: bíró gazda! én ezt nem tudhatom,
De hogy egy ſzép ſzemély, azt kednek mondha-(tom,
A' Pap leányának ezt méltán tarthatom,
Szép viseletéröl eztet álíthatom.

Szólt: Tekéntetes Gróff, ez az én leányom,
Eránta elmémet fáraſztom, és hányom,
Két hét múlva el-hágy, ötte felette bánom,
Nints-is több leányom, ez oka, hogy ſzánom.

Vári Mester Uram immár meg-kérette,
Néki-is ajánlám, mert tanúlt felette,
Minap hogy prédikált, letzkéjét fel-vette,
Az egéſz bibliát ſzépen meg-fejtette.

Míg ö papolt, addig ſenki ſem ſzúnyokált,
Még Zsidó ſzókat-is Szent Pálrúl kiabált,
Ha Zsóltárt énekel, ſzava hangos kivált,
Sírt a' Nép, hogy minap könyörgésre fel-ált.

Szeren-

Szerentsés ked, mondám: lyánya jut bölts társra,
Jól tudja ked, hogy ök nem-is nőnek másra,
Nem hízlaltatnak úgy, mint lúdok a' nyársra,
Sem fel nem köttetnek, mind alma a' hársra.

De már vígan legyünk, azért Putyu noſzſza!
Húzd rá! ked meg bíró, a' tántzot ki-oſzſza,
Láttya ked, ſzobámnak minő ſzéle hoſzſza,
Légyen Gazdám!'s magát tántztúl meg ne foſzſza.

Ez már nagy betsület! ő aztat ſzóllotta,
Az iffiúſágot párokra oſztotta,
A' Notáriusnét magának tartotta,
Húzzál nemes tántzot te Putyu! mondotta.

Fel-ált mingyárt Putyu, egy ſzékre gatyába,
Egy kis rövid ſzáron pipa vólt ſzájába,
Allyig vólt húſz ſzál ſzör az ő vonójába,
Kontrahássa vala egy rongyos gubába.

Jobb kezeket az ing ujjából ki-vették,
Mert így vonásokat könnyebben ejthették,
Lassú nemes tántzot hogy vonni kezdették,
Nagy méltóſágossan lépéſeket tették.

De a' nemes nótát ördög ſem értette,
Az Abderitáktól eredetét vette,
Tsak kevéssé áltam Putyunak mellette,
Mind fülem, mind fogam, 's gyomrom fájt felette.

Szólt

Szólt a' bíró: fiak! reám vígyázzatok,
Okossan mint illik, 's mint én tántzoljatok,
Habahurján ebbe ne-is fordúllyatok,
Mert nemes tántz ám ez, forral indúllyatok.

Folyt már a' nemes tántz, a' bíró elöl ment,
Fel fújta posáját, a' fejét tartá fent,
Nevettem, lábával mivel gyakran döbbent,
Putyu meg tsikorgott, mint kerék melly nem kent.

A' bíró kiálta: Had állyak! számtalan,
Én pedig bíztattam öket mind úntalan,
De mivel minden lyány, 's legény vólt tsintalan,
Nevettek, 's nemes tántz nem tetzett hafztalan.

Azért-is e' tántzot frisre fordítottam,
Húzad magyarossan Putyu! kiáltottam,
Ezzel minnyájokat úgy meg-indíttottam,
Hogy házam le törik már attúl tartottam.

A' Notáriusné fzélit köténnyének
Fogta, pipes vala rázása fejének,
Pukli pedig vége majd minden léptének;
Mivel tartá eztet tántza fzépfégének.

Leányok magokat mint a' pitle rázták,
A' tántzot hol elö, hol pedig vifzfzálták,
A' dertzét a' lifztbül úgy ki nem fzitálták
Ök foha, a' mint most farokat rifzálták.

A'

A' Legények üssed! üssed! kiáltották,
A' ſarkantyújokat öſzve tsattogtatták,
Magokat a' tántzba kényessen ingatták,
Mint ſzél a' vitorlát, lyányokat forgatták.

Én hol az edgyikét, hol a' mást ditsértem,
A' melly figurát tett, hogy még tegye kértem,
Kérésemmel ugyan tzélomat el-értem,
Még jó ſzobámba-is hogy tőlök meg-férjtem.

Sok Legény előttem a' lyánt fordította,
Szálok kednek hozzám, e' ſzókat ſzóllotta:
Ált adom ſzívessen, mint másét mondotta,
Mint az hintó kerék, forog kiáltotta.

Jó kézbe van, ſzóltam, én nem tántzolhatok,
Ált van lőve lábom, még jó hogy járhatok,
Eleget ſajnállom, hogy nem ugorhatok,
Illyen friss lyányokat tántzra nem ránthatok.

Az alatt Jágerem, ſert, pályinkát, és bort
Kéſzített, láttam-is, hogy nyeltek már ſok port,
Kiálték Putyura: had-el! mert tsinálſz tort,
El-hagyta: a' mellyre le-ûltek, 's fogtak ſort.

No Nagyſágos Uram! a' Bíró hozzám ſzólt,
E' bizony véghez ment, de úgy-é, hogy jó vólt?
Jó vólt Bíró gazda, ſzóltam, tán minden bólt,
Ki alattunk fekſzik, fel-támad't, 's tántzolt.

Lát-

Láttam, hogy jó formán a' tántzba meg-hevült,
Kértem, ülyön mellém, mingyárást le-is ült,
Bóldog-Anya! mondám, ki illy szép leányt szült,
Mind a' ked Ilussa, ezen ö meg örült.

Hidje hogy a' tántzot ollyan szépen járja,
Hogy minden lyánok közt néki nints itt párja,
Képét díszesíti a' szépségnek árja,
Tudom; hogy nehezen ött' a' Mester várja.

Felelt: hogy ditsérjem, nem illik, mint Attya,
De tudom; hogy rendes az eb hityü fattya,
Hogy pedig jó tántzos, kelmed-is láthattya,
Hogy jó erköltsü-is, a' falú mondhattya.

Jó nagy falú Tarpa, sem ott sem Getsébe,
Nintsen illyen szép lyány, sem pedig Tsekébe,
Egy Kis-aszszony mondják szebb vólna Kötsébe,
De az-is tsak azért, mivel jár tzipébe.

Hogy ha ö kár kötöt, 's tzipöt viselhetne,
Várasi leányok közé-is ülhetne,
Még Apátzák közt is ö számot tehetne,
A' nagy Gróffnéknál-is, Fraj bízvást lehetne.

Tsak hogy tzifra légyen, rá sokat költöttem.
Nagy Szölössön fürtös szép gubát szövettem,
Az Halmi vásárba rása szoknyát vettem,
Nyóltz vonás forintot én ezért fizettem.

Feke-

Fekete ſelyemmel varrott az ingválla,
Sárga sik tsipkével prémezett a' vála
Hogy ablakom elött a' tötvényre álla,
Majd az egéſz falú reája tsudálla.

Veres pamuttal van ki-varva dunnája,
Szint úgy fejelei, retzés minden tája,
Szép liliomokkal festve zöld ládája,
Akartom ne légyen ſemmibe hibája.

Házamhoz ſok kérôt ámított ſzépſége,
De tsak a' Mesternek leſz már feleſége,
Oda leſz házamnak minden ékeſſége,
De így rendelte ezt Isten ô Felſége.

Jágerem, Inasom, a' ſert, 's bort hordották,
Kinek a' mi tetſzik igyanak nyújtották,
Mivel betsületnek ök aztat tartották,
Hogy reám köſzönték, ezeket mondották:

Gróff Uram! kelmedet az Isten éltesse,
Engedgye a' Burkost vághassa ölhesse,
Nagy Úrked, még dolgát nagyobbra vihesse,
Több illy víg napjait mi velünk tölthesse.

Ki így rám köſzönte: végezvén ivását,
Betsülettel kednek tette e' mondását;
A' kantsót kezembe adta, 's meg hajtását
Tévén; ô más felé vette fordúlását.

Ki

Ki köſzönté a' bort mingyárt Jágeromra;
Ki pediglen aztat nyomba Inasomra,
Kárt vallott, a' ki azt bízta ſzakátsomra,
Kórhely vólt, meg-ivá aztat egy húzomra.

Leányok mint ſzokták, ittak ſzemérmessen,
Ist — így köſzönték-el, egymásra tsendessen,
Szájok meg-törülvén, tsipkézték ékessen,
Kiki allyig várta, hogy tántzra mehessen.

Mondám a' bírónak, hogy had vígadgyanak,
Az iffiak mikor tettzik tántzollyanak,
Hogy ha ſzomjúhoznak, bort, ſert-is igyanak,
Meg-tôltve a' kantsók aſztalan állanak.

Fel-ált; ſzabad a' tántz! aztat kiáltotta,
Mihent a' Legényſég ſzavát meg-hallotta,
Ez e' lyánnak kezét, más másét kapkodta,
Kedvére mindenik tántzát aprította.

Szóltam a' bíróhoz, most a' dolog jó foly,
Nem esik inába, tudom egynek-is moly,
De talán ſokaknak a' talpa léſzen olly,
Mint ſürö lyukakkal munkáltatott ſonkoly.

Nevetett ſzavamra, ſzólt: hogy nem kell félni,
Hogy meg-ſzakadnának, aztat ſem kell vélni,
Nem fogja talpokat a' borbély metélni,
Sôtt ſzeretnének ôk, mindétig így élni.

1004892
II. RÁKÓCZI FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
8.
MISKOLC

Inkább nyúlnak ehez, mint kaſza kortsához,
Avagy mint a' málé, 's ſzöllö kapájához,
Egy lyán ſem látt illy jó ſzívvel gusallyához,
Mint Nagyſágos Uram, kelmednek tántzához.

Hallom egyſzer hogy már az órám tizet vér,
Had el Putyu! mondtam, a' gyomrunk enni kér,
Vatsora után-is ki-ki tántzra r'a ér,
Az éhſéggel pedig a' vígſág meg nem fér.

Aztalt teríttettem, Jáger 's Inasommal,
Hordattam étkeket a' két lováſzommal,
Kantsókat töltetém az ordinántzommal,
Minden hogy kéſzen lett, már nagy ſzorgalommal.

Fel-költem ſzékemröl, ſzóltam a' bíróhoz,
Hogy mint gazdám itt-is lásson a' dologhoz,
Üllyön le ö velek, most az aſztalokhoz,
Lássanak étkekhez, és az italokhoz.

Hát Tekénteres Gróff! ſzólt; ked nem fog enni,
Hogy nékünk ſzolgállyon tán nem fogja tenni,
Óh azt nem engedgyük, nem-is fog meg-lenni,
Hamarébb minnyájon haza fogunk menni.

Feleltem! nem ſzoktam ſoha vatsorálni,
Mert egéſſégemre nem ſzokott az válni,
Majd tsak körül járok itt 's ott fogok álni,
Keteknek pedig fog tselédem ſzolgálni.

Erre

Erre itt az bíró mondott aſztal áldást,
Hol al, hol fel hangal, teve fohaſzkodást,
Kána menyegzörül mondá a' példázást,
Végezvén, itt ki-ki Ámen tett kiáltást.

A' bíró oda ült, hol a' ſõ helyt látta,
A' többi hol tetſzett, helyét ott' találta;
Mert már a' Jágerem õket fel-ſzámlálta,
És a' mint már ültek, imigyen kiálta:

Magatokat ſzépen fiaim tartsátok,
Aſztal alá mind a' tsontokat hánnyátok,
Hogy a' tángyérokat bé ne motskollyátok,
Mert nagy Úrnál eſztek, jól meg-gondollyátok.

Én pedig bíztattam, hogy vígan legyenek,
És ſzemérem nélkül igyanak, egyenek,
Nyúllyanak étkekhez, a' tálbúl vegyenek,
Quártéllyombúl éhen hogy ki ne mennyenek.

Magokat felette nem-is kínáltatták,
Mert tudták jó ſzívbül ezt nékiek adták,
Boros kantsókat-is jótskán hajtogatták,
Nyájas beſzéddel-is magokat múlatták.

A' Notáriusné 's bíró között áltam,
A' Leányát Ilust felém jönni láttam,
Mit hoz a' kezébe, én aztat vizsgáltam,
Puklit tévén nékem, most dolgát tsudáltam.

Ő karaj kenyérre, lúdnak tzombját tette,
Betsülettel kednek, ſzavait ejtette,
Ezen ajándékát köſzöntem felette,
Örömébe Attya helyét nem lelhette.

El-ment; meredt ſzemmel attya reám nézett,
Látam az örömtül, hogy majd ſzíve vérzett,
Szólt hozzám; mondotta, hogy illyet nem érzett,
Illy ſzép dolgot látván, Lánya melyt most vég-
(zett.
Nagyſágos Gróff! úgy-é? hogy tud betsületet,
És tudgya, kinek kell adni tiſzteletet,
Egy Leány ſem tette e' tselekedetet,
De mért? mert eſzétül egynek ſem telhetett.

Úgy vagyon, ſzóllottam, mondom-is valóba,
Réſzesíté ötet terméſzet ſok jóba,
Mert ezt nem tanúllyák lyánok a' fonóba,
Bé illik akár melly üveges hintóba.

Nevetett, es ſzóllott; a' minap a' Káplár,
Ki ha magát únnya, házamhoz gyakran jár,
A' fejét tsóválta, monda: Óh be nagy kár,
Hogy Ilus a' kezét másnak bé adta már.

De ſemmi, mert ſzavát meg viſzſza vonhattya,
Azt a' téntás Mestert még farba rúghattya;
Kegyelmed, mint attya, még nékem adhattya,
Mint Nagyſágos Aſzſzonyt idővel láthattya.

Mert

Mert még Obester-is akarok én lenni,
Ha Tsáſzár akarja, annak-is fog tenni,
Kis Tiſztſégrül ſzokott ember arra menni,
Kednek gondolóra kell ezeket venni.

De Nagyſágos Uram! a' dolog meg-esett,
A' Méſter utánna régtül fogva lesett,
Kérésével pedig engem mint fát nyesett,
Míg azt meg nem nyerte, kit régen keresett.

Igaz, hogy a' káplárt a' Lányom ſzereti,
Estve-is vele van, ha módgyát ejtheti,
Alma huppanásra, ö-is ki-vezeti,
De hejába, ſzavát viſzſza nem veheti.

Emberſéges ember ſzavát nem másollya,
Hív ſzív magát ſoknak nem-is vásárollya,
Hogy én mást tselekſzem, azt meg ſe gondollya,
Lányom ſzíve ſem olly, hogy azt harátsollya.

Szóltam; minden dolgát ked igen jól teſzi,
Bizonytalan helyett a' bizonyost veſzi,
Ki tsak reményſégbe ételeit eſzi,
Gyomrát meg nem tölti azoknak a' ſzeſzi.

De míg a' káplár hág az Obesterſégre,
Addig-is kiáltson ked a' legényſégre,
Hogy tántzba mennyenek, mert az éj jön végre,
A' hold magossan ment immáron az égre.

Úttzu tántzba fiak! egy nagyot rikkantott,
Putyu egy ſujtásos nótát erre rántott;
Mivel immár ſenkit az éhſég nem bántott,
Rúgták a' port tétúl, ſarkantyújok ſzántott.

Mert nem viselt egy-is lábain rab lántzot,
Nem-is féltek, hogy ők majd ſzaggatnak rántzot
Leányokrúl: azért tettek ollyan tántzot,
Mintha építnének házam körül ſántzot.

Két fertályt el-ütött immár négy órára,
Még-is tsak ugrottak Putyu nótájára,
Nem mondá egyik-is, elég ennyi mára,
Mert nem ittak itten Zsidó ravására.

A' bíró ablakom által meg-ſejtette,
Aurora ſzekerét hogy el-kéſzítette
Úttyára; mert az éjt, ſzürkére feſtette,
Azért-is mint gazda, ſzavát így ejtette.

Tekéntetes Gróff Úr! ſok már a' kegyelem,
Adasson kelmedtül nékem engedelem,
Talám kérésemmel, én meg ſem terhelem,
Hogy az iffiúſág haza mennyen velem;

Mert a' nyugodalom kell Nagyſágodnak-is,
Szintén úgy én nekem, az iffiaknak-is,
Eleget vígadtak, tántzoltak ſokat-is,
Igen nagy idő van, viradni kezd úgy-is.

Kel-

Kelmednek kegyelmét, ſok jó akarattyát,
Köſzönnyük minnyájan mutatott malaſztyát,
Az Isten éltesse, mint ſzegények Attyát,
És távoſztassa-el ſzívének bánattyát.

Nem gondollyuk; hogy mi valamit vétettünk,
Botsássa-meg még-is, ha mi roſzſzat tettünk,
Köſzönnyük, hogy annyi jóba mi réſzt vettünk,
Egy mennyegzőben-is ennyit mi nem ettünk.

Mondottam: ſemmibe nékem nem vétettek,
Sőtt köſzönöm mindent hogy kedvemért tettek,
Ők pedig Putyunak, ha fáradtak lettek,
És a' ſzakátsomnak, hogy ha roſzſzúl ettek.

Köſzönnyük, valánk mi mindenkép bővſégbe,
Kívánnyuk: az Isten tartsa egéſſégbe;
Kezek fogtak velem, mentek békeſſégbe,
Magam-is le-dültem ágyamra egy végbe.

Más nap kedveskedett egyike almával,
Másika dióval, ki meg kappanával.
A' Notáriusné egy kakas pulykával,
Ilus ſulymot hozott egy egéſz vékával.

Le-tenni akartam az árát mindennek,
Szóltak: tarttyuk mi ezt igen nagy ſzégyennek,
Több emberſégével éltünk mi kiendnek,
Vegye-el, mert bizony meg kell lenni ennek.

Meg-köſzöntem, és el-vettem mind ezeket,
Itten-is minnyájan nyújtatták kezeket.
Meg-vallom tsudáltam az ő jó ſzíveket,
Es így a' bálomnak 's mindennek vége lett.

De vége még nem vólt vizek áradtának,
Tiſza ſem mútatta jelét le-húltának,
Sehol ſem látzatott két ſzéle partyának,
Földek, rétek, erdők, mind vízbe valának.

Hat hete már el-múlt, hogy a' Qvártélyomba
Tartottak a' vizek engem árestomba,
Már majd meg-ősżültem ſok gondolatomba,
Szobám-is nedves lett, nőtt benne ſok gomba.

Történt: hogy egy paraſzt a' helyſégbe lakott,
Ki a' vadáſzaton igen nagyon kapott,
El-jött hozzám, 's hívta magával a' Papot,
Ez-is vadáſzatban tőlt gyakran ſok napot.

Szólt a' Prédikátor: tudom Nagyſágodnak
Hoſzſzú az ideje, mert ſzokott dolognak,
A' katona Tiſztek ritkán-is nyúgodnak,
Munkálkodásokban ſzűntelen forognak.

Ha tetſzik Nagyſádnak, mennyünk hát vadáſzni,
Most jó a' nyúlakat, 's rókákat hajháſzni,
Álmélkodva néztem, 's ſzóltam: tán haláſzni
Hív Tiſzteletes Úr, avagy-is rákáſzni?

Neve-

Nevetett, és ſzóllott: én ma vadáſzásra
Hívom Nagyſágodat, nyúlokra, 's rókákra;
A' vizekbe ezek máſznak görbe fákra,
Fel-ülnek tõkékre, vagy-is hajlott ágra.

Erdõkön fel 's alá fogunk hajókázni,
Ma ſzép derült nap van, nem fogunk meg-ázni,
Épen hideg nintsen, nem-is fogunk fázni,
Fárúl lövünk vadat, nem fogunk r'a máſzni.

Illyen vadáſzatról ſoha ſem hallottam:
Kaptam rajta, mennyünk! a' Paphoz ſzóllottam;
Jágernek flintámat kéſzítse mondottam,
A' veſzedelemtûl ugyan tsak tartottam.

Mondám: meſzſze járjunk a' Tiſza öblétûl,
Mert én nagyon félek, a' nagy ketségétûl.
Lyukat nyerhet hajónk az orra hegyétûl
El-nyelettethetünk annak örvénnyétûl.

Itt a' paraſzt így ſzólt, vagyon én bennem éſz,
Tudom a' Tiſzának árja, hogy mit nem téſz.
Távúl leſzünk tõle; immár a' hajó kéſz,
Mennyünk, ha úgy tetſzik, én leſzek a' Révéſz.

Ez egy lélek veſztõ kis ladikotska vólt,
Négyen belé ültünk; a' Pap hozzám így ſzólt:
Ne féllyen Nagyſágod, e' hajón nintsen fólt,
Nem féltem: Jágerem de már félig meg-hólt.

Meg-indúlt Kós István, a' mi Admirálunk,
Az erdőn fel 's alá már jó rég úfzkálunk,
Szóltam: vallyon vadra mi mikor találunk,
Már két óra el-múlt, hogy hejába járunk.

Allyig mondám ezt ki, hát látom, hogy egy nyúl
Egy le-dűllött fának kajmóján végig nyúl,
Hozzá lövén, láttam, hogy a' vízbe le-húl,
Melléje evedzvén, a' Pap érette nyúl.

A' vízből fel-vévén hajónkba vetette,
Magát a' Jágerem éfzre tsak itt vette,
Plundrájába a' félfz tám melegítette,
De most vigyázását minden felé tette.

Szemet mint Károlynak, jobbra balra jára,
Látom: hogy erányoz egy magos tser-fára,
Nem láthattam mire, puska pattantára
Le-esett egy fzép nyesd, a' fának allyára.

Innét el-indúlván, fokáig evedztünk,
Nyárfák 's rekettyések közé mint érkefztünk,
Sűll a' Pap flintája, mi fzemet merefztünk,
Mert femmit fem láttunk, hogy ide férkefztünk.

Szólt a' Pap: Kos István! vesse-le gúnyáját,
Mennél fellyebb lehet, gyűrje-fel gatyáját,
Vigye-el magával az evedző fáját,
A' mint e' fűrőnek éri közép táját,

Reá

Reá akad mingyárt ott egy tõke fára,
Rajta ülvén löttem én egy szép rókára,
Találtam! mert láttam, hogy esett orrára,
Eddig már ki is ment belõle á' pára.

El-ment, r'á akadott, mingyárt a' tõkére;
A' róka õtt látván, ugrott tetejére,
Vitsorgott, fogának látzott tsak fejére,
Evedzõvel jókat ütött a' fejére.

Tetszett, hogy meg-döglött, a' tsónakba tsapta,
De az álnok állat, Jágerem meg-kapta,
Aubégatott, mondtam: él az illyen adta,
Meg-ütém; hogy mindgyárt páráját ki-adta.

De nem vólt halálos ennek harapása,
Saruján sem ment ált' fogának marása,
Nem-is fájdalomtúl lett aubégatása,
Tsak az ijedségtûl esett lármázása.

Elõl ugyan dolgát tréfára nem vettük,
A' Sarúját vele mingyárt le-vettettük,
Látván láb szárának nints baja, nevettük,
Hogy meg-hal sebébe, õtet ijesztgettük.

Kérdem: a' falutól mi melly meszsze lennénk,
Rosz vólna vizek közt, ha el-setétednénk,
Szólt Kos István; hogy már haza felé mennénk,
Egy kis erdõ körûl most fordúlást tennénk.

Men-

Menvén, egy kis halom tűne a' ſzemembe,
Valami ál rajta, 's vagyon félelembe,
Mozog: mi lehetne, nem féré fejembe,
Mutatom a' Papnak, flintám vén kezembe.

Jól meg-nézvén a' Pap, mingyárt ezt mondotta:
Farkas biz' az; a' víz oda ſzorította,
Láttam, egéſz testel magát fordította,
Toprong, mert fél, nyakát mi felénk nyújtotta.

Ött postát flintámba ereſzték mingyárást,
Kértem lassan legyünk, ne tegyünk lármázást,
Most közel mehetünk hozzája mi bízvást;
Reménylem bőrire iſzunk ma áldomást.

Mint egy húſz lépésre esvén már hozzája,
Vakogott fogával, tátva vólt a' ſzája,
Épen a' mint esik ſzívének a' tája,
Rá lövén, ott érte flintám ött postája.

Mint menykőtűl ütött úgy bukkott orrára,
Kevessé ventzkendett, dűlt bal oldalára,
Kapált, zödűlt ſzeme, kéſzűlt halálára,
El-nyújtozván meg-is döglött utóllyára.

Ki-ſzált a' Jágerem, és vele Kos István,
Mondá, ſzép a' Farkas, de felette hitván,
A' vizek árja közt koplalt régen nyilván,
Nem kapott prédára ez a' torkos zsivány.

A'

A' hajóba veték eztet a' rókához,
Hogy frissebben mennyünk, a' Pap egy póznához
Nyúlt; és ezzel állott a' hajó orrához,
Kós István meg látott, hátrúl kórmánnyához.

Vízzel bé-borítva sok tökék valának,
Mivel felettek folyt, ki nem látzatának,
Most ketten evedzvén, sebessen hajtának,
Neki-is hajtottak egy le-dűllött fának.

Betsülettel hajónk itten fel-is fordúlt,
Mindenike velem a' vízbe bé-is-húlt,
Mind az hárma itt a' vízbe úgy bé-borúlt,
Hogy őket nem láttam, de bellé egy sem fúlt.

Hajó fordúlását én mint észre vettem,
Tudván, a' víz nem mély, én meg sem ijedtem,
Ebből ugrásomat igen frissen tettem,
Talpra esvén övig, tovább nem ferdettem.

Leg-első vólt a' Pap, a' ki talpra fel-ált,
Szent Jehova Isten! hol a' Gróff kiabált,
Seregeknek Ura! tán szenvedett halált,
Hogy ha mély gödörbe ő bé esni talált.

Nem szólhattam; mivel nevettem hozzája,
Látván, hogy iszappal tele parokája,
Ezt kiáltás között, pökdöste-is szája,
A' mellytül otsmány lett szegénynek dókája.

Hát-

Háttal álván hozzám, a' mint meg-fordúla,
Reám vetvén ſzemét, láttam mint újúla,
Könnye ortzájára örömébe húlla
Mert ki nem mondhatom rajtam mint búsúla.

Nagyra betsüllöttem ezen ſzívesſégét,
Mivel gondgya vólt r'ám, 's mutatá hüſégét,
Nyújtani kívánta nékem ſegítſéget,
Tsak jó ſzív mútattya így maga kéſzſégét.

Mivel ſjedtſéget én néki okoztam,
És ött búsúlásra magam felöl hoztam,
Én magamba ezen, mint egy botránkoztam,
Szép flintával estve meg-ajándékoztam.

Jágerem nagy késsön álla-fel lábára,
Rám kevés gondgya vólt, több vólt flintájára,
Sok iſzapos tsáté füzödött nyakára,
Kalapját keresvén, habutzkolva jára.

Meg-lelte, nem morgott, mert tele vólt ſzája
Sárral: 's mint a' patzal, olly lett bör plundrája,
Ijedtébe lehet, botsájtot aſája,
Mert bátortalan vólt, mind ſzíve, mind mája.

Németül hozzája, mint vagy Frantz? ſzóllottam,
Te tán vidrát löttél, a' vízbe? mondottam,
Puskád pattanását ugyan nem hallottam,
De hogy vízbe ne ess, a' hajót tartottam.

Mér-

Mérgessen a' ſzemét itt reám vetette,
Hát Nagyſád vizát lőtt? tőlem azt kérdette,
A' ſok Sacramentet ſzórta, és hintette,
Bajunkat végtére maga-is nevette.

Kos István a' Pappal rútúl veſzekedett,
Szóllott, minden roſzſzat hogy ő tselekedett,
Mért lett ő révéſzſzé azon vetekedett,
Ezen egy pár ember majd meg-verekedett.

Biblia, nem kormány, kell a' Pap kezébe,
A' prédikátziót tartsa az eſzébe,
Nints-is hajózásrúl, betű-is könyvébe,
Mért avattya magát más mesterſégébe.

Igaz; hogy a' hajót ſebessen hajtotta,
És Kos István ezért gyakran ſzóllította,
A' Pap tsak mi mennyünk, ezeket mondatta,
Hogy a' fának hajtott, fel-is fordította.

Szóllottam; jól esett, mert mi mind vadáſztunk,
Vadakat-is lőttünk, mind pedig haláſztunk,
Semmit ſem teſz, hogy mi keveset meg-áztunk,
Nem de ſzerentsésen, a' vízből ki-máſztunk.

Minnyájan már megint a' hajóba vagyunk,
Tán míg haza érünk, addig meg nem fagyunk,
Meg-melegſzik bortúl otthon majd az agyunk,
Ezen vadáſzatrúl nagy hírt, 's nevet hagyunk.

Jó-is

Jó-is, ha az ember Ámphybium lehet,
Mert így mind a' vízbe, mind a' földön mehet,
Így vadáſzatot-is, 's haláſzatot tehet,
E' tulajdonſágbúl két ſzép haſznot vehet.

Szavamra mind ketten itt meg-bátorodtak,
Mert hogy én haragſzom, ők úgy gyanakodtak,
De tréfáim hallván, máskép gondolkodtak,
Magok-is egymással mingyárt tréfálkodtak.

Tsendesen indúltunk innét haza felé,
Az evedzőt maga vette itt Kós elé
De mivel gúnyánkat egéſzſzen víz tellé,
Szél támadt, azért-is dedergettünk belé.

A' ſzárazra velek ſzerentséssen értem,
A' Pap vatsorára jöjjön hozzám, kértem,
Szóltam: edgyütt vele ha a' vizet mértem,
Áldomást-is edgyüt igyunk, mint igértem.

Ajánlotta magát, tsak haza fog menni,
Mivel ſzáraz gúnyát kell magára venni,
Én-is mondtam, mingyárt eztet fogom tenni,
Ne késsen, mivel már idönk vagyon enni.

Kós Istvánt Jágerem maga invitálta,
Mingyárt pályinkával ſzobába traktálta,
Mivel a' flintáját vízbe fel-találta,
Mert hol enyim lelkem flintám kiabálta.

Bár

Bár Kós maa' vizet tovább mint mi úſzta,
És bár leg-méllyebben esett, ſárba tsúzta,
Ő vizes gúnyáját még-is le nem húzta,
Hanem úgy a' mint vólt, farkast, 's rókát nyúzta.

Magam katonássan ſzáraz gúnyát vettem,
Nem tziſráztam, magam eztet frissen tettem,
Mivel ma egéſz nap még ſemmit ſem ettem,
Hogy a' vatsarámhoz ülhessek siettem.

A' Predikátor itt ajtóm kotzogtatta,
Bé-jött: a' ſzakátsom az étket fel-adta,
Magát itt közöttünk egy ſem kínáltatta,
Mellyik a' jobb falat, azt ſem válogatta.

Jó ízű vólt minden, fökép a' kápoſzta,
Jágerem a' boros palatzkokat hozta,
Szépen fel-öltözött, fejét púderozta,
De vadáſzatunkat nevetve átkozta.

Mi apetitussal mind ittunk, mind ettünk,
Tett vadáſzatunkról ſokat beſzéllettünk,
A' vízbe bé-húlván, abba mi mit tettünk,
A' Jágerem dolgán leg-inkább nevettünk.

Fogán által ő-is nevetett, de pirúlt,
Meg-vallá íjedtét, midőn a' vízbe húlt,
Gondolta, hogy ő már világbúl-is ki-múlt,
Midőn minket látott, lelke akkor vidúlt.

Ördög látott, mondá; ſzárazon haláſzni,
Szint úgy a' vizekbe vadakat vadáſzni,
A' levegő égbe hartzolni, tsatázni,
A' hóldbúl a' földre tsillagokat rázni.

Nagy Filosophus vagy, mond-meg hát, hol vettük,
Magunkévá e' négy vadakat mint tettük,
Szárazon áltunk-é, mikor meg-ſejtettük,
Avagy-is hajórúl lövén, el-ejtettük.

Több vadáſzatot-is, fogok illyet tenni,
A' Tiſzán vadáſzván, több vad fog ott lenni,
Holnap után megyünk, hogy ſebes a' ſemmi,
Szólt: Hol mich ter taiffel, én nem fogni menni.

Míglen vatsoráltunk, mi így enyelgettünk,
A' Jágerrel főkép ſokat ingerkedtünk,
Vizen a' vadáſzat leg-ſzebb kötekettünk,
Az álom-is ránk ért, addig beſzélgettünk.

Azért-is fel-kelvén, magam meg-hajtottam,
A' Papnak a' flintát kezébe nyújtottam;
Ezt emlékezetre tartsa-meg mondottam,
Kós Istványhoz oſztán, imigyen ſzóllottam;

Kedvólt elsö oka e' ſzép vadáſzatnak,
Hogy a' vízbe húltunk, aztat gyalázatnak
Ne tartsa: nints helye ott a' vigyázatnak,
Hol az akadályok ſzemtül nem látzatnak.

Ked

Ked ſzebb múlatſágot nékem nem tehetett,
Mivel elmém illyet nem-is képzelhetett,
Vízi vadáſzatról ki-is ſtélhetett,
Még Diánnától is ez ki nem telhetett.

Ímé itt egy arany, tett múlatſágáért,
Vegye ked végezett ſok fáradtſágáért,
Jáger köſzönetét teſzi ázásáért,
És illy vadáſzatnak meg-tanúlásáért.

A' Pap mondott reám itt ſok áldásokat,
El-bútsúzásával tett példázásokat,
Az Apostolokrúl, kik hajózásokat
Félelemmel tették: Jónásrúl-is ſokat.

Az Isten mint menté a' Tenger öblétül
Őket: ſzint úgy engem, e' víz özönétül,
Segítſéget vettem tsak ö ſzent kezétül,
Jó hogy el-ment, mert únt lettem beſzédgyétül.

El-ment: Kós István ſzólt, illyen adta Papja,
Mihent láttam, hogy ö a' poſznát fel-kapja,
Gondoltam fel-fordít, mivel ſem nagy apja,
Sem ö ehez nem tud, nyelné Tiſza habja.

Kezemet tsókolta, tett köſzöneteket,
Mondá illy napy jóra: nem tett érdemeket,
Ő még-is követet, és a' tett vétkeket
Papra kente, adván néki rút neveket.

Illyen vadáſzatot vizek között tettem,
Bár hajónk fel-fordúlt, jól meg-is ſeredtem,
Nem bánom: mert itten új tudományt vettem,
És már a' vízbe-is én Jágerré lettem.

Minden roſz hír ſzokott ſebes ſzárnyon ſzálni,
Fáma-is ki ſzokta hamar trombitálni,
Hangját tudgya Ekho kettőssen viſzſzálni,
Mellyeknek nem lehet épen ellent álni.

Felőlem-is a' hír ment négy Vármegyére,
El-futa Latortza, Szamos vidékére,
Még a' Kőrösnek-is jutott mellyékére,
Főképpen a' Stóbhoz, Szathmárra bé-ére,

Hogy én vizek közé el-mentem vadáſzni
Tsónakon; 's nem tudtam magamra vigyázni,
A' Papot el-vittem, ki-is hajokázni
Nem tudván, örvénybe talált velem máſzni.

A' mellybe leg-ottan tsónakunk fel-fordúlt,
A' víznek tekergő habja reánk borúlt,
Tsak egy paraſzt, a' ki velünk vólt, ki-ſzorúlt,
És itt úgy veſztünk-el mint veſz egy nyomorúlt.

A' Szolga-Bíró jött elsö Badalóba,
A' dolgot meg-tudni, úgy van-é valóba,
De hogy ſzemtül ſzembe esett velem ſzóba,
Szólt: ki ezt hazudta, bújjon-bé a' lóba.

A' vizeknek árja már egyſzer apadott,
Két partyai közé Tiſza takarodott;
Borsova folyta-is már nagyon lassodott,
Feketéllet a' föld, nem iſzaposodott.

Látom egy Ordinántz nyargal sietſéggel,
Izzadott a' lova, mert jött ſebesſéggel
A' mellyrûl le-ugrott mivel ſerényſéggel,
Véltem, dolgunk léſzen más nap ellenſéggel.

Szóltam hozzá, Fiam! no! mond-meg-mi a' hír?
Az, hogy a' Regement Méltóſágodért sír,
Tán katona sintsen, a' melly magával bír;
De majd reportumom ſzívekre léſzen ír.

Olly ſzomorú hír van mi nálunk Gyarmaton
Hogy vízbe halt vólna Nagysád vadáſzaton,
Mi ugyan gondoltuk, hogy tán haláſzaton,
Mivel ki vadáſzna illy nagy áraſzaton.

A' Kapitányunkhoz hogy e' hír el-juta,
Úgy meg-ijedt, hogy majd meg-üté a' guta,
Strázsán vagyok nála, mingyárt hozzám futa,
Szóllott; meny nyargalva! tud-meg ſiam Suta.(a)

(a) Azon Katonának mellyet hozzám Kapitány ötsém küldötte Suta Ferentz vala a' neve: ez igen meg-hitt és jó ember-is vala.

Valóſágos igaz fiam! hogy vadáſztom,
Egy farkashoz lőttem, azt el ſem hibáztam,
Fel-fordúlt a' tsónak, övedzetig áſztam,
De látod, hogy élek, ámbár akkor fáztam.

Unoka ötsém az, ki vólt Kapitánnya,
Tudtam e' roſz híren az elméjét hánnya,
Szíve háborodott, esetemet bánnya,
Dolgom miként történt, tudnia kívánaya.

Mingyárt írtam néki, 's dolgom levelembe,
Mint történt, ki-tettem, 's kértem egyetembe,
Jönne-el, kívánnék véle lenni ſzembe,
Mivel mostan vólnék igen jó kedvembe.

Nagy vendégſéget-is nékie tehetnék,
Kövér róka tzímert mostan ſüttethetnék,
Tudom ezt ſzereti, nálam most ehetnék,
Tejet-is ſzámára eleget vehetnék.

(De eztet, mért írom, hogy ki ki érthesse,
És a' vele történt dolgot nevethesse,
Jó-é a' róka hús? ő töle kérdhesse,
Es az ebéd ſelett téj ital édes-é;

Tudni kell, hogy minket Szathmár Vármegyébe,
Egy drága fő ember, kinek mi kedvébe
Vóltunk, ſzürettyére el-hitt: 's mindenébe
Réſzessített; mert nagy jóſág vólt ſzívébe.

Hol

Hol tántzoltunk, hol meg a' tűznél pipáztunk,
A' vatsora után ollykor rakétáztunk,
Mozsarakkal lőttek, ha ittunk, lármáztunk,
Kik a' vadáſzatot ſzerettük, vadáſztunk.

E' Kapitány ſoha a' bort nem ſzerette,
Szomját miólta él, vízzel enyhítette,
A' vadáſzatra-is ſenki ſem vehette,
Maga múlatſágát másképpen végzette.

Vadáſzván egy rókát, magam el-ejtettem,
Szépen mint a' nyúlat meg-espékeltettem,
A' többi ſültekkel aſztalra tétettem,
Mellynek-is jó réſzit vele meg-étettem.

Mikor mi bort ittunk, űlvén az aſztalnál,
Nék i annyi tejet kellett inni annál,
Tsak hogy ſokat igyék, ittunk minden tálnál,
Rá ſogtuk, réſzegebb vólna minnyájunknál.

Ebéd után ki-ki mint róka hahogott,
Mint mikor egeret eſzik úgy mokogott,
Meg-tudván mit evett, azon boſzſzonkodott,
De mind víg! Gavalér, velünk meg-alkudott.

Nevét ki nem mondom, mert ötet ſzeretem,
Hogy róka húst evett, hírét el-temetem,
Azt az edgyet talán még-is meg-tehetem,
Hogy a' Curiosust útra vezethetem.

Üllyön a' Balaton tónak hullámjára,
Ki-tefzi Somogyba tán maga partyára,
Szemes, 's boglár között, rá akad honnyára,
Tsak vesse jól fzemét a' kis hegy allyára.)

E' Katona által az Obesternek-is
Küldöttem levelet, meg-írtam néki-is,
Mint jártam a' vízbe, a' Predikátor-is,
Írásom esmérvén, látta az hír hamis.

Hatod nap el-mentem a' Stóbhoz Szathmárra,
Épen harangoztak tizenkét órára,
Strázsának fegyverbe menő kiáltára,
Az Adjután futva jöve udvarára.

Szóllott: az Obester épen emlegette
Nagyfádat, 's levelét felette nevette,
És hogy a' költött hír hamis vólt, fzerette,
Valótalanfágát mindennek hírdette.

Mihent Obesternek léptem fzobájába;
Kért, réfzessé tégyem vadak prédájába,
Obesternének-is ez valafzájába,
Majd fzólni fem tudott nagy hahotájába.

Szóllottam: vad hússal eztet nem tehetem,
De azok bőrivel én kedveskedhetem,
Farkas, 's róka bőrrel ezt tellyesíthetem,
Nagyfádnak egy nyesdel meg-is fzerezhetem.

Mi-

Mikor megyek megint vadáſzni, kérdette,
Vidrát hogy nem lőttem, ſzememre vetette,
Hát hány hártsát kaptam, kérdéseit tette,
Több illyen tréfáit én velem ejtette.

Feleltem: mihent leſz vizek áradása,
Tiſzának, Szamosnak, erdőkön folyása,
Vadáſzom, mert nints e' vadáſzatnak mássa,
Bár ki jöjjön velem, hogy ſzemével lássa.

De másſzor magammal nagyobb hajót viſzek,
Mindenbe mint vóltam, ſzemessebb-is leſzek,
És Prédikátorból Matróſzt én nem teſzek,
Így tudom a' vízbe ſoha ſem-is veſzek.

Nyájas Dáma lévén, megint hozzám így ſzólt,
Beſzéllye Gróff Uram! ugyan dolga hogy vólt,
Miként ſzabadúlt-meg, hogy a' vízbe nem hólt,
A' vízbe mint esett, abbúl ki mint otsólt?

Mint történe dolgom, mind el-beſzéllettem,
De hogy katzagjanak, hozzá ſokat tettem,
Itt az Obersternét úgy meg-nevettettem,
Hogy tsak már halgassak, tőle kéretettem.

A' Predikátornak a' parókájára,
Melly ſok iſzap ragadt, mint folyt-le nyakára,
Hogy gödörbe estem, azon gondoltára,
Melly nagyon kiabált a' Szent Jehovára.

Hogy a' Jágeremnek lábára lett álta,
A' ſok ſáros vizet ſzája mint okádta,
Bőr plundráját nézvén, patzal lett: mint látta,
Morgott: flintáját-is mivel nem találta.

A' víznek tetején kalapja hogy úſzott,
Mint mene utánna, de lába meg-tsúſzott,
Újra vízbe bukván, hogy abból ki-kúſzott,
Mérgébe fejérül hajat tépett nyúzott.

Kós István a' Pappal miként veſzekedett,
Mért kapta a' póznát, azon versenkedett,
A' hajót ſebessen hajtá kötekedett,
És vele végtére majd meg-verekedett.

Sok ſzép ſzínnel ezen beſzédem festettem,
Obesternét főkép' úgy meg-nevettettem,
Hogy vele ſzemébül könnyeket ejtettem,
Mert mint Oraculum a' dolgot fejtettem.

Az egéſz Regement, hogy élek, meg-tudta,
Mind a' négy Vármegyét e' jó hír bé-futta,
Szidták azt, ki elsö azon hírt hazudta,
Hogy vízbe történe éltem el-aludta.

Itten Jesoviták Szathmárba lakának,
És azoknak az ő Szuperiorának,
Fülébe felölem e' hírek jutának,
Nem vala mértéke az ő bánattyának.

Mert

Mert vólt mi közöttünk egy kis Atyafiſág,
Meg-hallván: a' dolog, hogy vólna hazugſág,
Tágította ſzívét, a' nagy ſzomorúſág,
Itt léttem meg-hallván, éleſzté vígaság.

Még ebédnél ültünk, hogy ajtón kotzogott,
Oberstert köſzöntvén, velem kezet fogott,
Újját meg-görbítvén, fejemen kopogott,
Szólt: hogy nem érdemlem, melly igen dobogott

Én miattam ſzíve; mert Tatár halotta,
Ár vízbe vadáſzni, 's a' ki tanátslotta,
Bár az magát híres vadáſznak tartotta,
Bolond! eſztelenül aztat javaslotta.

A' bizony nem bolond! mert a' Theologus,
Szóltam: Nevtonnál-is nagyobb Filoſofus,
A' Mathésisbe-is felette prakticus,
Akár melly Anglusnál nagyobb Hydraulicus.

A' vizet practice velem meg-is mérte,
Néki még feje-is a' fenekét érte,
Jágerem-is, hogy ezt vele tegye, kérte,
De engemet a' víz tsak övemig férte.

Per Mathesim rá-is lött ő egy rókára:
Per' vim attractivam bőrit a' rámára
Vonták, fog majd jutni ſzűtsnek tsávájára,
Így distillirozván, veſzi kaſzájára.

Az

Az Algebrán én-is mind addig ſzámláltam,
Míg Centrumnak lenni egy halmot találtam,
Egy farkas ült rajta, kit jól meg-visgáltam,
Hogy ez Objectumom, bizonyossan láttam.

A' Diameterjét mingyárt tzélnek vettem,
Hozzá lövén, ötet én el-is ejtettem,
Per vim impulsivam a' ſzívét ſértettem,
Fogától ſok juhot, 's lúdat meg-mentettem.

Jágerem per Tubum nézvén egy tser-fára,
Hogy nyesd kutzorodott, látta egy gallyára,
Le-lötte ő eztet, esett az allyára,
Aëris pressio kénſzeríté árra.

Végtére Kos-István kívánt demonstrálni,
A' Papot akarta meg-electrizálni,
Ezt pedig evedző lapáttal próbálni,
Nem engedtem néki eztet practicálni.

Beſzédem minnyáját hozta nagy vígſágra,
Szuperiort főkép, mivel más világra
Látta hogy nem mentem: jutván nyájasſágra,
Estvére bennünket híva múlatſágra.

El-mentünk hozzája, adott ſzép vatsorát,
Nem kémélte épen aſzſzú ſzőllő borát,

Ebből

Ebből adott nékem egy hordót jó korát,
Mint Major mossam-le a' gyakorlás porát. (a)

Vatsorája után vitt a' Dobolóra, (b)
Ittunk itt-is: engem fére hívt' egy fzóra,
Mondá: hogy Majalis recreatióra,
Hozzám fogna jönni, téjre, és favóra.

Mert a' Doctor néki favónak ivását
Javaslotta, és az Aër változását;
Ló háton meg-tenni tsendes fétálását,
Így egésségének nyerné jobúlását.

Mert az arany értül fájdalmakat fzenved,
A' vér ereibe, mint a' lép, úgy enyved,
Ollykor azt gondollya, hogy már teste fenyved,
Kevés nyugodalmat a' fájdalom enged.

Szóltam: hogy ha magát meg-fogja alázni,
Tifzta fzívvel látom, fogunk paripázni,
Vagy ha fog tetfzeni vizek közt vadáfzni,
Avagy a' Tifzába ketsegét haláfzni.

(a) Itten azon por értetődik, a' melly-et egy Fő Strázsa Mester az hadi Exercitiumnál fokat nyargalódzván kéntelenítteti nyelni.

(b) A' Páter Jesuiták Residentiája, hajdan Vár vala, a' mellybe ezen domb állott; midőn ezen Szathmári Vár, Rákótzi Ferentz Fejedelemnek hatalmába vólt, az ő Gyalogfágának Dobosai ezen a' domban estve, és reggel fzoktak vólt dobolni, azólta ezen dombotska dobolónak neveztetik.

Savója én nálam, hidgye, böven léſzen,
Hat ſzép paripáim fogják várni kéſzen,
Sétálhat azokon, bár akár melly réſzen,
A' mit fog tetſzeni tenni, aztat téſzen.

Szólt hozzám nevetve: Jóska! én eb legyek,
Ha veled vadáſzni vizek közé megyek,
Fogom tudni nálad én, hogy majd mit tegyek,
Nem tsábúlt-meg fejem, hogy iſzapat egyek.

Már a' Göntzö ſzekér magosra vólt tolva,
Hogy minket jól tartott, köſzöntük hajolva,
El-indúltunk tőle minnyájan danolva,
Húlt az, mellynek feje bortúl vólt bomolva.

Más nap Obesterrel Regement dolgába,
Ött órát töltöttem egy külön ſzobába,
Mivel rég nem vóltunk már ezen munkába,
Mindeneket tettük most ſzokott folytába.

Dolgom már nem lévén, el akartam menni,
Vadáſzatot megint tán akarok tenni,
Szólt Obester; abból ſemmi ſem ſog lenni,
Ha réſzt nem akarok a' roſz útba venni.

Négy napot töltöttem még az ö kedvéért,
Leg-inkább pediglen az Obesternéért,
Mert nagyra betsültem ſok ſzép erköltséért,
Minden-is ſzerette az ö jó ſzívéért.

Vólt

Vólt ez idõ alatt dolga a' Vojtának,
Zengésse meg nem ſzûnt itt a' muzsikának,
Sérté fületmet hangja trombitának,
Ötöd napra még-is haza botsájtának.

Láttam a' vizeknek árja el-apadott,
Szelektûl a' fõld-is hogy már ki ſzikkadott,
Tiſza partra ki-hányt ſok jég el-olvadott,
És már minden nyir fa viritset-is adott.

Páſztorok marhákat már mezõre ûzték,
Az alma huppanást a' gazdák gyepûzték,
Egéſz Tiſza háton a' varsákat fûzték,
Most vala divattya ſulyomnak, azt fõzték.

Gólyám el-érkezett el-hagyott féſzkére,
A' mellyet épített ólam tetejére,
Kerepelt orrával, mert esett kedvére,
Hogy már kígyót, békát, hozhatt ebédgyére.

Szálló vad lúdaknak az õ gágógása,
Reznekek ſzárnyának ſzint úgy ſuhogása,
A' füles baglyoknak estve huhogása,
'S a' vízi bikáknak bögõ kiáltása.

Hogy a' tavaſz bé-ált, aztat jelentették,
Emberek ſzíveit ezek éleſztették,
Télnek komorſágát mind el-ſzéllyeſztették,
A' várt vídámſágot ezek ébreſztették.

Sétált

Sétált a' mezökön Flóra nagy pompával.
Fel-koſzorúztatott ſzámos ſok Nymfával,
Meg-terhelte Májust ſok ſzép virágával,
A' levegö eget bé-tölté ſzagával.

Dámon maga nyáját mezön kerengette,
Phillis mint bojtárja eztet térengette,
Ugaron nád ſípját gyakran elö vette,
Echo a' völgyeken hangját kettöztette.

Úttyát az útazó követhette jókor,
Mivel ſzállást adott néki minden bokor,
Hárs-fa árnyékába pihenhetett gyakor,
Láttam Szathmárbúl-is jön a' Superior.

Le-ſzált kotsijáról, meg-öleltük egymást,
Kérdé: hogy ha néki adok-é én ſzállást?
Szívessen, mondottam: egéſz gazdálkodást
Vegye-fel magára, tégyen mindent bízvást.

Kilentz vólt az óra, és már alkonyodott,
Sebessen hajtatott, mondá: el-fáradott,
Láttam-is kevéssé, hogy ö el-lankodott,
Erre az arany ér leg több okot adott.

Szóltam: egy keveset, nem árt, ha fog enni,
A' vatsorám kéſz már, rövid fog ez lenni;
Oſztán nyugvására lehet néki menni,
Alkalmatlanſágot ſenki ſem fog tenni.

Le-

Le-ültünk, jó ízün ő egy tányér levet,
Rántot, tsibébül-is egy keveset evett,
Jó ó borom lévén, ivott, 's látom nevett,
Mondá: ezen jó bor, ád gyomromnak hevet.

Gyermeki korunkba, edgyütt neveltettünk,
Tett pajkosságinkról most:an beszélgettünk,
Sok tsintalanságot, igaz, hogy mi tettünk,
Nem egyszer virgást-is nyertünk 's térdeplettünk.

Kötényekbül munkált ő Mise ruhákat,
Épített képekbül gyakran óltárkákat,
Én meg verbuáltam mindég katonákat,
Töröknek képzelvén, vágtam a' bodzákat.

Ő Jesuitáknak állott szerzetébe,
Azért-is Quadrátust tett maga fejébe,
A' sok gyermekeket virgázta rendébe,
Breviáriumot mint Pap, vett kezébe.

Én pediglen mingyárt, mint Katona lettem,
Fejemre kótsagos szép kalpagot tettem,
Kezembe hol kardom, hol pistolyom vettem,
Paripámon Burgust, 's Frantziát kergettem.

Isten rendelését felölünk tsudáltuk,
Az emberi sorsot mindenkép vizsgáltuk,
Okát mint változik, mi fel nem találtuk,
De hogy nagy idő van, szemeinkkel láttuk.

Fel-keltünk, kísértem ötet ſzobájába,
Szólt: jól fog aludni Katona ágyába;
Mondtam; réſze ugyan nem leſz a' bolhába,
Ördögöket ſem fog ö látni álmába.

Mert a' Katonáktúl ezek igen félnek,
A' Kalastromokba jobban meg-is férnek,
Azért ök mi hozzánk ſoha bé ſem térnek,
Nagy épületekbe inkább ſzállást kérnek.

Szólt: menny már el! annyit ne bolondoskodgyál,
Kívánom hogy te-is, mint én, jól nyúgodgyál,
És az ördögökkel te-is ne álmodgyál,
Minden kísértettúl békével maradgyál.

El-hagytam; négy Tiſztnek rövid leveleket
Írtam; 's invitáltam ebédre ezeket,
Nem lehetett hívnom magamhoz többeket,
Mivel tudtam az ö meſzſze ételeket.

Más nap nyóltz órakor a' Szuperiorhoz
Bé-mentem, de láttam, Breviáriumhoz
Fogott: ajtatossan hogy ö most imádkoz,
Ki-mentem, és fogtam több házi dolgomhoz.

Kevés idö múlva, maga jött ſzobámba,
Szólt; nagy örömöm van mostani gazdámba,
Mert mindenét tarttya jó rendbe, és ſzámba,
Tám békóba jár még tyúkja-is, vagy hámba.

Mert

Mert már fényes nap vólt; és még ſem hallatott
Semminémű járás, kopó ſem ugatott,
Látom, minden ſzoba már meg-tiſztíttatott,
A' Kavé-is már kéſz, bé-is hozattatott.

Illy nagy tsendeſſégbe igen jól nyúgodtam,
Sem az ördögökről, másról ſem álmodtam,
Imádſágomnak már réſzét el-mondottam,
De léſzen-é ſavóm? arrúl gondolkodtam.

Feleltem: örvendek hogy ô jól nyugodott,
És hogy ſemmi roſzſzat, ô nem-is álmodott,
Tán tsak az vólt oka, mivel el-fáradott,
Nem pedig a' jó ágy, mellyt a' gazda adott.

Ne tsudállya, nálam minden tsendeſſégbe
Hogy mégyen, és ô-is vala békeſſégbe,
Káplár páltza, nem én: viſzi aztat végbe,
Ez az arany ért-is, tarttya egéſſégbe.

Haſznos Ungventum a' mogyoró fa kenet,
Ez nem tsak arany ért, de minden roſz fenet
Meg-gyógyít, és ſoha ſenkit el nem temet,
Lehet vele élni, mind fekve, mind menet.

Ettûl meg-nyújtatik a' testbe minden ér,
És meg-ritkíttatik a' meg-sürödött vér;
Jó Circulatiót általa mingyárt nyér,
Szokott járásába lassadán viſzſza tér.

Atyaſágod ugyan, e' præſcriptióval
Javaslom, ne éllyen, hanem tsak ſavóval,
Halálos betegek élnek tsak e' jóval,
Mind remediummal, de már utólsóval.

Szóllott: éllyél magad ſzép præſcriptióddal,
Gyógyitsd Katonáid, illyen haſznos móddal,
Nékem pedig enged, élhessek ſavóddal,
Te paripáiddal, több ſok egyébb jóddal.

Eztet mingyárást-is, inni el-kezdette,
Valamelly porral ö ezt elegyítette,
Rá Commotióját leg-ottan kezdette,
Istállomba velem menetelét tette.

Sorrúl ſorra minden paripám vizsgálta,
Szépnek mondta öket, nagyon-is tsudálta,
Köztök ſzarvas fakó lovamat mint látta,
Ez léſz albigansom, hozzám így kiálta.

És ha meg-engedem, ezen fog ſétálni,
Mert úgy véli, hogy ez leg-ſzebben fog járni,
Tán leg-jámborabb-is, nem fogna ugrálni,
Tsendessen mint illik, fog alatta hágni.

Feleltem itt néki: ez épen nem ſzeles,
Bátran lép, nem bokros, a' lépésse helyes,
Mivel fent költ nyakú, viselte-is jeles,
De ha meg-zaklattyák, kemény ſzájú 's heves.

Én jobban javaslom ülni a' ſzürkére,
Mert mindenkép ezen ſétálhat kedvére,
Szint eztet teheti, ülvén feketére,
Rá bízhattya magát ennek-is léptére.

A' ſzeg ſárga lovam kevessé tsintalan,
Mert ha meg-melegſzik, meg-hánnya módtalan
Az embert: tsak tántzol, ugrik mind úntalan,
Erre Pap ne üllyön, vagy más gyámoltalan.

Arany ſzőrű Pejem, gyenge még felette,
Még tsikó fogait mind el ſem vetette,
Tudatlan, tsak tiprong úton, 's út mellette,
Ma-is a' lováſzom tsak kordán vezette.

Vas Deresem ámbár elég fennyen hágó,
Útálom őtt' még-is, mivel karó rágó,
Hátrúllyával úgy megy, mint tehén melly vágó,
El-adom, meg-veſzi tudom, Tzigány Págo. (*a*)

Lovaimat néki a' mint le-festettem,
Az Udvarom felé ſzemeim vetettem,
Nagy ketske bakom vólt, meg-látván, nevettem,
Sok tulajdonſágit néki így fejtettem.

(*a*) Munkátson lakott egy lóval kereskedő Tzigány, Págó Latzinak hívták.

Ezen Bak én minden kintsem, gazdagſágom,
Belőle áll az én egéſz Majorſágom;
Bár Strázsáim vannak, ő fő bátorſágom,
Kiváltképpen pedig minden múlatſágom.

Mert az udvaromba, ő idegen kutyát,
Sertést, tehént, lúdat, hogy ha bé-jönni lát,
Néki ágaskodik, döfi az óldalát,
Hogy ſzint úgy bakázik, ſemmi féle marhát

Ő itt meg nem ſzenved, üzi, és döföli,
Ha kölyök a' kutya, aztat meg is-öli,
Kóldust, rongyos Czigányt felette gyülöli,
Míg innét ki nem megy, mind adig ökleli.

Nappal ſzobáimba, 's udvaromon ſétál,
Gyakran kapúm előtt, mint Strázsa, ő úgy ál,
Kopóimmal jádzik, lovaim közt járkál,
Zabot, ſzénát eſzik, az istállomba hál.

Míg így beſzélgettem, a' Tiſztek el-jöttek,
Mint Stabalis előt, kardokat kötöttek,
Engem 's Szuperiort, mingyárt köfzöntöttek,
Hogy életbe látnak, bennem gyönyörködtek.

Mert ők-is hallották tett vadáſzatomat,
És az ár vizek közt történt halálomat,
Szívekből ſajnálták, illy gyáſzos dolgomat,
Taptsoltak, hogy máskép látták most ſorsomat.

Örven-

Örvendeztem én-is, hogy őket láthattam,
És a' társalkodást meg-ſzaporíthattam,
A' Szuperiort-is velek múlathattam,
Többen lévén, jobban már nyájaskodhattam.

Egy ſem vala köztök komor terméſzetű,
Mindenik iffiú, és deli termetű,
Nemessen neveltek, nem feslett életű,
Nyájas, tréfás, és ſzép maga viseletű.

A' Szuperiornak ők nagyon tetzettek,
Mivel mindenféle ebſégeket tettek,
Sok történeteket néki beſzéllettek;
A' ſulykot bár hányták, de még ſem vétettek.

Egy mondá; olly nagy hegy van Saxoniába,
Hogy fel-menvén reá, bé-nézett Rómába,
A' meg-töltött Hóldnak álván ſzomſzédgyába,
Úgy belé harapott, valamint almába.

A' másika pedig aztat beſzéllette,
Hogy ne kételkedgyen, hittel petsétlette,
Sveidnitznál a' midőn Verner rabbá tette,
Königsberg Várába őtet el-vitette.

Egy Tzethal tengeren úſzván, ollyatt ſingott,
Hogy ennek hangjától egéſz Város ingott,
A' leg-magasb Torony addig ingott bingott,
Míg úgy öſzve font lett, mint fonnyák patyingot.

A' Szuperior itt el-dűlt nevettébe,
Szólt: illyeket hogy ő nem hallott é tébe,
És mind a' kettőnek meg-mondá ſzemébe,
Hogy a' vasat tudgyák verni hidegébe.

Le-űltünk ebédhez, itt-is nyájaskodtak,
Több illy ſzép dolgokat ők elő-hordottak,
Még magok ſem hitték, ollyakat mondottak,
Nem nevettek pedig, bár miket ſzóllottak.

Ebédet végezvén, a' Kávéhoz űltünk,
Míglen ezt-is ittuk, ſokat enyelgettünk,
Azután pipákat kezeinkbe vettünk,
Ollyan dohányozást, mint Törökök, tettünk.

Szólt a' Szuperior, hát tovább dolgunkat
Mint fogjuk intézni, hogy lássuk haſznunkat,
Estvélig mint fogjuk múlatni magunkat,
Hogy vígan végezzük e' mai napunkat.

Feleltem: ha tettzik, mehetünk haláſzni,
Avagy estve felé kopókkal nyúláſzni,
Tavakon-is lehet flintákkal katsázni,
Avagy ha úgy tettzik, mennyünk paripázni.

E' leg-jobb leſz, ſzóllott: rendelést-is tettem,
Paripákat mingyárt én itt nyergeltettem,
A' Szuperiort a' ſzürkére ültettem,
Szeg ſárga lovamra magamat vetettem.

Szóllt:

Szólt : ſzerettem vólna a' ſzarvas fakóra
Fel-ülni, mert tudom, ültem vólna jóra,
Szépre-is e' mellet, datzos kényes lóra,
De reggel rá-ülök, mihent leſz négy óra.

Feleltem: mondhatom én emberſégemre,
Soha jobb paripám nem vólt még kedvemre,
Ennél a' ſzürkénél; mondom-is nevemre,
Regementnél nints illy, jóſágra vagy ſzemre.

Ezen négy Tiſzt errül tehet bizonyſágot,
Hogy én nem ſzóllottam ebbe hazugſágot,
Soha a' fakóba illy tulajdonſágot
Fel nem lél mint ebbe, ſem paripaſágot.

E' kedves ſzürkémnek Tsínos az ő neve,
Olly tsínos járást-is a' Mustránál teve,
Hogy a' Generalis álmélkodott leve,
És tsak róla beſzélt, míg ebédet eve.

Aſztal felett tőlem ötet mindég kérte,
Száz ötven aranyat, mondá hogy ád érte,
Tizen-öt markot ütt, kétſzer-is meg-mérte,
De míg élek, nem leſz ehez másnak férte.

Szarvasom bár nagyobb, de nints illy állása,
Nem illy ſzépen termett, nints illy ſzép járása,
Nints illyen erköltse, nints illy Qvalitása,
Erre egy Hadnagynak e' vala mondása:

Tiſztelendõ Atyam! a' Prokátoroknak
Vagyon eſzek, úgy-é? és a' Doktoroknak,
Ezek az erejét tudgyák a' poroknak,
Amazok velejét a' Deutrumoknak.

A' Prokátoroknak, bár nyerget hátára,
Tétessen; 's Kapitzánt, hurkollyon orrára,
Doktorra-is pritset; 's a' Parokájára
Tegyenek ſzép kantárt, mi leſz utollyára?

Semmi: bár tanúltak, úgy nem fognak hágni,
Ámbár ſarkantyúval õket fogják vágni,
Sok ſzép ló qualitást, bár bennek találni
Lehet: de több virtust ſzürkébe ſzámlálni.

A' mint már fel-ültünk lovaink hátára,
Minden Tiſzt fel-ugrott a' maga lovára,
Nézvén Szuperior a' ſzürke lábára,
Látta, úgy emeli; hogy nézhet talpára.

A' ſárga alattam mindég fitzkándozott,
E' nyugodalmassan ſenkit ſem hordozott,
Mert ſok tántzaival tsak rázást okozott,
Mellyért ſokſzor engem' haragra-is hozott.

Szép téren mi egéſz Váriig ſétáltunk,
Meg-fordúlván té-túl a' mezõn járkáltunk,
Qvártéllyomba viſzſzá érkezvén meg-áltunk,
Hol a' lovainkról tsendesen le-ſzáltunk.

Itt

Itt a' Szuperior nyakát ált-kótsolta,
Szürke paripámnak, és azt meg-tsókolta,
Szóllott; a' leg-édesbb ízt mostan kóstolta,
Így kedvet nem tölté, élne ö miólta.

El-hiszem szólt egy Tiszt, és bár melly Dámára
Tégyen ember bársony nyerget fel hátára,
Nem fog olly kényessen lépni a' lábára,
Ha mind Kantár szárral jót vág-is farára.

Egész nap nyúgotig edgyütt beszélgettünk,
Comotiónk után jól ittunk, jól ettünk,
Sok dévariságot egymás között tettünk,
Tizenkét óra volt, hogy mi le-feküdtünk.

Más nap Péntek nap volt, korán fel-is-kéltem,
Mivel halam nem volt, bíróval beszéltem,
Hogy magam halászszak, leg-jobbnak ítéltem,
Mert így vendégim-is mulatom jól, véltem.

Négy halászok mingyárt parantsolattyára,
Gyalmokkal érkesztek a' Tisza partyára,
A' Bíró a' dolgot válalta magára,
Hogy mi meg-jelennyünk, vártak már tsak árra.

Mivel vendégeim nem valának restek,
Míg rendeléseim általam meg-estek,
Addig istálómba ök engem kerestek,
Mikor isznak Kávét, már tsak arra lestek.

Ud-

Udvaromon velek én ſzem közt akadtam,
A' Szuperiornak magam meg-hajtottam,
Kérdém, mint nyúgodott, hogy véle ſzóllottam;
Most mingyárt haláſzunk, mennyünk-bé mondottam.

Igen jól nyúgodott, én nékem mondotta,
És az arany ér-is ötet nem bántotta,
A' tett Comotiót okának vallotta,
Leg-jobb Doktorának a' ſzürkét tartotta.

Örvendek én azon, és ma-is dél után,
Ha tettzik ſétálni, mehetünk paripán,
Most üllyünk Kávéhoz, és igyunk ſzaporán,
A' haláſzok várnak már a' Tiſza partyán.

Közel vólt, minnyájan oda ki-ſétáltunk,
És a' Tiſza partyán, a' mint már meg-áltunk,
Mint kezdik dolgokat haláſzok, vígyáztunk,
Mi pedig az alatt, kedvünkre pipáztunk.

Tiſzát egy gyalommal által rekeſztették,
És ennek két végit jól le-tzövekelték,
Hajójokba a' más gyalmot bé-vetették,
Innétsö part ſzélin a' vízen le-vitték.

Tudván két gyalomnak, minö az ö hoſzſza,
Annyira le-menvén, mondá bíró, noſzſza!
Két réſzre Legényſég itten magát oſzſza,
Dolgozzon most mind a' java, mind a' roſzſza.

Erre

Erre itt e' gyalmot a' vízbe vetették,
Az innetsõ végit füz fához kötötték,
Hajó mellet a' más végit által vitték,
Mihent a' Tiſzának túlsó partyát érték.

Ketten õk a' felsõ gyalomhoz menének,
És mihelyes azok oda érkezének,
Ki-kötvén a' végit, lasatskán menének,
És tsak tsendes húzást le féle tevének.

A' más gyalom végit ſebessebben hoſzták,
Egymáshoz érkezvén, öſzve akaſztották,
Ezzel a' két gyalom edgyé lett, okozták,
Azután magokat két felé el-oſzták.

A' haláſzok felénk jönni igyekeztek,
Hamar-is a' hajón õk hozzánk érkeztek,
Szóltak: ſok halunk leſz, nagyon örvendeztek,
Szavokra a' Tiſztek gatyára vetkeſztek.

Velek a' haláſzok a' két gyalmot vonták,
Meg-telvén halakkal, nehezen jön, mondták.
Még jó, hogy azokat halak el nem ronták,
Avagy a' két gyalmot két felé nem bonták.

Szólt Bíró; a' kötélt most ki-ki jól tartsa,
Mert a' gyalomba van két nagy bálvány hartsa,
Vígyázzon, valakit a' vízbe ne rántsa,
Vagy-is fogaival a' lábát ne ſzántsa.

Rú-

Rúgództak a' halak, a' víz zavarodott,
A' gyalom öblibe majd mind takarodott,
Falubúl ſok legény ide rugaſzkodott,
És a' kötelekbe már ſok ragaſzkodott.

A' Tiſza ſzéllére húzták a' gyalmokat,
A' halak tsinálták ezekbe halmokat,
Azon két nagy hartsák hányták itt magokat,
Farkokkal a' vizen tsaptak nagy habokat.

Halaknak ſokſágát nem győztük tsudálni,
Lehetetlen-is vólt azokat ſzámlálni,
Haláſzok aprajját kezd'ték hagyigálni,
A' parton minékünk óldalt kellett álni.

Mint egy egy kis gyermek, oſztán olly potyká-(kat
Hánytak-ki, utánnok, ikrás nagy márnákat,
Egy réf hoſzſzasſágú, ſzép fogas tsukákat,
Széles Dévéreket, ſok apró hartsákat.

A' Tiſztek fogdosták tsak a' ketsegéket,
Süllőket, menyhalat, és förögétskéket,
Számba ſem vették itt a' keſzegétskéket,
A' fejér halakat, és több eféléket.

Egy Tiſzt közelített, a' két nagy hartsához,
Gondátlan vólt, a' mint ért egynek farkához,
Azzal úgy meg-tsapta, hogy dült egy füz fához,
Véltük Pilátusnak ér vatsorájához.

Szupe-

Szuperior futott, kezdé absolválni,
De mihelyest látta lábára fel-álni,
Teremtettét szórni, 's attát kiabálni,
Kérdezte: a' Burgus tud-é így kaszálni?

Nevetett és felelt, kuty' atta hartsája,
Jobban vág, bár mint melly Burgusnak sablyája,
Tudom meg-is-kékül postremumom tája,
De ezt le nem nyeli, bár elég nagy szája.

Mivel a' halmokbúl sok hal ki-vétetett,
Ez által mind kettõ meg-könnyebbíttetett,
Víz ketsélységére, könnyen vettettetett,
Hol a' két nagy hartsa, már nem vetzkendhetett.

A' Tiszt ide ugrott, az evedzõt kapta,
A' nagyobb hartsának állát úgy meg-tsapta,
Hogy hátára fordúlt, farkát sem mozgatta,
Szólt; meg-tsapál engem', hally-meg illyen adta!

A' Bíró-is így bánt a' másik hartsával,
Nehezen emelte ezt hatod magával,
A' Tisza partyára: mert két nagy marhával,
Vala itten dolgok, és nem egy tsukával.

Négy ökrös szekérre azokat vettette,
Még-is ezek farka a' fõldet seprette,
Nagyobbnak szájába a' gubáját tette,
Mindenikünk szája nagyságát nevette.

Qvár-

Qvártélyomba tértünk nagy Victoriával,
Vóltunk-is, meg-vallom, nem kevés lármával,
Mivel meg-rakodtunk a' Tisza halával,
Nem tudtam, mit tegyek ennek nagy számával.

Vagy ötven darabot én fére rakattam,
Többit a' bírónak, 's halászoknak hagytam,
Még fáradságokért egy aranyat adtam,
Ezen felül őket jól meg-is itattam.

Minnyájan én tőlem itten bútsút vettek,
Ezer köszönetet mind ezekért tettek,
Ők mindenképpen-is elégedve lettek,
Tudom, halász lévbe elég halat ettek.

Még a' szakátsom-is jó ebédet főzött,
Mivel válogatni halak közt nem győzött,
Füstre a' kéménybe húsz pontyokat füzött,
Sok vólt; útálni-is kezdém a' hal gőzött.

Etzettel tormával, a' nagy k k tsukákat
Adta-fel; fekete lévbe a' potykákat,
Tzitronnal készíté a' fiú hartsákat,
Kotsonyával pedig süllöt kárászkákat.

Etzetbe főzte meg a' nagy ketsegéket,
Pástétomának-is ezzel adott éket,
Főzött halak között, több más egyéb étket,
A' Hartsák farkából munkált petsenyéket.

Ettek-

Ettek-is minnyájan jó apetitussal,
Főképpen ketsegét, 's tsukát nagy gustussal,
A' hartsa farkához bírt a' Hadnagy jussal,
Mert ez érte ötet jó forma tactussal.

Szuperior vele itten tréfálkozott,
Mutatta hartsával miként hadakozott,
A' fűz-fának-is mint complementírozott,
Nagy Vitéz a' hartsa, mondá az átkozott.

Szólt a' Hadnagy, igaz! úgy meg-vágattattam
Tőle; hogy vágását meg nem lábolhattam,
Véltem, hogy a' sebes mennykötűl tsapattam,
Mert én itt úgy száltam, hogy nem-is láthattam.

Nem egyszer kínlódtam, én a' farzsábára,
De ez; úgy r'a vágott a' vizes gatyára,
Hogy nem könnyen jutok én e' nyavalyára,
Nagy írj a' hartsa fark ember derekára.

El-vegezvén egyszer a' mi ebédünket,
Más szobába tettük itt menetelünket,
Folytattuk sok tréfás 's nyájas beszédünket,
A' mai halászat mint tőlté kedvünket.

Szóltam: négy órákor űlünk paripára,
És majd ki-sétálunk a' szőlők allyára,
Avagy-is, ha tettzik, mehetünk Tarpára,
Most pediglen gyújtsunk minnyájan pipára.

Szólt egy Tiſzt, roſz út van mostan Tarpa felé,
Mert hogy a' nagy ár-víz, erdőket el-lepé,
Minden kotymant, árkot, ez ſzínig bé-tellé,
Olly ſár van, hogy ſok helyt lovam bukkott belé.

A' négyet azomba el-üté az óra,
Ki-mentünk; udvaron fel-ült ki ki lóra.
A' Szuperior ma üle a' Rigóra,
Én pedig fel-kaptam a' ſzarvas Fakóra.

Szuperior ſzívét az öröm el-telte,
Mert fekete Rigóm magát úgy viselte,
Mintha lejtőt járna, lábait emelte,
Tegnap a' ſzürkémet, ma eztet kedvelte.

Elejével földtűl mért ő négy araſztot,
Hátrullyával való menése dagaſztott,
Ollykor jádzott, rúgott tétúl port, 's haraſztott,
Senkit ki hátán ült, ő meg nem fáraſztott.

Jól látta a' Fakóm, alattam mit tégyen,
És ennek járása, hogy nem olly ſzép légyen,
Szólt, ha ezt nem merné járni, vólna ſzégyen,
És ha meg-engedem, hólnap ezen mégyen.

Feleltem: ſzívessen, de kemény a' ſzája,
Mint több lovaimnak, más-is a' zablája,
Ha őt meg-hevíti, ki fel-ül reája,
Jézust kiált hátán: van illy nagy hibája.

For-

Fordúllyunk-meg ſzóllott: mert imádſágának
Nagy réſze hátra van Breváriumának,
Mulatſágba tölté óráit tsak mának,
Mert a' haláſzaton ſokáig valának.

Épen hat óra vólt, hogy haza érkeztünk,
Sétálásunk alatt ſokat nevetkeztünk,
A' hartsa tsapásról mivel emlékeztünk,
Vadáſzainkról-is meg-nem felejtkeztünk.

Szuperior bé-ment, kezét öſzve tette,
Szemét ház földgyére a' midőn vetette,
Breviáriumát a' Bakom meg-ette,
És már tsak Thécáját ő a' földrűl ſzedte.

Per amorem Dei! ki-jövén kiáltott,
Illy dolgot ki hallott, avagy-is ki látott,
Ki-ki r'á tsak nézett, és nagy ſzájat tátott,
Láttam ábrázattya már más ſzínt-is váltott.

Bé-hívt, bé-is mentem futva ſzobájába,
Látom a' Bakomat, 's papirost ſzájába,
Páltzával jót ütött rajta haragjába,
Mi kárt tett? kérdeztem tőle hamarjába.

Breviáriumom, imé el-ſzaggatta,
És tsak a' Thécáját rágatlanúl hagyta,
Mivel nagyon kemény, ezt bé nem falhatta,
Páltzáját kezébe itt meginț ragadta.

Hogy megint meg-üti, néki huzalkodott,
Látván a' bak, mingyárt fel-is ágaskodott,
Úgy meg-döfte ötet, hogy el-tántorodott,
Ezzel a' ſzobából udvarra ſzaladott.

Incarnatus Dæmon! a' páltzától ſem fél,
Ha ütni akarják, még ember ellen kél,
Nints tán latrabb állat a' világon ennél,
Torkossab-is ez mind, Farkasnál, Medvénél.

Széllott: háza mégyek, mingyárt-is fogatok,
Mivel itten immár nem-is maradhatok,
Breviáriumot itten nem kaphatok,
Következés képpen nem imádkozhatok.

Meg-vallom, örömest nevettem vólna-is,
Más réſzrül e' dolgot én ſajnállottam-is,
Ha Bakomat mingyárt itt agyon lövöm-is,
Meg nem orvosolom a' dolgot ezzel-is.

Láttam, hogy felette ö nagyon meg-indúlt
Már keveset beſzélt, mérgébe járt dúlt fúlt,
És még azon jobban haragja meg-újúlt,
Hogy bak döfésétöl majd tsak nem földre húlt.

Gondolkodtam, baját én mikép enyhítsem,
Hogy imádkozhasson, abba mint ſegítsem,
És el-múlt jó kedvét viſzſza mint térítsem,
Hogy barátſágomba megintlen kerítsem.

Eſzem-

Eſzembe jutt itten, hogy a' Plébánushoz,
Beregſzázba küldök, e' jó Décánushoz,
Breviáriumot, tudom tőle majd hoz
Az Ordinantz, mellyel majd nagy kedvet okoz.

El-ment; és általa levelet küldöttem,
És abba, mi történt nálam, mind ki-tettem,
Breviáriumot, válaſzſzát-is vettem,
A' midőn vatsorát vendégimmel ettem.

A' Szuperiornak kezébe nyújtottam,
Itt van a' Confectum, hozzája ſzóllottam,
Mert jó kedvre hozni őtet, óhajtottam,
Víg kedvű-is leve, mihent ezt mondottam.

Bakom bátorſágát már mostan nevette,
Hogy őtet meg-döfte, Zsóltárit meg-ette,
De már minden Vétkét néki meg-engedte;
Hartsával a' Tiſztet vexálni kezdette.

Itt ugyan a' Kaſza r'á akadt fenére,
Mert ſzólhatott már most ez-is ellenére,
Fel-is vette itten a' bakot nyelvére,
Kérte, hogy felellyen ezen kérdésére.

A' hartsa farkának ſúlyosbb-é ütése,
Avagy a' ſzarvatlan baknak a' döfése,
Roſzſzabb-é fűz-fának tövére esése?
Mint ſzoba hoſzſzának tántorgó méröse.

Szólt a' Szuperior; edgyik kutya más eb,
A' kézen ſzint úgy fáj, mint a' lábon a' ſeb,
Ha vizes gatyára ütés esik, a' ſzebb,
Mert nagy tsattanása, azért ez ékessebb.

Igaz! mondá a' Tiſzt, hartsa a' farkával
Nagyon vág, fájdalmat okoz tsapásával,
Kegyessen bán a' Bak a' reverendával,
Flectamus genua! tsináltatt Urával.

Illyen fegyvereket egymás ellen fentek,
Bár ſzúrtak ſzavaik, vóltak még-is ſzentek,
Semmi rútſágokat egymásra nem kentek,
Végtére aludni minnyájan el-mentek.

Más nap korán reggel ki-mentünk vadáſzni,
Nem öreg vadakra: hanem tsak nyúláſzni.
Igyekezzen ki-ki, ſzóltam, jól puskázni,
Mert bajúſzt nyér mingyárt, a' ki fog hibázni.

Mihelyest el-értük ſzélít az erdőnek,
Jágerem botsájtá mingyárt a' ſürőnek
Kopoimat, láttam nagy kedvét kettőnek,
Mert frissen ſzagláltak örökké fürgének.

Azért-is mi mingyárt, itt ſzéjjel oſzlottunk,
Dombokra, parlagra, útakra futottunk,
Meg-lehetős rendel mi lesbe állottunk,
Tsendesen vígyáztunk, épen nem zajgottunk.

Tam-

Tambúr kopóm magát itt el rivallotta,
A' többi a' ſzavát mihent meg-hallotta,
Hozzája futottak, mind edgyüt hajtotta
A' vadat, 's ezt ki-ki tsak nyúlnak tartotta.

Én aztat gondoltam, hogy ez róka léſzen,
Mivel tsak ſürőbe mindég forgást téſzen,
A' nagy erdő felé menetelt nem véſzen,
E' hiedelembe vóltam én egéſzen.

Öz vólt, de már téli ſzőribűl ki-verdett,
Mint a' gyenge borjú, ſzint ollyan veres lett,
Egy Hadnagyra bukkott, mivel nem ſzürkéllett,
Azt vélte, hogy borjú, reá lövést nem tett.

Meg-ſjedett tőle, hirtelen meg-fordúlt,
Kopókra ſzemközt jött, még jobban meg-bódúlt,
Láttam ſebessen fut, mert orrára-is húlt,
Jágerem úgy futott elibe, majd meg-fúlt.

De nagyon dobogván, az öz meg-ſejtette,
Szuperior felé itt futását vette,
Fel-vonni a' ſárkányt ő el-felejtette,
Mellyért-is flintáját, ki ſem-is ſüthette.

Éſzre vette az öz, látván mozdúlását,
Sebessen én felém vette a' futását,
Egy dűlt fán akarván ált-tenni ugrását,
Mihent puskám pattant, tette bakázását.

Hahót kiáltottam, és kiáltásomra
Ki-ki hozzám jövén, le-ültünk a' gyomra,
Beſzélni kezdettünk: Hárfa itt nyúl nyomra
Akadván, fel-üté, futa egy halomra.

A' Jágerem azon állott ſzerentsére,
Mert lövésem után jönni akart erre,
A' nyúl majd tsak nem jött flintája végére,
Karikákat-is hányt flintája ſültére.

Süldö nyúl vólt, a' mint immár edgyütt vóltunk,
A' Tiſzt, 's Szuperior, mért nem lőttek, ſzóltunk,
Orrok alá bajúſzt, mi mingyárt mázoltunk,
A' nagy nevetſégbe itten majd meg-hóltunk.

Én bizony borjúnak, ſzólt a' Tiſzt, esmértem,
Azért a' puskámat hozzája ſem mértem,
Söt hogy tsak mennyen-el, ötet ſzépen kértem,
El-is ment ſebessen, így tzélomat értem.

Gondoltam, valamelly paraſztnak kárt teſzek,
Mert ha agyon lövöm, más borjút hol veſzek,
Lélek esméretbe ment ſoha ſem leſzek,
Ha most nem-is, másſzor öz húst talán eſzek.

Aſinus ad lyram vóltam, ezt ſzóllotta
A' Szuperior: és maga meg-vallotta,
Hogy ö fel nem húzta a' ſárkányt, mondotta,
Az özet hejába ſokál erányzotta.

'S már

'S már meſzſze el-is ment, mikor észre vette,
Fel-is húzta mingyárt, 's posájához tette
A' flintát; de immár azt meg-nem lőhette,
Mert a' kopó többé r'á nem térítette.

Votumot nagyot tett, mondá itt magába,
Hogy másszor a' flintát nem hordgya héjába,
Sárkánnyát fel-húzza othon a' szobába,
Úgy várja az őzet jönni állásába.

Egy aránsú úton, szólt a' Tiszt, mi járunk,
Ha fáradozunk-is, tsak egy a' mi árunk,
Akár honnan mi a' szerentsére várunk,
Tsak egy aránt telik a' mi kintses táruṇk.

A' midőn a' hartsa farkával meg-tsapott,
A' Baktúl Atyasád' akkor döfést kapott,
Ritkán vét a' kotzka mi kettőknek hatot,
Hanem inkább mutatt a' hat helyet vakot.

Ma-is én az özet borjúnak esmértem,
Nem hogy még meg-lőném, sőt szaladgyon kértem,
Azért-is flintámat hozzája nem mértem,
Mellyért-is posámra mázolt bajúszt nyértem.

Attyaságod pedig tudta hogy légyen őz,
Gondolta: a' szakáts hogy ebbűl majd sütt 's főz,
Talán szagolta-is, melly jó a' tzímer gőz,
Őrült, Jágerségbe hogy engem majd meg-győz.

Ugyan azért kapta frissen a' flintáját,
Fel nem vont ſárkánnyal, tzélzá lapoczkáját,
El-ſzalad't míg éſzre vette a' hibáját,
Már most koronázza ſzint úgy bajúſz ſzáját.

Sok ideig egymást eképpen vexálták,
Mellyike jobb puskás azután probálták,
Önnön kalapjokat egymásnak fel-hányták,
Ha romlanának-is, ök aztat nem bánták.

A' Hadnagy magáét elöl fel-vetette,
Szuperior lövén, azt úgy meg-frétezte,
Hogy ſoha a' Hadnagy már haſznát nem vette,
Mert egéſz rostává a' lövése tette.

El-dülve nevettük, hogy illy pórúl jára,
Fej tsóválva fütyelt, nézvén kalapjára,
Bezzeg vólt most gondgya puska ſárkánnyára,
Szóllott: rá-is akadt lövése tzéllyára.

Károm Atyaſágod annyit ne nevesse,
Hanem magáét-is már mostan fel-vesse,
Én-is majd mint lövök, kérem aztat lesse,
Ha meg nem találom, orromat el-messe.

Fel-veté, arra lett a' kalapnak ſzálta,
A' merre Hadnagynak vala az ö álta,
Flintája végére ö azt rá-is várta,
Az egéſz teteje ki-dölt; úgy találta.

Fel-

Fel-kapván a' földrűl, a' kezébe adá,
Látván a' kalapját Szuperior, mondá,
Diabolicus Lurco! teve most gazdagá,
Hogy jobb puskás mint ő, már most nem tagadá.

Katzagtuk, mert néki más kalapja nem vólt,
Hogy újjat vehessen, nem vala itten bólt,
Már tsak ha roſzſzat-is, adgyatok, kérve ſzólt,
Ki-ki nevettébe itten majd meg nem hólt.

Szólt a'Hadnagy: ebbűl Quadrátust tsinálok,
Vagy mint Áronė vólt, két ſzarvút formálok,
Avagy magaméval, ha tettzik ſzolgálok,
Fejemre egy tsákót valahol találok.

Jobb ha Hadnagy Uram, ſzólt, Kaſkétet munkál,
E' majd a' tsákónál a' fején jobban áll,
Betsületire-is, ha fel-teſzi, e' váll,
A' Gróff egy kalapot nékem majd tsak talál.

Szóltam; kalapjaim vannak mind Qváſztlikkal,
És adjuſztírozva ſzéles nagy máslikkal,
Most tsak tegye-fel ezt, bár vagyon nagy likkal,
Tán! tán Quartélyomba ſzolgálok másikkal.

Erre mondám; mennyünk! mentünk-is ſietve,
Mert tudtam, hogy meg-leſz aſztalom már vetve,
Vexálták ők egymást, tovább-is nevetve,
Egy tréfa ſzó ſem vólt tőlök le-nyeletve.

A' Szuperiornak kalapja vállára
Le-esett, nem illett már feje búbjára,
Úgy tetzett, hogy nézek Zsidó gallérjára,
Skatulák illettek vólna a' hátára.

Qvártélyomba érvén, velek meg-nyúgodtam,
Én egy új kalapot mindenkor tartottam,
Ki-hozván, jó leſz-é? nem tudom, mondottam,
'S a' Szuperiornak kezébe nyújtottam.

Igen-is jó, mondá: vette köſzönettel,
Mást adtam Hadnagynak, egéſz kéſzülettel,
Meg-köſzönte ö-is minden betsülettel,
Szólt-is, be jól jártam illyen tserélettel.

Ebédnél jól ettünk, mert ki-ki éhezett,
A' Szuperior itt most-is nevetkezett,
Fogott a' Hadnagyal barátſágos kezet,
Azomba a' Stábtúl Ordinántz érkezett.

Regement dolgába egy levelet hozott,
Mustránk közelítvén, e' dolgot okozott,
Ezekbe Obester immár fáradozott,
És levele által velem tanátskozott.

Szuperior vélte, hogy újſágom lenne,
Melly nálam létébe tán változást tenne,
Nem kíván gátolni, mingyárt haza menne,
Feleltem, ſemmi sints; és tsak bátran enne.

Rege-

Regement dolgai közöltetnek velem,
Írásaim között azokat fel-lelem,
Dél után meg-írom, váláſzló levelem,
Hogy azokról minõ bennem az értelem.

Kértem, továbba-is õ nálam maradgyon,
Hogy kezdet Curája félbe ne ſzakadgyon,
Illy gondolatokba épen ne fáradgyon,
Tsak mulassa magát, ſétállyon, vígadgyon.

Szólt: ha tsak ennyibûl tehát a' dolog ál,
Dél után a' Fakón Tiſztekkel ki-ſétál.
Feleltem, hogy ezzel õ nagy dolgot próbál,
És oka ne legyek, ha követi halál.

Kértem-is hogy ebbe ſzavamat fogadgya,
Mert ha meg-hevíti, 's õtet el-ragadgya,
Curiositásnak árát majd meg-adgya,
Hogy férfiú vólna, azt-is meg-tagadgya.

Üllyön a' Tsínosra, vagy-is a' Rigóra,
Mert ha fel-ûl ezen kemény ſzájú lóra,
Bizonnyára éri bóldogtalan óra,
Tsudállom, nem halgat ennyi kérõ ſzóra.

Nem alája való, minden Tiſzt mondotta,
Héjába vólt a' ſzó, magát meg-baklotta,
Mivel nagy lovasnak õ magát tartotta,
Nem ſárkány, ſem ördög, ezeket ſzóllotta.

Vég.

Végtére Tiſzteket kértem, vígyázzanak
Reája főképpen, hogy ne nyargallyanak,
Tsendessen járjanak, ne kiábállyanak,
A' Tsintalanſágnak most békét hadgyanak.

Ki-hozták a' fakót, fel-ült a' hátára,
Mert fel-ülni enged't ſzépen ő magára,
Szerentsét kívántam fejére, 's úttyára,
Kereſzteket hánytam végre indúltára.

El-mentek, én pedig az íráshoz fogtam,
A' Szuperiorról ſokat gondolkodtam,
Írásimat mihent végére hajtottam,
Katonát válaſzſzal viſzſza botsájtottam.

Egy belső indúlat nyughatatlanított,
Melly gondolkozásra engemet indított,
Szuperiort féltém, azért hábarított,
Hogy Tiſztekkel vagyon, tsak a' bátorított.

De tudtam, hogy ők-is, nagyon tsintalanok,
Nyargalózni fognak, léſznek gondatlanok,
Kiket iffiúſág éleſzt, mind ollyanok,
Ezek-is mint mások, tsak olly ártatlanok.

Frissen két lovamra nyergeket vettettem,
A' Tsínost utánnam lassan vezettettem,
A' Rigómon magam tsendessen ügettem,
Allyig ezer lépést Qvártéllyomtúl tettem.

Lá-

Látom Szuperior, mint a' ſzél, úgy nyargal,
Úgy megy, kit mint Tatár hajt, vagy Török ſarkal,
Lába lóginyázott, verte fakót ſarkal,
Ha le veti, mond'tam, nyakát ſzegi, 's meg-hal.

Mind a' két Kengyelét, lába el-veſztette,
Kezébűl a' Kantár ſzárt ki-ereſztette,
Kalapját fejébűl rég már el-ejtette,
Tsudáltam eddig-is hogy le nem vetette.

A' Tiſztek utánna lovok halálába
Jöttek, de nem értek koránt-is nyomába,
Mert fakóm nem futott, hanem vólt ſzáltába,
Meteus lova ſem vólt illyen futtába.

A' ſzántó-földeken rúgta a' rögeket,
Szikrázott patkója a' hol ért köveket,
Szökdöste árkokat, 's a' magos gyepeket,
Griff madár ſem téſzen illyen ſzökéseket.

A' vólt jó, hogy ő a' nyereg kápájába
Ragaſzkodott, 's tartá keménnyen markába,
Lankadott ereje, láttam, két karjába,
Le-kell esni néki, gondoltam, héjába.

A' mint ezt gondoltam, a' levegő égbe,
Láttam, hogy már repűl, nem űl a' nyergébe,
Mint Icarus le-is esett egy ſemlyékbe,
Hal' Istennek még-is nem esett mélyſégbe.

Min-

Mingyárt itt minnyájan melette termettünk,
Véltük, hogy tán lába ki-tört, meg-ſjedtünk,
De maga fel-állott, azon örvendettünk,
Mindenképpen rajta itt már ſegítettünk.

Egy a' ſárt törlötte Reverendájárúl,
Más vízzel mosta-le azt ábrázattyárúl,
Fűvel a' Katonák törlék ſarujárúl,
Szépen le-fésűlte egy azt a' hajárúl.

Szóltam hozzá: de nem adott feleletet,
Hanem nagy ſzemeket reám mereſzgetett,
Gondoltam, ſérvést nyert, mert nagyon reſzketett,
Vagy-is azért nem ſzól, mivel meg-ſjedett,

Így lévén a' dolog, leg-jobbnak tartottam,
Ha Kotsin fog menni, meg is ſzólíttottam
Itten egy Katonát, nyargallyon, hajtottam,
Postilionommal jöjjön-ki, mondottam.

Hogy a' Szuperior e' ſzókat hallotta,
Nem kell nékem Kotsi, ezeket mondotta,
Látom, itt a' ſzürke, rá ülök ſzóllotta,
Talán Kotsin menni ſzégyennek tartotta.

Nagyon meg-örültem, halhatván ſzózattyát,
Kívántam mindenbe tenni akarattyát,
Veſzteni-is kezdé ſzívem már bánattyát,
Hogy baja nints, áldom mindeneknek Attyát.

Kér-

Kérdém; hogy mondgya meg, fájdalmat érez-é?
Eret vágni rajta ha nem kellene-é?
Valamelly tinctúrát ő bé nem venne-é?
A' melly bágyadtságát meg-erősítené.

Szóllott: az Istennek adasson ditsőség,
Kegyelme meg-tartott, és szerentsétlenség
Engem épen nem ért, hanem az ijedtség
Oka, hogy szívemre szállott erőtlenség.

A' Tisztekre nézvén, szóltt: *Vos heluones*,
Az ember élete nem tudgyátok, mit tesz,
Azt tartyátok, hogy ha ember vész, veréb vesz,
És helyette pontba mingyárt más ember lesz.

A' lovam zabláját mért meg nem kaptátok,
Mind ördög az annyát, hogy visz, jól láttátok,
De veszedelmemre ti tsak szát tátátok,
Veszszen illyen adta Papja, tán mond'tátok,

Igen bizony, szóltak; ki mondá: a' Fakó,
Hallottam, hogy jól futt, 's felette szaladó,
És hogy eleibe nem-is hághat más ló,
Mingyárt meg-futtatom, 's meg-tudom ha való.

Nem de sokszor kértük, hogy eztet ne tegye,
Szerentsétlen lészen, szívére azt vegye,
Tudgya a' Regement, tudgya egész megye,
Mint ragad, ha éri a' farkantyú hegye.

Sarkantyúja nintsen, azzal nem döfhette,
De a' két ſarkával, láttuk mint ütötte,
Mind a' két oldalát ſzüntelen döngette,
Lotyogott a' hátán, mint Pap ott úgy ülte.

Sött mikor meg-lódúlt, azt éſzre ſem vettük,
Tudtuk el-ragadgya, mi-is ereſztettük,
Azért lovainkat, de bé nem érhettük;
Leg-alább kalapját a' földrül fel-vettük.

Így jár, a' ki maga akarattyán indúl,
És minden roſz lovas a' földre le-is-húl,
Elysiumon-is, jó hogy nem jára túl,
Jobb ha olvasóhoz, mint kantár ſzárhoz nyúl.

Nevetett, és ſzóllott, ti nagy Lurkók vagytok,
Láttyátok bajomat, békét még ſem hagytok,
Lovaglásomba-is engem ótsároltok,
De meg-vallom, igaz, valamit mondotok.

Kételkedtem, hogy olly kemény vólna ſzája,
Láttom, hogy jó erös ſzájába zablája,
Gondoltam, karomnak sintsen még hibája,
Meg-tartom, tán nem leſz Plútó viperája.

Mostan immár mondom, nem ló hanem Sárkány,
Az oroſzlánynál-is erössebb alkotmány,
Lett vólna elötte bár korlát vagy párkány,
Ált ſzökte vólna azt, valamint villámlány.

Vitt-

Vitt-is ő engemet ollyan ſebeſséggel,
Hogy két ſzemem meg-tőlt könnyel ſetétséggel,
Ágyú golyobis ſem megy olly erősséggel,
Meg-is tőlté ſzívem forró hevességgel.

A' két fülem fütyelt, mert nagy ſzelet hajta,
Már aztat ſem tudtam, ülök-é még rajta,
Bennem tsak a' lélek immáron ſohajta,
Olly nagy kínra hozott ezen veſzett fajta.

De hova lett, talán még mostan-is ſzalad,
A' mint velem futott, ha most-is úgy halad,
És a' nagy futásba hogy ha meg nem ſzakad,
Konſtantinápolytól ma nem meſzſze marad.

Szólt a' Hadnagy: othon már abrakját eſzi
Mert tettzik ſzájának az abraknak ſzeſzi,
Ha tettzik, hátára holnap meg fel-veſzi,
Már nem ſárba, hanem majd köre le-teſzi.

Veſzſzen-el e' dühös Tzerberus ſárkánnya,
Az én testem ſoha többé ő nem hánnya,
Üllyön rá olly hogy él, a' ki aztat bánnya,
Majd végére jár ez, életét nem ſzánnya.

Szóltam itt: kértem én, ne üllyön hátára,
Kemény ſzájú, juthat élete fogytára,
De nem figyelmezett baráttya ſzavára,
Le-veté, majd tsak nem jutott halálára.

Aſzſzonynak és lónak hinni ſoha ſem kell,
Tele vannak ezek hamis erköltsekkel,
Tsinnyán beretválni kelletik ezekkel,
Tudni kell, hogy bírnak ök melly terméſzettel.

Az Aſzſzony Urának tsókkal kedveskedik,
Pedig idegentül mellye tejesedik,
Mézes ſzavaival mikor hízelkedik,
Az Urához ſzíve akkor hidegedik.

Midön ötte' ſzívének, és lelkének mondgya,
Tzinkussára akkor van leg-nagyobb gondgya,
Ezt tarttya okosnak, az Ura bolondgya,
Holott a' Tzinkussa tán tsak világ rongya.

A' ſzép ló-is magát hadgya ſimogatni,
Lehet fötül farkig testét tapogatni,
Meg-engedi magát ſzépen patkoltatni,
Meg-is nyergeltetni, 's fel-zaboláztatni.

Az Urat tsendessen fel-veſzi magára,
Mintha lejtöt járna, úgy hág a' lábára,
Kéſz ö mind ſétálni, mind menni tsatára,
Semmi roſz erkölts nints írva homlokára.

De a' roſz terméſzet hamar fel-indíttya,
És Fantaziája vadſágra buzdíttya,
Mihent rázza fejét, és fülét konyíttya,
Addig hánnya Urát, míg le nem hagyíttya.

De

De e' kotymány körül olly ſoká mit állunk,
Üllyön a' ſzürkére, majd haza ſétálunk,
Nints meſzſze a' falu, itten mit járkálunk,
Még ma vígan leſzünk, 's vígan vatsorálunk.

Mentünk; 's itt a' Hadnagy a' lovát ugratta,
Ki-ugrott alóla, azt addig zaklatta,
Tettzett az én nékem, hogy ötet gyalog hagyta,
Mert a' Szuperiort már nem vexálhatta.

Nevettük felette, ő meg irúlt pirúlt,
Tsudáltam, olly könnyen hogy lovárúl le-húlt,
Jó lovas léttére, hogy a' földön el-nyúlt,
De meg-esett: lova futva haza indúlt.

Az Ordinántzomnak ültettem lovára,
Mihent Qvártélyomnak értünk udvarára,
Mondá: ötvent vágat a' lova farára,
Mivel ötet ki-tette világ tsúffágára.

Szuperior mondá: ezt mi érdemlettük,
Nem a' lovak, hanem mi a' hibát tettük,
Egy húron pendűlünk, már most el-hihettyük,
Én a' posványt, az Úr a' földet térdeltük.

Nem ſzégyen a' Papot, ha a' ló le-veti,
Mert ritkán jár lovon, ezt könnyen teheti,
De ha egy Katonát a' porba temeti,
Nem ok nélkül már ötet a' világ neveti.

Vatsora felett-is egymásnak ſzemére
Hányta mindenike, a' mi jött nyelvére,
Hogy a' Szuperior jött megint kedvére,
Örültem, aludni el-mentünk végtére.

Más nap a' négy Tiſztek tőlem bútsút vettek,
Mivel a' Mustrához ők is kéſzülgettek,
Szuperiorral-is ſzint eképpen tettek,
Meg-követték; hogy ők vele enyelgettek.

Szuperior nálam még ött nap múlatott,
Szerette, békével hogy ſavót ihatott,
De még jobban aztat, hogy lovagolhatott,
És hogy itt ſenkitűl nem háborgattatott.

Ez ött nap minden nap kétſzer űlt fel lóra,
De nem mert fel-ülni többé a' fakóra,
Hanem a' ſzürkére, avagy a' rigóra
Üle, és míg ſétált, bé-tele két óra.

Hogy az arany érre jobban van, mondotta,
A' farzsába-is ötte itt még nem bántotta,
Pedig Kereſzt tsontyát ſokſzor úgy rántotta,
Hogy nagy fájdalmába könnyeit ontotta.

De a' hatodik nap, a' mint el-érkezett,
Kávé után velem öſzve ölelkezett,
Bútsúzott, meg-tsókolt, fogott velem kezet,
El-ment; otthon lenni az nap igyekezett.

Ár-

Árván hagytak : éltem megint únalomba,
Mert vendég ritkán jött ezen Qvártélyomba,
Hogy ha nem olvastam, ſok gondolatomba
Gyakorta Morpheus merített álomba.

Így töltöttem én itt harmad-fél eſztendőt,
Minden társaſágtúl, 's barátſágtúl meddőt,
A' nagy únalomtúl jó hogy ſzarvam nem nőt,
Ezek után immár értem vígabb időt.

Míg pedig itt laktam, más történeteket
Nem értem; azért-is le-írtam ezeket,
Örvendek azoknak ha töltöm kedveket,
A' kik gyönyörködnek olvasván Verseket.

Költek Tekéntetes Nemes Beregh Vármegyébe a' Tiſza háton, vagy-is alma huppanáson Badalai Qvártélyomba 1765. eſztendőbe.

Igaz ſzeretetnek hármas kötele,

a' mellyel

A midőn Tekéntetes, Nemes és Nemzetes Pókateleki Kondé Nepomucéna *Aſzſzony, Tekéntetes, Nemes, Nemzetes és Vitézlő* Otskói Otskai Ferentz *Úrnak, kedves élete Párja, maga nevének Szent Innepe napját üllené, imígyen kötötte-meg* Gróff Gvadányi József *Magyar Lovas Generális* 1788. *Eſztendőbe, Iker havának* 15. *napján.*

Szent Nepomuk napját;	Gyakorta érhessed,
Istennek áldását,	Böven-is vehessed,
Soha ſe érhessed,	Szívednek fájdalmát,
Es ne-is vehessed,	Istennek haragját.

Rajtad a' nyavalya,	Soha ſe maradgyon,
Kereſzt, járom, iga,	Ne-is uralkodgyon,
Szüntelen maradgyon,	Istennek áldása,
Minden uralkodgyon,	Rajtad Szent malaſztya.

Mutzka vagy, de ne légy,	Az ördög markában,
Réſzt te ſoha ſe végy,	Pokolnak kínnyában,
Isten orſzágában,	Örökké vígadgyál,
Paraditsomában,	Mindég uralkodgyál.

Meg-vallom, hogy ezen Verseimet leg-alább harmintz eſztendők előtt munkáltam, és több név napokra-is alkalmaztattam, ſok kezeken meg-is fordultak, láttam-is, hogy mások-is magokénak tulajdonították, én pedig nevettem.

Sokok-

Sokaknak Kérésére

EGY SZÁNKÁZÁSNAK

két sorú Versekben tett

LE-ÍRÁSA.

a' melly tartatott, Hal-havának 24. napján, a' Versek pedig költek Kos-havának 10. napján 1788-ban.

Fársáng három végső napja el-érkezett,
Bachusnak áldozni minden igyekezett.
Egy Úri ház főkép ezen nagy Innepre
Fel-készűlvén vára feles vendégekre.
Ezek olly számmal is oda serèglettek,
Hogy velek szobái majd mind tele lettek.
Égett-is a' szent tűz mingyárt konyhájába,
Áldozat lett a' mi vólt Kamarájába.
Mészárszékből az Úr ezt szaporítatta,
Majorjából a' sok barom-fit hordatta,
Pohár-széken sorba általak a' lámpások,
Örűlt sok szív, mivel nagy vólt ragyogások.
Főkép olyan torok, melly vólt Hectikába,
Örvendett, hogy része lesz e' Patikába.
Palota közepén építék az Oltárt,
Tsak az áldozatra már itten minden várt.
A' Templom szolgái ezt fel-is hordották,
Már minden készen van, Uroknak mondották,
Ki-is vendégivel le-űlt körűlötte,
Áldozattyát szívből, ő velek közlötte.
Ajtatossan folyt ez; és vala szentséges,
Mivel minden gyomor vala egésséges.

Föképpen áldatott azért Bachus neve,
Mert finom, 's édes vólt gyümöltsének leve.
Fel-is gyullaſztá ez hamar a' ſzíveket,
És pirosra feste a' halvány ſzíneket.
Egy új magyar Chórus azomba bé-jöve,
Melly több buzgóſágot még beléjek löve.
Mihent ſzép nótákat ők penderítének,
Fohászkodásokra mingyárt gerjedének.
A' fiatal lábak leg-inkább viſzkedtek,
Tsak őket halgatták, már nem ittak ettek.
Óh! az áldozatnak bár tsak lenne vége!
Szóllottak: mivel már tántzra ſzívek ége,
Öregebbek el nem hagyták a' helyeket,
Körûl járattatták vígan a' kelyheket,
Ki ſok bûnbe vala, úgy üresítette,
Hogy már mint döglő juh, ſzemét mereſztette.
De ugyan tsak minden folyt ſzép nyájaſſággal,
Mindenhez Ház Ura lévén barátſſággal.
'S hogy vendégeinek még jobb kedvet tégyen,
Szólt: ſzükſég dél után hogy ſzánkázás légyen.
Gyertyák világánál a' Bál tsak kezdődgyön,
És illy rendtartással ez Innep végződgyön.
Jónak állítottak ezen gondolatot,
Mert Bachus ſzent Lelke már beléjek hatott;
Fel is költek hamar ők az áldozattól,
Kénſzeríttettek-is a' nagy poharaktól,

Mert

Mert a' ſzent áldozat fel-fujta gyomrokat,
'S mivel igen gyakran öbliték torkokat,
Ki ide, ki oda bűn óldozására
Futott; esmérete ki-tiſztítására.
Ki-menvén buzgóan mingyárt-is tiſztúltak,
A' halá os bűnök darabonként húltak.
De a'-botsánandók ſzélnek ereſztettek,
Örvendettek,hogy így meg-könnyebbűlhettek.
Viſzſza-tértek, és egy ſzobába bé-gyűltek,
Mivel buzgóſágtól nagyon meg-hevűltek,
Azért Arabs babnak levével magokat
Enyhíték, 's el-végzék ajtatosſágokat.
Az alatt tizenhat ſzányok rendeltettek,
Az Innep vóltához fel-ékesíttettek,
Edgyike Tzethalnak lenni látzattatott,
Másika meg Syrént úſzásba mútatott.
Argonautákat egyre ábrázolták
Úgy; mint midőn ezek Colchist meg-hódolták,
Emez Phaëtonnak lenni képzeltetett,
A' más meg, hogy Gálya vólna, ítéltetett.
Egy pedig ki-metzve úgy vala, mint Sárkány,
A' mellynek torkába lángozott villámlány,
Vólt olly-is, hogy vélnéd, mintha ſzarvas futna,
A' melly azt kívánnya, hogy forráshoz jutna
Leg-ſzebb vólt, a' mellyet Neptunusnak hívtak.
Ezen vízi Nymphák az habokkal vívtak.

A' ki

A' ki ki-gondolta müvöket, vólt nagy éſz,
Ki pedig munkálta, vólt mesterſéges kéz.
Az elsö 's utolsó köz ſzánok valának,
Tsak a' Muzsikások ezekre ſzálának.
Rajtok vörös, fejér, zöld záſzlók lobogtak,
Kibe négy lovakat, kibe kettöt fogtak.
A' mellyek ſzörökbe nagyon külömböztek,
Mellyért-is a' nézök ſzemekbe ütköztek.
Sok almás kék vala, némellyike babos,
Sok mint a' Márvány kö, olly formára habos,
Arany ſzínü Pejek, fekete ſerényel,
Szint illyen farkakkal tele vóltak kénnyel.
A' ſzarvas fakók-is tsínosak valának,
Büſzkén lábaikkal mindég kapálának.
Setét Pejek pedig vóltak piros orral,
Senki rájok ſzemmel nem nézett komorral.
A' ſárgák homlokán mint tsillag fejér fólt,
Vagy illy ſzín hoſzſzú Hóld orrokig vonva vólt.
Feketéknek térdtöl fejér vólt négy lába,
Mintha öltöztették vólna harisnyába.
Vas Deresek pedig fekete fejekkel,
Szépſégért küſzködtek a' ſzeretsenyekkel.
A' vörös Deresek Rózsát képzeltettek,
Zsuſa Fakók nyíló Hajnalt jelentettek.
Almás ſzeg ſárgáknak, len-ſzín vólt a' farkok,
Hasonló ſerénnyel bé-takarva tarkok.

Mint

Mint Leopárd olly vólt, Bontáknak a' börök,
Seregély ſzürkéknek, vegyesedett ſzörök,
Fejérek fénylettek mint a' ſzironyos hó,
Mind ezek közt nem vólt, egy-is gatsiba ló.
Ezek közt Hazája ſoknak vólt Persia,
Soknak Ázsiába fekvő Cirkásia,
Születése földgye, mellynek vala Erdély,
Ki-tettzett: mert ſzép vólt, tüzes-is, és kevély.
A' kos orrúakat Neápolis ſzülte,
Nagyſágokon minden ſzemnek lett el-hülte.
A' barna Pejeket Madritba ſzerzették,
*Grand de Espangnyok*tól drága pénzen vették.
Sok került Moldvából, 's Havas all-földgyéről,
Ukraina, 's Lengyel Orſzág mezejéről.
Tsikóſzták ſokakat Hazánk ſok puſztáján,
Hortobágy, Banátus, Mező hegyes táján,
Mellyeket a' Pesti, 's Győri Vásárokon,
Meg-vettek az Urak, nem óltsó árokon.
Tündöklöttek rajtok a' drága ſzerſzámok,
Phrygyiai munkák valának ſok hámok.
Sok pedig látzatott olly ékes munkának,
Hogy müvének lenni tarták Arachnának.
Az atzél pléheket Angliából hozták,
Ezüstből valókat Párisba dolgozták.
Ezekre nagy 's apróbb, ſok tsörgöket vartak,
Fejér Medve börrel, ſok lovat takartak.

Oroſz-

Oroſzlány bőrrel-is némelly bé-fedetett,
Kire pedig Párdutz, vagy Tigris tétetett.
Fejeikre raktak magas bokrétákat,
Ingottak, mint mikor ſzél hajt vitorlákat.
A' mint már minden ſzány, eképen fel-kéſzült,
Melly vendégnek mellybe bé-ülni tetzett, ült.
Itt az elsŏ ſzánba ültek Trombitások,
Réz Dobossal: nagy vólt az ŏ lármázások.
Mint Madárnak féſzkét a' végsŏt épiték,
Mohokkal, 's zŏld fenyű gallyakkal ſzépíték.
Ebbe a' Tzigányok bele kukorodtak,
Mert Vurst ſzányon ülni ŏk nem bátorkodták.
Mint Rigó fiaknak, látták tsak fejeket,
Tsókáknak-is lenni képzelték ezeket.
A' Frantzia marsot ſzűnet nélkűl vonták,
Hogy hallattassanak, ſzájokkal-is mondták.
Az Úrnak házától így el-indúlának,
Elől a' piatzon, fel 's alá forgának.
Felette ſebes vólt ezeknek forgása,
Helenának az ŏ el-ragadtatása
Képzeltetett tőlök: ſzépen-is mutatták,
A' ház Kis-Aſzſzonyát mivel el-ragadták,
'S Párisnak vetették ŏtet az ölébe,
Mintha üldözŏktől ez vólna féltébe.
A' ſzányok Várasból ki-ſzaladtak vele,
A' ſok nép utánnok itt futásra kele;

Nézte:

Nézte: egy nagy réten, ők mint nem forganak,
Borostyánt fejekre egymásnak oſztanak;
Mivel Helenával nyertesekké lettek,
Ellenſégeiken diadalmat vettek.
Közel ezen réthez vala egy ſzéles tó,
Mellynek jegén immár el-olvadott a' hó.
Mert Titán magassan nyargalt már az Egen,
Majd egy araſztnyi víz vala itt a' jégen.
Nem vólt mély, egy réfnyit mért tsak vize nyárba,
Sártsák úſztak benne, és békák a' ſárba.
Ők nagy bátorſággal e' tónak jegére
R'á hajtottak; 's a' mint értek közepére,
Dirib darabokra a' jég töredezett,
A' lovak ſzemébe a' víz fetskendezett,
Ropogástól, 's ettől, nagyon el-bódúltak,
Itt egy ló, 's ott egy ſzány, a' vízbe fordúltak.
Nagy lett itt a' lárma, nagyobb az ijedtség,
Mert vélték, hogy ſok öll vólna itt a' mélyſég;
És hogy el-merülnek ennek az öblébe,
Fognak mingyárt jutni Abrahám keblébe.
A' jég darabokkal a' lovak küſzködtek,
Vágták lábaikkal, hortyogtak prüſzſzögtek.
Végtére lábokkal hámba keveredtek,
Szánnyaikkal jobbra, 's balra tekeredtek.
Kevés ſzány-is vala, a' melly fel nem fordúlt,
Páris, Helenával, többi-is vízbe húlt.

Le-

Lehetett itt látni ſok ſetét Ecclipsist,
Minden féle ſzínű papir masé pixist.
Olly fejér tükröket, mint az Alabastrom,
De ijedt ſzívekre ſzükſég vólt a' flastrom.
Futva-is ment a' Nép itt ſegítſégekre,
A' Dámákat mingyárt fel-vették kezekre.
Ki-emelvén őket a' tónak partyára,
Örültek, nem juttak éltek vég pontyára.
Sok Gavalér köztök mind addig máſzkála,
Ki-jöttére útat míglen nem találá.
Mint Zsákot paraſztok hátokra fel-vettek
Sokakat: jég közűl a' ſzárazra tettek.
Itt addig habutzkolt a' Tzigány Chorus-is,
Szerentséssen míglen ki nem jöve ez-is.
Ki-pökték ſzájokból a' ſarat és jeget;
Hogy oda nem veſztek, áldották az eget.
Szóltak: ſzent Léleknek az ő ſúgárlása,
Mentet-meg haláltól, 's ſzent János áldása.
Szeretnek bennünket a' ſzűz ſzent Angyalok,
A' tóból, 's jég közűl jöttünk ki általok.
Fogadást-is tettünk: ſzent Létániára
Hogy pénzt fogunk adni, érvén Galanthára,
Azok' Nóta fáji épen meg nem áztak,
Mert mint két ſzemekre azokra vígyáztak,
De annyát mindenik annak káromlotta,
Ki ſzánkázni jégen elsö javaslotta.

Végre

Végre a' Paraſztok már tsak a' lovakon
Segítettek, 's a' fel-fordúlt ſok ſzánakon.
A' jegek két felé tolattak rúdakkal,
Ezek közt mehettek bátran már lovakkal
A' Kotsisok: mivel út vala munkálva,
Mert minden jég darab el-vólt taſzigálva.
Kínálás nélkül-is a' ſzánakba ültek,
A' Városba mint a' vert had, úgy repültek.
De nem vólt ez tsuda, mert nagyon meg-áztak,
Mint a' nyárfa levél dederegtek, 's fáztak.
Sietett mindenik maga ſzállására,
Mert ſzükſégek vala a' ſzáraz gúnyára.
Tsak más fél óra múlt, megint edgyütt vóltak,
A' tón mint ſzánkáztak, már tsak arról ſzóltak.
Nevetkezve hányták egymásnak ſzemére,
Mint buktak jég közé, 's a' víz fenekére.
A' ſok nevetſéghez leg-inkább az járúlt,
Minden Dáma minő portékát hogy árúlt.
És hogy tán ezekbe estek-is nagy károk,
'S majd nem találkoznak meg-vevő kalmárok.
Sok Gavalér rólok, tsintalanúl beſzélt,
Mellyért minden Dáma ellenek fel-is kélt,
Egy mondá: ezt láttam; íjedtébe hogy sírt,
A' más meg el-ájúlt, mert magával nem bírt,
Más mondá: ezt láttam, kezét öſzve tette,
Paraſztot úgy kérte, míg hátára vette.

Egy meg contritiót tsinált, imádkozott,
Háll' Istennek itt van, még el nem ká rhozott
Jaj ſzóval edgyikét hallám, mint bútsúzott,
Mikor a' jég közé a' ſzánnyából tsúzott;
Száz aranyat ígért edgyik Kotsissának,
Ha nem hadgya lenni halál prédájának.
A' midőn leg-jobban így egymást vexálták,
Húzd rá Latzi! elsö musikust kiálták.
Mingyárt-is ö egy friss tántzot penderített,
Mellyel minden fülbe ö úgy bé-tsendített,
Hogy minden féle tántz egéſz virrattáig
Tartott; ettek, ittak hajnal hasattáig.
Ház Ura vagyonnyát nem-is kéméllette,
Valakinek a' mit tenni tettzett, tette.
Itt leg-ſzerentsésseb Páris köztök vala,
A' ki Helenáért majd hogy meg nem hala,
Ezt ö házas társúl, el-jedzé magának,
De hozzá-is ſzíve éget Helenának.
Virágzó Májusnak az ö holnapjában,
Fekſzenek Himennek fel-ſzentélt ágyában.
Tsak neve-is vala Bachus Ünnepének,
Tarthatta ezt minden inkább Hímenének.
Fájdalommal néze rájok itt minden ſzűz,
Mivel mind ezekbe égett itt illyen tűz.
Helena mindenik kivánt vólna lenni,
Ha lehetett vólna Párisra ſzert tenni.

Fáj

Fáj ſzívnek, ha érez, e' ſzeretõ hevet,
Még-is a' ſzerentse ſzemébe nem nevet.
Így lett vége e' nagy Ünnep tartásának,
Tsekély Verseimmel lett le-írásának.

A' midõn Méltóſágos Obester Piatsek Károly *ezen hivatallyára fel-emeltetett Méltóſágos Gróf Erdõdi János ö Excellentiájának Lovas Ezredénél, mint régi jó Barátommal enyelegvén; mivel Nemes Trentsény Vármegyei ſzülemény, ezen tótizált üdvözlõ Verseimet küldöttem hozzája, a' mostan folyó Frantzia háborúba a' Kajna Vize mellett fekvõ Armadához. A' mellyek költek a' Hojnyitza Vize partyán, Mindſzent havának* 15. *Napján* 1794-*dik Eſztendõbe.*

Meg tölt nagy Örömmel, Uherſzka Kraina,
Víg hangzással rutsi, minden hegy, 's dolina,
Viſzkots! kiált Kazsdá Gyévka, minden ſuhaj,
Senki ſem látt bedát, nem-is hallatik jaj.
De föképpen tapsol, Trentsánska Stolicza,
Az Hornyákok honnya, pohánkas kiſzutza,
Mars hadi Pan Bochnak, oltár épittetett
V Trentsinye: a' mellynél el-énekeltetett

Chválime tya: mellynél Polyhakokkal lőttek,
MindGyedák, mindBabkák örömmel bé-töltek.
Szintén eztet teſzi, a' Nép Zsilinába,
Rájeczbe, Varinba, Beczkov, Puchovába,
Minden hoſztyinázik, eſzi a' kulyását,
Tzinarral, meg-öntetett, Pohantsená Kását.
Kedvel zab kenyérre, keni a' brontzáját,
Tzankó tajtékjától, meg ſem törli ſzáját,
Borovicskát iſzik, Vivat kiáltással,
Alye precso? im így; povedál egymással.
Bratre! uzs Oberster miénk nagy Pan Kraján,
Ej vivat! pime ho, mert lett uzs velki Pán.
Nagy Uſztivost je to, egéſz Stoliczánknak,
Nech ho Pan Boch zsivi, kiáltni kell ſzánknak.
Ale i zasluzsil, mert on vernye ſzolgál,
Most-is pred Frantzúzma, jako Vityaz úgy ál.
Csujeme! hogy ugyan, Vityiná im parduſz,
Mint a' Vág Vodába, az Vérekbe úgy úſz.
I Turkom on dával, folyt Basáknak véré,
Preto akaſztatott, ſvati Krizs melyére.
Ez a' pritsinája, hogy Trentsény Stolicza,
Víg, és ſutki hangal, tele ſok Uliczа.
Puſztyi na dva Struni, ſok Hlapinka kiált,
Bocskoros ſok Ancsa, már na tanyecz kiált.
Ezt meg-halván én-is, ki ezeket írom,
Örömömbe allyig, a' pennámat bírom.

Szűr-

Szürke Hornyákokkal én-is azt kiáltam,
Vivat! örömömmel, örömöket váltom,
Vivat! meg érdemlé, régen ő már eztet,
És nem tsak a' kitsint, de a' nagy kereſztet.
Vivat! égig hasson, ſzíves kiáltásom,
Nem hólnap, de még ma lehessen Pajtásom.

Tiſztelendő nagy érdemü Baróti Szabó Dávid *Profeſſor Úr meg-írván nékem, hogy harmod napi hideglelésben vajlódna, ezen néhány verſeimmel feleltem Levelére.*

Kassa Városában garázdálkodó hideg ellen munkált néhány boſzſzús Versek. A' mellyek költek Szaholtzán Szent György havának 24. napján 1794. Eſztendőbe.

Hideg! látod; hogy már ki-nyílt a' ſzép tavaſz,
Kassán hát mért kullyogſz? mint róka, melly ravaſz?
Talán meg-akarod főzni a' zsengéket?
A' felső bimbókat és több tsemetéket?
Vagy az embereknek ő egésſégeket
Rontani? és tenni kegyetlenſégeket.
Szabó Dávid Úrhoz minden harmad napon
Bé-térſz, hallom, 's nagy tsint téſzel e' nagy Papon.

Meg-rázod, és nyújtod minden erét, és int,
Nem rettegſz? hogy ezért ſzenvedhetſz Gvilotint.
Ne véld, meg-hervaſztod ſok nyert borostyánnyát,
Vagy-is meg-gyengíted ô nagy tudománnyát.
Ha azért irígyſég ezt veled téteti,
Ö nagy lelkűſége dolgodat meg-veti.
Te Kaján boſzſzúdat mért-is töltöd azon,
Kiről mi Hazánkra áradott ſok haſzon?
És még most-is árad, mellyeket ſzűl eſze,
Ritka főnek-is van illy találó neſze.
Bizonyſága ennek ſzámos ſzép munkája,
A' mellyeket ótsárl tsak az irígy ſzája.
Tudgyad! az Istennek ött kivált ſzeretik,
Múzsák ſeregei mindenüt követik.
Ha ezek minnyájan ellened támadnak,
Edgyes akarattal Vulkánusnak adnak,
Ennek Brontessei majd ülöre vetnek,
Jól meg-pörölyöznek, 's kochokba temetnek.
Így terméſzeted-is nem marad terméſzet,
Te valóſágodból leſz egy el-enyéſzet.
Lódúly hát Kassárúl, meny Laplandiába,
Vagy hol Rontó Pál járt, siess Kamtsatkába.
Emely ott' jegedből tornyozó hegyeket,
Rontsd-meg Zúzmaráddal a' nyíló rügyeket,
De itt borzas fejű ne garázdálkodgyál,
Boreásod ſzele vigyen, 's takarodgyál.
Hogy így *Szabó Dávid* ágyából fel-kéllyen
Meg-tért egéſſégbe ſok eſztendöt éllyen.

MÁSODIK DARAB.

Mostan már fognak következni, ezen Folyó Eſztendőbe munkált Verses Levelezéseim.

Az első, Csízi István Fő Strázsa Mester Úrral még most-is folytattatik. Én ezen tiſzteletre érdemes Stabális Úrral való esméretſégemnek Epochájját, harmintz eſztendőknek, és talán többeknek-is el-folytára méltán tehetem. Ezen Eſztendők alatt, valamint Háborúknak, úgy Békeſségnek idején a' ſzerentsés Fatum engemet gyakran vele öſzve férkeſztetvén, nem csak ſzámos Óráimat, de ſzámtalan Napjaimat-is nyájas társaſságában töltöttem; a' ki-is meg-elégedésemet, ſzép, és jó erköltsivel, mértékletesſéggel tellyes, 's tréfás nyájaſságával tetézte. Mellyekre való nézve, a' Kegyes Olvasó hozzája írott leveleimbe ki-tett dolgokról olly ítélettel légyen, hogy azok közül némellyeket én csak nyájaſság kedvéért fogtam reája, hogy ez által több több okot adgyak nékie, a' velem való Verſelésnek folytatására, jól tudván aztat, hogy ő egy légyen Hazánkba a' jó ízléssel, a' ſzép Magyarſággal író Poéták ſzáma közül való. E' mostani mun-

káim közé, kevés leveleit iktattam bé, történhetik azomba; hogy idővel, még most-is folyó levelezésünket nyomtató ſajtó alá ſzoríttatom. Jónak ítéltem mostanában második levelezésemet, a' melly-is Mólnár Borbála Aſzſzonyſággal vagyon, bővebben ki-adni, egyedűl azon okra való nézve, hogy Hazánkba érdemes Neve, a' Verselésbe való nagy kéſzſége, ſebes, 's találó eſze, tűzzel, és jó ízléſſel tellyes munkái, ſzóval; az ő Talentomának híre el-terjedgyenek. Ki légyen ő, nem látom ſzükſégesnek lenni, hogy ki-tegyem, mivel azon betses munkája, mellyet 1792-dikben Sátor-ally Ujhelybe munkált, a' melly magában foglallya az ő életének igaz tükörét, kinek-kinek az ő kívánſágát bé fogja tölteni. Én magam-is, mind ezen ſzempillantásig ſzemélyének esméretſégétől a' távol léttel miatt meg vagyok foſztatva, tsupán a' most említett ſzép tulajdonſágai által, a' mellyeket velem való levelezéséből tanúltam-ki, annyira reá esmértem, hogy minden tartózkodás nélkül bátran felöle ide tehetem, hogy Hazánk ſzép Neme között, ő tsak egy maga légyen, ſzületett ékes nyelvünkön Verselő Magyar Minervánk, hogy így-is esmeretſégébe estem, említett Fő Strázsa Mester-Urnak köſzönhetem, a' mint ez mingyárt alább ki fog tettzeni.

Fő

Fő Strázsa Mester Csízi István *Úr, köttetlen ſzavakkal írott levelébe tudtomra adgya, hogy magát nyúgodalomra Tokaj Várossába le-tette, egyſzersmind azon versekbe írtt' levelét-is, a' mellyet Mólnár Borbólának Sátor-allya Újhelybe írtt, közli velem, ezen Aſzſzonyſágtól vett válaſzſzával egyetembe, a' mellyek ímé következnek.*

Aſzſzonyom!

Arváúlt ſorsodnak olvasván Verseit,
'S vizsgálván eleit, közepit, végeit;
Ditsérem azok közt a' lassát járókat,
Még inkább a' ſebes lábakon ugrókat.
Van ezekben éſz, tüz, verselő mesterſég,
A' mellyeket méltán betsül az emberſég;
Van erő, a' ſzívet a' melly meg-mozdíttya,
'S ſzenvedő ſorsodon ſzánásra indíttya.
Szánlak jó Verselő; de vallyon most mint vagy?
Örül-é már ſzíved? vagy még-is bútól fagy?
Miként táplálódol? van-é jó élésed?
A' mellyet érdemel verselő ízlésed.
Bánom, hogy olly távol van tőlem lakásod,
'S nem gyönyörködhetted, gyakrabban írásod.

Hol a' ſzőke Bodrog bé-vág a' Tiſzába,
Ott nézek én ollykor Pegasus Kúttyába.
Merítettem hajdan én-is ſzép vizébűl,
De már zavaros lett, 's el-veſztett ízébűl.
Mert miólta Mársnak táborába ſzáltam,
Abból meríteni nem ſokſzor próbáltam.
Merítenék már most, de az ér lassan vér,
Mert nem öſztönözi az elébbi friss vér.
Le-tévén a' fegyvert, már nyugodalomban
Élek: de nem élek, restítő álomban;
Hanem társalkodom azokkal, kik vóltak,
'S már nintsenek többé, mivel már meg-hóltak.
Ezek tsepegtetnek olly virtust lelkemre,
Melly mind hív ör-álló vígyáz életemre,
E' léſzen Aſzſzonyom! míg élek vezérem,
Ezt követve hiſzem; meg-adatik bérem,
Az a' bér, a' mellyért Jésusom öntött vért,
Azt a' vért, a' mellyet bűnös lelkem ki-kért.
Egy estvéli órán, tsak ſietve írtam,
Utólsó versemnek végzésével sírtam.

Ha keresed nevemet, tsak könnyen egy mada-
ratska,
Sok ſzép Vénusnak melly rebdes ablaka tájján,
Meg-magyarázza; de kérd tsupán egy ſyllaba
hangján,
És hozzá egy I-t, ragaſztani meg ne felejtsed.

Ezen Heroicum versbe foglalt mesét én így fejtem-ki,
A madárka Csíz, az I betűt hozzá téven, ki-jön ezen név Csízi.

Molnár Borbálának, ezen levélre tett
Felelete.

Jó Uram! nem tudom, mi indítá ſzíved,
Hogy illy méltatlanhoz arányozod íved,
'S ſzeretetből hozzám repítéd leveled,
Hogy bátorkodhassom barátkozni veled.
Meg-tiſztelél tehát, mint más Úri rendek,
Melly nem várt újſágnak látásán örvendek.
Örülök, hogy Múzsám nálad kedvet lele,
Melly Melpomenével tsak jajt énekele;
Mellynek minden rendgye ábrázol bánatot,
Bús Arethuzával téſz könyv folyamatot.
Melly nem zengedezhett Mennyei ſzép hangot,
Meg nem tagadhatván az alatsony rangot.
Együgyű lantya hát nem nyerhet érdemet,
Mert nem haladgya-meg az Aſzſzonyi nemet.
Mivel Apollónak nem járt letzkéjére,
'S nem veheté úttyát Hypocrén vizére.
Nem ſzemlélte Pindus árnyékos bértzeit,
Sem kies Parnassus két ſzarvú teteit.
Nem ſzophatta ſoha a' Minerva tejét,
Nem tölté Phoebussal mulatva idejét.
Tsak a' leg-egyűgyübb vízi Naisokkal,
Múlatt, 's a' tudatlan bértzi Páſztorokkal.

'S

'S meg nem érdemelvén más Laurusokat,
Szedegett mezei paraſzt virágokat,
Mellyekkel homlokát tsak úgy ékesíti,
Ha ött a' jó ſzívű ítélet ſegíti.
Mellyet, hogy jó Uram, te tőled meg-nyere,
El-boríttya fejét az öröm tengere,
Gyönyörködik, hogy ött' olly Múzsa tiſzteli,
Melly a' ditsőſégnek Laurusát viseli.
Ez ött' ſzeretettel keblébe ſzoríttya,
'S hogy vele versezzen, nyájasan ſzólíttya,
Uram! ſzeretéted meg nem hálálhatom,
Hogy ſzívedre hatott eméſztő bánatom.
Azt kérded: mint vagyok? rá ez a' felelet,
Éltem komor éjje váltott immár delet,
Az örök végezés várt napom fel-hozta,
Meg-hólt az a' féreg melly ſzívem kínozta.
El-aludt az a' tűz, melly vólt gyötrő koha,
Az élet ſok gondgya bokros rajtam noha.
Mert három gyermeknek nevelése terhel,
Nehéz gyenge válnak bírni illyen terhel,
Nints pedig e' végre egyébb keresetem,
Varrással táplálom életek, 's életem.
De mind ez előttem tsak álomnak tettzik,
Hogy a' belső kínok ſzívemet nem mettzik.
Miólta ſzívemnek le-húlt rabló lántza,
'S bé-omlott víg kedvem el-kerítő ſántza.

Lett

Lett azólta házam békeſség Temploma,
Mellyet nem reſzkettett erőſzak ostroma.
Sőtt kivánt ſzabadſág ſtrázsál fala körül,
Ezt látván előttem, a' bánat-is örül.
Valamint te írod, hogy a' hóltak pora,
Halandóſágodnak néma Præceptora;
Melly ama nagy kintshez, virtushoz vezérel,
Mellyet Jésus Urunk ſzerzett drága vérrel.
Úgy én-is gondom közt, ezt fére nem téſzem,
Hogy Jésus ölébe jusson kies réſzem.
Hogy halandó féreg, halhatatlan vagyok,
Illy elmélkedésen ſoha fel nem hagyok.
Elmémben van, midőn éltemet táplálom,
Halhatatlanſágra ált vivő halálom.
Illyen ſorsba élek, ha tudni kivántad,
Méltó tiſztelettel ki vagyok irántad.
'S az a' Múzsa, mellyet méltóztatz ölelni,
Már ſzeretetedről kíván énekelni;
Az emberi ſzívet mert nagyon tiſzteli,
Mellyen az Istenſég ſúgárát képzeli.

Tokaj 21. *Jan.* 1794.

A' madaratska nevét, nem igen tudtam ki-találni,
míg Paticarius Úr, nékem meg nem magyarázta,
Tsíz madaratska mivel házunkban nem tsivogott még.

Ezen

Ezen két leveleket mihent vettem, Fő Strázsa Mester Csízi István *Úrhoz mingyárt ezen levelemet botsájtottam postán, mellynek foglalattyát úgy intéztem, hogy ez által kénszerítsem Molnár Borbála Aſszonyſágot-is, a' velem való verses levelezésre. Ebbe tzélomat el-is értem, a' mint alább ki-is fog tettzeni.*

Drága régi kedves, jó Vitéz barátom,
Hogy még most-is ſzeretſz, leveledbűl látom.
Mert tudtomra adta, lakásod hol vetted,
Köſzönöm, öſz fejem hogy meg nem vetetted.
Tokaj tehát már most lakásodnak helye,
Jó hely ez: mert ott van Lycæus műhelye.
Mellybe ſajtolt mustnak ſokkal jobb az ize,
Mint alatta folyó Bodrogh, 's Tiſza vize.
Próbus Katonái tán fáit plántálták,
Mikor békeſségnek restſégét útálták,
Él̈y ezen Nectárral, de mértékletessen,
Hogy dolgod intézhesd mindenkor helyessen.
De hogy a' hóltakkal, írod, társalkodol,
Tán félſz? a' Halállal azért tusakodol.
Olly dologtól mért félſz? mellynek meg kell lenni,
Mint embernek; ennek zsóldod le kell tenni.

Nem

Nem egyſzer láttalak Márſnak piattzára,
Víg kedvel ki-álni, ſok véres tsatára.
Ha akkor a' Halál meg nem rettenthetett,
Hogy most róla beſzélſz, erre mi vehetett?
Ama híres Fridrikh, Prussusok Királlya,
Kinek nagy tetteit a' világ tsudállya,
A' Halálról így írt Kaith Fõ Vezérének;
Hogy adgya tudtára minden Vitézének:
Hogy a' Halál árnyék, 's édes álom vólna,
Azért a' ſok ágyú bár durrogva ſzólna,
Képzelõdésétûl meg ne rettennyenek,
Hanem mint mindenkor, úgy vitézkedgyenek.
Ha a' Halál nem más, hanem édes álom,
Jól élvén örömmel, várhatom halálom.
Jó Barátom! ebbe életem kövessed,
Hogy idõvel édes álmodat nyerhessed.
Bánom, hogy ſanyargat a' fájdalmas köſzvény,
De így ſzokott járni minden gazdag fösvény.
Tudtál futva járni Maros-Vásárhelyre,
Mert Vénus temploma épült ezen helyre,
Most dagályos mérgét útadnak kóstolod,
Szisſzegéssel, jajjal, im' ízét pótolod.
Édes falatokat a' ki gyakran evett,
Hörbölhet utánnok illy keserû levet.
Czyprus ſzigettyében ki gyakran áldozott,
Így jár; mert Bálványkák elõtt imádkozott.

Kö-

Köſzönöm! meg-írtad, társalkodásodat,
Újhelyi Múzsával tett barátſágodat.
Olvastam hozzá írtt' Verses leveledet,
De tudod, esmérem, több illy remekedet.
Hazánkba te munkád ditséretet nemzett,
Nyilván tudgya eztet egéſz Magyar Nemzet.
A' Szarándok Aſzſzony ennek bizonyſága,
Mellybe bé óltva van elméd vídamſága.
A' Sátor Újhelyi Múzsának munkája,
Hazánknak elöttem leg-nagyobb tsudája.
Örömmel olvastam ſzép ékes Verseit,
Latra-is vetettem minden tzikkellyeit.
Hízelkedés nélkül írom; hogy tsudáltam,
Midön ſzavainak erejét vizsgáltam.
Látſzik elméjének, mind tüze, mind ſava,
Bár játékos, fontos még-is minden ſzava.
Jól tudgya, hol buzog Castalius Kúttya,
Gazzal még bé nem nyölt nála Pindus úttya.
Tiſzta Víz tsergedez zselyébes malmára,
Láttya, ki ügyet vét az ö munkájára.
Ditsérje Lipsia maga Gotsétnéjét,
Magaſztallya égig Verselö elméjét.
Königsmark Gróffné-is, bár lantyát pengette,
Eſzelös Verseit a' világ hírdette.
Mi ſem leſzünk némák, 's bé nem fogjuk ſzánkat,
Mellejek állíttyuk Magyar Minervánkat.

Elébb

Eléb nyújtya ennek maga adománnyát,
Apolló: fejére tévén Borostyánnyát,
Mint azoknak; mivel ennek Verselése,
Sikeresebb fokkal, édesb az ízlése.
Bár több illyet szülne Nemzetünk szép Neme,
Hogy lenne hazánknak több illyen gyöngy szeme.
Sajnálom, hogy három gyermekit Varással,
Kéntelen táplálni; az ég több áldással
Ötv' fel nem ruházta, mert így többre menne
A' tudományokba: ha élelme lenne.
Arachnát jól tudom, követi Varása,
Himes munkájának, ritka léfzen mása,
Mert kinél tele van, eſzeléssel a' fő,
Illik a' kezébe, mind a' penna, mind tő.
Kérlek, jó Barátom, az ő fzép Verseit,
Küld-meg fejébül fült minden remekeit.
Mert ezentül léfzen, ő betses munkája,
Kezembe vett pennám mutató táblája,
Köfzöntsed Nevemmel, bár ötv' nem esmérem,
Öröké versellyen, mond meg, arra kérem.

Költek Szakoltzán a' Morva Vize partyán Vak Béla Királytól épittetett Városban 1794. *Esztendőben Febr. Hólnapjának 8-dik Napján.*

Csízi István Fö Strázsa Mester Úrnak ezen Levelemre változó egésſege miatt késsöbre haladott Válaſzſza ez.

Tokajban Kettös Havának elsö Napján 1794ben.

Generalis Uram! minapi leveled,
Minthogy a' Poésis ſzületteték veled,
Poésisi tüzzel egéſz nyájasſággal,
Érkezvén: el-töltem én-is vídámſággal.
Azért-is még akkor válaſzoltam vólna,
Ha Múzsám akkor-is, nyájaskodva ſzólna;
A' mikoron a' test, erötelenkedik,
És az ér lassan vér, nem elevenedik.
A' fájdalmas köſzvény, és a' hurutolás,
Már rég ſanyargatnak; nehéz e' hartzolás,
Mert tsak a' ſzenvedés az én hartzolásom,
Úgy hogy alig lehet ollykor ſzunnyadásom.
Ugyan tsak bár lassan vér a' Verselö ér,
Tellyesítem már, mit parantsolatod kér.
Tudniillik: Mólnár Borbála ki légyen,
Tanúſágot róla, hogy vágyásod végyen.
Én író tollának nézvén barázdáit,
'S vizsgálóra vévén ſok remek munkáit,

Azok-

Azoknak hantyain találék gyöngyöket,
A' bölts elmének-is, méltán tetszhetöket.
Helikonon termett elme virágokat,
Nem-is találhatni más hegyen azokat.
Görög Országba van e' hegy, a' mint írják,
De a' miólta azt a' Törökök bírják,
Mind a' kilentz Múzsák onnat el-távoztak,
Mivel olly idegen Néphez nem tartoztak.
Újhelyben szállottak ezek Borbálához,
Az én agg Múzsámnak Verselö társához.
Clio, Uranie, szép Polymniával,
Euterpe, Melpomen, ékes Thaliával,
Terpsycor, Erató, Calliope jelen,
Vagynak itt minnyájan, Ösz, Tavasz, Nyár, 's Telen.
Itt üzi mindenik maga mesterségét,
Erató mérsékli szerelmetességét.
Itt buzog szép tiszta Castalius kúttya,
Beotziába van, a' salakja, 's rúttya.
Itt merít Borbála, Hypocrén vizébül,
Hol ebbül, hol abból, hol Aganippébül.
El-küldött Versei téfznek bizonyságot,
Író tollam hogy nem mázol hazugságot.
Bizonyságot, mondom, téfznek szép Versei,
Hogy Múzsáknak szentelt, források tseppei.
Személyessen ötet én még nem esmérem,
Azért tsak elméje tüzérül ditsérem.

Hogy ſzegény, azt tudom, ſzánom-is érette,
Hogy a' mostoha ſors abba helyheztette;
Mert ha élelmére való bőven vólna,
El-hiſzem Múzsája ſokkal többet ſzólna.
Bár ſzegény, de még-is nagy az ő érdeme,
Mert ennyire nem ment, még ő Magyar Neme.
Valóban-is méltó vólna ſegíteni
Rajta, 's nyomó terhét meg-könnyebíteni,
Bár a' kiknek vagyon módgyok, ne mú'atnák,
Így több több munkára ötet unſzolhatnák.
Ki-adott munkája írja ſzületését,
El-mellőzöm azért annak ki-feſtését.
Borbáláról mostan, én többet nem írok,
Mert ötet jól feſtő tollal nem-is bírok.

* * *

Uram Generális! azt kérded: mért félek
Az Haláltól? azért félek, hogy még élek,
Ha élni meg-ſzünök, nem bánt a' félelem,
'S ſemmi rettegésel magam nem terhelem.
De élvén, hogy félek, azt bűnöm okozza,
A' lelki esméret, mert azt most halmozza.
Harmintz, 's több eſztendőt ki katonáskodott,
És nőtelenül élt, meg nem házasodott;
Ha jó jegyző Könyvet hordozott zsebjébe,
Avagy jól bé-zárta elme ſzekrénnyébe;

Vizs-

Vizsgállya: hol adott kezet Bellónának?
'S azon helyben míg vólt, élt-é Diannának?
Hová maschérozott onnat? ott meddig vólt?
Hány Vénust követő tsapodárokkal ſzólt?
A' harmintz eſztendők el-folyások alatt,
Hányſzor tsabította-el a' nyalánk falat?
Mind fel-keresvén azt, ſaját kebelében,
Nem hiſzem, hogy a' félſz ne lenne ſzívében.
Könyű azt mondani, jól halſz-meg, ha jól élſz,
De a' jó életen, többſzör roſzſzat tserélſz.
Roſzſzat tserélſz, mikor Vénusnak áldozol,
Aggott vénſégedben, mellyen ſohajtozol.
A' kik meg-ítélnek azért, hogy én félek,
Egy hajóba ülök, azt tartom ő vélek.
Félek én, de bíztat a' Jésus érdeme,
'S reám függeſztetett könyörülő ſzeme.
Ezt érezve már most, mind elébb nem félek,
Mint ez előtt éltem, már úgy nem-is élek.
De hogy nem úgy élek, nem magamtól vagyon,
A' Kegyelem által, ſegíttetem nagyon.
Talám tsak azért-is nyujtatik életem,
Bűnöm botsánattyát éltemben kérhetem.

* * *

Ma nyögő ágyamból, hogy fel tsámpáskodám,
Mi dologhoz fogjak, azon gondolkodám.

Úgy juta eſzembe verses tartozásom,
De nehezíté azt nagy hurutolásom.
Nem-is terjeſzkedik azért képzõdésem
Meſzſze: nem engedvén erõtlenkedésem.
Bé-rekeſztem hát ezt, illy buzgóſágommal,
Légyen az Úr Isten Generálisommal.

* * *

Zitsi: Anagrammát, e' névbûl kéſzítve,
Nevem homállyából, léſzen ki-derítve.

Ezen Válaſzra írtt Levelem.

Szakoltza Iker havának 20-dik Napján 1794-dik Eſztendõbe.

Gróf Gvadányi József, Magyar lovas Generális, Fõ Strázsa Mester Csízi István Úrhoz, Tokajba.

Az igaz hív Barát, nagy kints e' Világon,
És az illyen madár, ûll tsak ritka ágon.
Mert bár ſzembe magát ſok Barátnak mondgya,
Mint ſzíneskedhessen, még-is leg-fõbb gondgya.
Igaz barátſágnak, erõs-é? talp köve,
És vert-é gyökeret? ſzívbe plántált töve;
Leg-nagyobb próbája eſztendõk folyása,
Mellyek alatt, ha nem történt változása,
Illyen

Illyen barátſágon, már ki-ki építhet,
Még az írígyſég-is, illyt ki nem feſzíthet.
Mint Atlást az Égnek, le nem nyomja ſúllya,
Ez-is helyt áll, bár ki próbállya, és dúllya.
Bóldog ember! a' ki illy Barátra akad,
Mellynél a' barátſág lántza meg nem ſzakad.
A' kit bár Fátum vétt meſzſze orſzágokra,
És kötelesſége viſzi ſok dolgokra.
Még-is Baráttyáról meg nem felejtkezik,
Szembe nem lehetvén, vele levelezik.
Fő Strázsa Mester Úr! meg hitt Achatesem,
Velem társalkodó kedves Pyladesem!
Te vagy az! a' kinek ſzíve nem változott,
Bár ſzemélyed tőlem gyakran el-távozott.
Te vagy az! ki velem, gyakran nyájaskodtál,
Szavaidba ſoha nem áll-ortzáskodtál.
Harmintz eſztendeje el-múlt már, hogy esmérſz,
Barátſág Úttyáról, te balra még ſem térſz.
Nem térſz! ſőtt tetteddel aztat bizonyítod,
Mivel gyakran hozzám leveled indítod.
Most-is köſzvény, Hurut, ſúlyossan gyötrenek,
Írſz: és tőlem el nem idegenítenek.
E' ſzeretetednek tsalhatatlan jele,
A' mellyel irántam ſzíved vagyon tele.
Felőlem-is, vélem, ollyan hiſzembe vagy,
Hogy ég ſzívem hozzád, 's barátſágom nem fagy.

Hidgyed-is! hogy ez tsak, akkor fog el-múlni,
Mikor a' testemet férgek fogják fúrni.
Már most levelednek én minden pontyára,
Felelek: mellyeket így veſzek pennára.
Helybe hagyom mindent Mólnár Borbálárúl,
A' mit írſz: mert én-is ſok ſzép munkájárúl
Már mostan esmérem, bár magát nem láttam,
Tüzét elméjének, 's ízlését tsudáltam.
Igaz! hogy Hazánkba, Nemének ő edgye,
Ki érdemli, fejét hogy zöld Laurus fedgye.
Apolló, 's Minerva, ötet meg-ſzerették,
Méltó-is! hogy ötet, magok mellé vették.
Helicont el-hagyták, és Újhelybe gyültek,
Múzsaik Múzsáddal a' hol egyesültek.
Hypocrén Vizébül, most ott' meringetnek,
Páſztori dallokat lantyokon pengetnek.
Szerentsés vagy! mivel velek társalkodhatſz,
Apolló Oltárán, gödölyét áldozhatſz.
Mihent rá esmérnek tett ſok érdemedre,
Borostyán koſzorút teſznek ősz fejedre.
A' ſzerentse reám itten úgy nem nevet,
Illy ſzép társaſágba réſzem nem-is lehet.
Én tsak Faunussokkal mostan társalkodom,
Vad Druidesekkel erdőn nyájaskodom.
Csátés Morva vize, Castalinus Kútam,
Ehez-is Zanóttal bé van növe Útam.

Naja-

Najadesek abban koránt ſem úſzkálnak,
Partyán a' Tóth Nymphák füveket kaſzálnak.
Nyalábbokkal viſzik azt a' teheneknek,
Örvendnek! hogy tejet majd bőven fejhetnek.
Illy durva társaſág, ſzívem nem hódíttya,
Sőt mondhatom! Múzsám elmém bódíttya.
Verseit láttyátok, minő lengetegek,
Mert fejét borítttyák ködök és fellegek.
Lantya ſintsen néki, tsak fúvós dudája,
Mellyért-is betsesseb Múzsátok Nótája.
Mert ez ſzent forrásból, maga hangját veſzi,
Mikoron Apolló áldozattyát teſzi.
Kedves jó Barátom! ély köztök kedvedre,
És én most felelek, több tzikkellyeidre.
Írod: az halháltúl, hogy te tsak azért félſz,
E' tündér világban, mivel még most-is élſz.
Mellybe több helyeken, el-követtél több tsint,
Félſz: ha meg-halſz, hogy majd, ſzenvedſz
ér'te nagy kint.
Prothoculumodba nagy azokrúl a' ſzám,
És így erős-is leſz mind ezektűl a' Vám.
Melly Katona harmintz eſztendeig hartzol,
Az illyen ottan-is, hol nem ſzabad, ſartzol.
Mind ezek mardossák lelked emeretét,
Féled! reád jövő Egek ítéletét.
Ezekre felelem: hogy búba ne merűly,
Sőt, hogy még most-is élſz, tapsollyál, és örűly.

Mivel Excessusid még complanálhatod,
És ſok ravássidat jótskán le-róhatod.
Tsak a' kis Bíróval te jó computust tégy
Fogad-meg, hogy többé tilalmasba nem mégy.
Maros-Vásárhelynek nem nézel ſzemébe,
Sarlódat nem vágod ott más kepéjébe.
Staniſzlovba ſem fogſz Bozsenyitzát enni,
A' hol tsávát látol, oda ſem fogſz menni.
Döngesd a' melyedet, bánd-meg a' mit tettél,
A' tíltott almából hogy haraptál, 's ettél.
Hid! az öreg Bíró, hogy meg fog engedni,
De éltedbe fogol azokért ſzenvedni.
Így ha e' világon dolgod complanálod,
Dohányozva oſztán várhatod halálod.
A' mint veſzem éſzre, a' complanáláshoz,
Hozzá-is fogtál már a' bűn le-rováshoz.
Mivel már a' köſzvény ſzorított mankóra
Donyhák közt pelyhezel, nem ûlhetz-fel lóra.
Nem-is agarázhatz. Ó Pænitentzia!
Szenved! ez ideig tartó Szententzia.
Mondom: ſzenved! fizesd! a' mivel tartozol,
Így Elysiumba bé-is maſchérozol.
Lelked esmérete, ſzükſég, tiſzta légyen,
Mert ſemmi meg-motskolt oda bé nem mégyen.
Fökép arra vígyáz', hogy te viſzſza ne ess'.
Mert még a' vénnek-is ſzokott vettetni les.

De

De hiſzen te tőled már az ki ſem telik,
Mivel a' Virágot tsak tavaſzkor lelik.
Ne véld Elyseum, hogy Mennyorſzág légyen,
Vagy Pokol, a' hová tsak a' ſelma mégyen.
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —
Elyseum azon gyönyörű, ſzép zőld rét,
Megyéjén bár Céres, magot ſoha ſem vét;
Még-is a' gabona olly bővſéggel terem,
Hogy azzal ſok Tárház, meg-telik, 's ſok verem.
Myrhák, Aloesek, erdőket formálnak,
A' ſúgár tzédrusok, mint Tornyok úgy álnak.
Terepék gállyait Zephirus ingattya,
A' hangokat Echó köztök dupláztattya.
Ezüst ſzín forrással a' kútak buzognak,
Sziklákról ſziklákra jádzodva zuhognak.
Meg-értt' gyümőltsökkel rakva vannak a' fák,
Setét árnyékiba, zengnek a' madarkák.
A' ſok virág neme bé-tőlti a' ſzaglást,
Mert mindég Május van, nem esmérnek fagylást.
Itten minden ſövény kolbáſzból van fonva,
Óldal ſzalonákkal ház falak bé-vonva.
Tokai, Sampaner, Burgunder, 's más borok,
Ponts, Rozolis elég, nem ſzárad a' torok.
Éjjel nappal főznek, ſütnek a' Tractérek,
Ételeknek pedig: köſzönöm! a' bérek.

A' Ká-

A' Kávés házakba vagyon Lemonádé,
Jeges italokkal Kávé, 's Tsokoládé.
Ki Parolit tsinál, ki meg Bancó! kiált,
Sok Spanyiol duplát, más meg Szüverént vált.
A' nagy Bál házakba, zeng a' ſzép Muzsika,
Forganak a' ſzüzek itt, mint a' karika.
Kinek mikor tettſzik, mégyen agarázni,
Mások meg erdőbe, kopókkal vadáſzni.
Ki datzos paripán magát ugrattattya.
Ki tzifra ruhába kénnyét fittogtattya.
A' Kandalló előtt ſok meg dohányozik,
Mivel már üdvözült, egy ſem imádkozik.
E' rétnek közepén, áll két roppant Kastély,
Közöttök a' Hauptvacht, és ez a' Hauptqvártély.
Egyikbe Mars lakik, melly aranybúl kéſzült,
A' másba Bellóna; ez ezüstből épült.
Szóval, az itt való Öröké-valóſág,
Dinom dánom, mellybe nem leſz múlandóſág.
Már kedves Barátom, im elődbe adtam,
Üdvesſégünk úttyát néked meg-mutattam.
Egy kevéssé ugyan ſzoros, de nem röges,
Vígyázva meny rajta, hogy újra el ne ess'.
Szenvedgy e' Világon míg élſz, és itt tiſztúly,
Sok bagázsiával, kérlek! meg ne indúly.
Így bátrabb leſz útad, könnyen-is oda érſz,
Szent Pajtársid között, hamar-is helyet nyérſz.

Nin-

Nintsen a' Haláltúl tehát okod félni,
Mert épen általa fogſz örömbe élni.
Ó melly nagy örömmel fogunk mi bé-telni,
Mikor ottan egymást meg fogjuk ölelni.
Ha elébb oda érſz, rendely nékem ſzállást,
Húſz paripáimnak istállót, 's jó állást.
Ott van már Nováki, ſegítſégedre leſz,
Ő ott régi Gazda, ér'tem mindent meg-teſz.
De míg e' világon fogſz még ſántikálni,
Meg ne ſzüny Verseket én hozzám irkálni.
Ha egyſzer meg-érzük a' halálos ſajtót,
A' ki utánnunk jön, tegye bé az ajtót.

Ezen Levelemre adattatott Válaſz.

Tokaj Rák havának 7-kén 1794-ben.

Méltóſágos Gróf, és Generális Gvadányi Urhoz Fő Strázsa-Mester Csízi István.

Generális Uram! tiſzteltem Leveled,
Mellyben jól meg-nyomtad, mint ſzoktad, kengyeled.
Mivel Pegasusod épen Szakoltzáról
Hamar jött, vagy inkább, jött Aoniáról:
Parnassuson kéſzült olly ékes tsútárral,
Mit a' Karbunkulus nem érhet-fel árral.

Vólt

Vólt fel-ékesítve, 's hozott ſok gyöngyöket,
Magát Apollót-is meg-kísérthetőket.
A' maga Kúttyából hozott olly tseppeket,
A' mellyek éleſztik a' lankadt ſzíveket.
Lankadtſágomat-is elevenítette,
Kegyeſléged, újra, hogy ízelíthette.
Valóban kegyessen énekled Nótádat,
Barátodnak valván régi hív ſzolgádat.
Szolgád vóltam, vagyok, és leſzek míg élek,
Hív tiſzteletedben buzgólkodó Lélek.
Parantsoly! valamit fel-ér tehetſégem,
Azt tellyesíteni, egy fő nyereſégem.
Háládatosſágom ſoha ſe felejtem,
Bár tellyesítését ollykor késön ejtem.
Hála az Egeknek! mankó nélkül járok,
De a' hurutolás olly iſzapos árok;
A' mellyből ki-máſzni eddig ſem lehetett,
A' ſok orvoſság-is keveset tehetett.
Verselő tollamat tsak lassan vezetem,
Ezért; 's gyengébben mint van igyekezetem.
Pegasus ugyan tsak nem tér-meg üressen,
De mintsen oka, hogy feletté ſiessen.
Lassú lépésekkel hát tsak ballagdogál,
A' mint gondolatom elméből folydogál.
Gondolatom vala, hogy mindent fel-véſzek,
Generálisomnak úgy eleget téſzek.

Be-

Betses Verseiben a' miket olvasok,
A' mellyek bár bõltsek, de még-is nyájasok.
Nem bõltseskedhetem, de nyájaskodhatom,
Máskép feleletem, most nem-is adhatom.
A' mi most el-halad, máskor el nem múlik,
Ha hurutolásom ſokára nem nyúlik.
Írod: ſok helyeken, követtem-el ſok tsint,
'S félek, ha meg-halok, érte ſzenvedek kint.
'S melly Katona harmintz eſztendeig hartzol,
Az illyen ottan-is, hol nem ſzabad, ſartzol.
Nem mondok ellene, mert ſokat vétkeztem,
És én az ó embert, még le nem vetkeztem.
Akaratom vagyon, hogy jót tselekedgyem,
De nem lehet: azon bár mint mesterkedgyem.
És így az Excessus, nem complanálhatom,
'S e' miatt lehetne leg-nagyobb bánatom;
Ha nem complanálná azt a' Jésusi Vér,
A' melly ſzent Attyától nékem kegyelmet kér.
Kér, nyér-is; nem lehet abba kételkednem,
Máskép nem-is lehet hozzá emelkednem.
Viſzſza térek innét, de tsak nyájaskodva,
'S tulajdon érzésem ſzerént gondolkodva.
Generális Uram, negyvenig-is hartzolt,
Kérdeni nem merem, hol? és mennyit ſartzolt?
Kezet foghatok hát, Uram! tám veled-is,
Mert valamint enyim, érzett kebeled-is.

Hát

Hát ha még érzésed lett a' kalaúzod,
A' lelki ismeret jármát velem húzod.
Többre nem-is terjed most nyájaskodásom,
Mert tsak arra van leg-főbb iparkodásom.
Mennybe Jésusomhoz fel-emelkedhessem,
'S az Elysiumot meïzíze kerülhessem.
Mert itt a' mint írod, nem-is imádkoznak,
Ha nem imádkoznak, tehát tsak kárhoznak.
Értem a' Satyrát, de én valót írok,
Mert jobb képzödésse, mint Lælius bírok.
Sőt ha Mennyországba nem imádkoznának,
Indulatim oda nem kivánkoznának.
A' mennyei Királyt, még az Angyalok-is,
Imádgyák, 's tiſztelik a' Seraphinok-is.
S leg-főbb bóldogſágok, hogy ött imádhattyák,
'S ſzínről ſzínre ötet, a' mennyben láthattyák.
A' hová én már-is erős hittel nézek,
'S hogy oda juthassak, mindent úgy intézek.
Az Elysiumba le-írtt ſok testiſég,
Előttem nem egyéb, tsupán tsak ſemmiſég.
De ha mint Satyrát, én eztet úgy véſzem,
Köttelesſégemet, e' réſzben meg-téſzem.
Nováki Barátom, tudván már a' járást,
El-kéſzíti, nem kell ott tenni ſok várást,
A' parantsolt Qvártélyt, de én abba ſzálni,
Még nem kivánkozom; inkább lántikálni.

De

De nem azért, hogy itt, még több több bűnt tegyek,
Hanem bűnt ſiratni hogy több időt vegyek.
Verseit tsak tegnap vévén Borbálának,
A' mellyek, mivel hogy én nékem ſzóllának,
Néki válaſzolni ez úttal ſietek,
Hát képzödésimbe tovább nem mehetek.
Tud ugyan ő írni, ſzépet magától-is
De öſztönöſztetni, jó Baráttyától-is;
A' miről én néki írok tsak keveset,
Arra ő bőven ír, mint gyakran meg-esett.
Hát melly dolgoknak böv magyarázásokat
Akarom; meg-írom én néki azokat.
Kedves elméjének, nálam ſzüleménnye,
A' gyönyörködésre: mert tündöklik fénnye.
E' mú ló világban meddig ſántikálok,
Generálisomnak hűſéggel ſzolgálok.

Ezen Válaſz után írott Levelem.

Szakoltza Rák havának 24. Napjan 1794-dikben.

Fő Strázsa Mester Csízi Istvány Urhoz Gróf Gvadányi József Magyar lovas Generális.

Örvendem, kezedhez vetted levelemet,
Mellyből ki-vehetted egyenes ſzívemet.
A' melly buzgóſsággal hozzád viseltetik,
Mert tudgya; hogy tőled viſzont ſzerettetik;

Ne-is tsudáld, hogy jól meg-nyomtam kengyelem
Pegasusom döfte Sarkantyús ſzerelem;
Mert a' barátſágot ſzeretet nógattya,
Essen, menny-dörögjön, hogy fusson lógattya.
Mivel Pegasusom még Bæótiába
Nem vólt, nem lehetett, ő Anoniába.
Hanem Szakoltzárúl azzal hozzád jutott,
Dupla abrakja leſz, hogy ollyan jól futott.
Hát ha Lybusának még lovával bírnék,
Személyesen hidgyed, hamar hozzád érnék,
A' melly-is Prágánál a' Fejér hegy fôrûl,
Siska hegyre ugrott egy végbe, egy körûl.
Fel-vezetném én-is a' Kalvariára,
Itt ez jó magos domb: 's fel-ûlnék hátára,
El-rikkantnám magam, 's a' Tokai hegyre,
Mint a' ſebes villám, úgy ugranék egyre.
Könyû vólna errûl, a' Városba menni,
És Kedves Barátom ſzálásodon lenni.
Képzellem ſzívünkben mi miként újúlnánk,
A' midõn egymásnak nyakába borúlnánk.
Sátor-ally Újhelybe innét edgyütt mennénk,
Ott' lakó Minervát, Ó mind meg-ölelnénk.
De mivel ez nem más, hanem képzelõdés,
Nem-is követheti dolgomat végzõdés;
Azért leveledet újra elõ-veſzem,
És foglalattyára, válaſzom így teſzem.

Hogy

Hogy én-is úgy mint te, eleget ſartzoltam,
Negyven eſztendeig mivel hogy hartzoltam;
Igaz: a' világ-is, jól esmér bennünket,
Hogy eb-hájjal kenték a' mi al-felünket.
De itt azon Kérdés, adgya magát elő,
Mellyre tsak Edippus, leſz talán felelő,
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — *'s a't.*
Jele Diannának, hogy többet ſzolgáltam,
Mint te, 's Városokba, annyit nem ſétáltam.
Mint Infanterista te ezekbe laktál,
A' hol nem vetettél, ottan-is arattál.
Én pedig mint Huſzár, a' rongyos falukba,
Éltem mint Remete, kőſziklák közt lyukba.
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —
Esett én reám-is Cupidótúl lövet,
Melly Katonát nem ért, vessen reám követ;
De nyila én belém mélyen bé nem hatott,
Mellyért-is testemnek épen nem árthatott.
Most már Excessusim lassan complanálom,
De a' miket Te írſz, felette tsudálom.
Írod Excessusid, nem complanálhatod,
És a' miatt vólna igen nagy bánatod.
Irgalmas az Isten, meg-halgat bennünket,
Ha töredelemmel meg-bánnyuk vétkünket.

Példánk ebbe David, példánk Magdolna-is,
A' melly jobbján függött, még azon Lator-is.
Tsak döngesd melyedet, hidgyed, hogy üdvezülſz,
Az Elysiumba egy ſorba velem ülſz.
Mert ez kéſzíttetett, mint írtam, ſzámunkra,
Öröké tartandó víg boldogſágunkra.
Ezt pedig mint írod, ne véld, hogy ſemmiſég,
Hanem örök élet; boldogſág, és ſzépſég.
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — 's a' t.
Szóval: Elysæum, nékünk miveltetett
Katonáknak: és így Paraditsomunk lett.
Hejába Barátom! bár miként rúgódzol,
Velem edgyüt abba egy pritsen nyújtódzol.
Mondásomat pedig ne véld Satyrának,
Mert a' Prophéták-is errül így írának,
De én azt nem írtam, hogy nem imádkoznak
Mennybe azon Szentek, kik ottan lakoznak.
Sőt nagy buzgóſsággal, mondom, könyörgenek,
Az Angyali karok, Szent! Szent! Szent! zengenek.
Hanem aztat írtam, a' kik üdvezültek,
'S az Elysiumi réten öſzve gyültek,
Nem imádkoznak: mert nints arra ſzükſégek,
Mivel már meg-nyerték egyſzer üdvöſségek.
Jó Barátom! hidgyed! ők-is éneklenek,
És az útzák illy ſzép nótákkal zengenek.

Ez

* * *

Ez az élet! gyöngy élet!
Ki meg-ölel, fel éled!
Ide tekints nem oda!
Itt a' lovas Katona!
Ferentz Király Angyala!

Lehetnek-é? mond meg! ezeknél ſzebb dalok,
Hald! Elysiumba ök-is már Angyalok.
Énekelnek tehát, 's bár nem imádkoznak
Egyſzer üdvözülvén már el nem kárhoznak.

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — 's a' t.

Te-is a' Templomba mentedet ha tetted,
És ſzokástok ſzerént, ſzemedet bé-fedted,
A' kalapod alól óldalt kanditsáltál,
Mingyárt-is két felé complementet hánytál.
Meg-botsás, nagyon bal ebbe ítéleted,
Mert e' következést vonod ki, 's miveled;
Hogy Elysiumba ök nem imádkoznak,
Ha nem imádkoznak, tehát tsak kárhoznak.
Hát Barátom! mikor te nem imádkozol,
Te-is tehát akkor mindétig kárhozol?
Illy Conſequentiát rólad nem formálok,
Söt jó Kereſztény vagy, még a' mellet álok.
Ugyan azért helyed léſzen a' zöld réten,
De a' meg nem esik még a' jövö héten.

Meg-tart még tovább-is az Isten malaſztya,
Hogy velem verselhess, halálod halaſztya.
Párka ollójának ki tsorbúlt az éli,
Életed fonalát tsak késsõn metéli.
Slaifer pedig tudom, nem lakik Tokajba,
Ki, ki-kõſzörûlné; nem esel hát bajba.
Míg fák levele-is a' fõldre fog húlni,
Te nehéz hurutod el fog addig múlni.
Tsak hidegen ne idd' ſemmi italodat,
Éjtſzaka melyedre takard paplanodat.
Italodnak a' bor ötöd réſze légyen,
Négy réſz víz, melyedre hogy forrót ne tégyen.
Mikor ködös a' Nap, akkor ki ne ſétály;
Ha lehet, melly nedves, olly ſzobába ſe hály,
Otthon füsd a' makkot a' ſzeles üdõbe,
Mert bé-ſzokott hatni a' ſzél a' tüdõbe,
Ezek elédeli a' hurutolásnak,
Fõképpen gátlói a' meg-gyógyulásnak.
Probatum eſt. Ímé! itt a' Præſcriptió,
Éltessen az Isten! Barátom adió!

Erre

Erre adatott Felelet.

Tokaj Orosztány havának 4-kén 1794-ben.

Méltóságos Gróf, és Generális Gvadányi József Urhoz, Fő Strázsa Mester Csízi Istvány.

Generális Uram! vettem leveledet,
Örömmel olvastam; mint több remekedet.
Tsudáltam a' Virtust maga szépségében,
Generálisomnak szemlélvén versében.
Verseidet épen mai postán vettem,
Mellyekre tüstént e' feleletet tettem.
Az igaz barátság az élet Nectárja,
Ha tartós, nem fogy; sőt nevekedik árja.
Harmintz két esztendő, el-múlt mint gondolom,
Annak kedves ízét veled hogy kóstolom.
Ezért nyitottam ki én-is kebelemet,
Veled ítéltessem tselekedetemet.
Mert képződélésim úgy jobban tisztúlnak,
Ha verseid által gyakrabban újúlnak
Magányoson lakván, vérem feketedik,
Múzsám-is tsak mint vén, már úgy elmélkedik.
Mint a' vén Hegedűs, dallom felejtettem,
Mint vénhez illendőbb, lantom úgy pengetem.

Engem-is ringatott az a' gyönyörűség,
A' mellynek a' vége, bánat, keserűség.
Kerűlöm ugyan már, e' hamis barátom,
De ő Interest kér, veſzen-is, úgy látom.
Véſzen-is mind addig, míg tart lehellésem,
Mert tsak ritkán érzem meg-könnyebbülésem.
Nem alſzik, már vígyáz a' lelki esméret,
Az elsö ítélet, majd ſzámot-is kéret.
Ezért a' halálról való gondolatom,
Virtust gyakoroltat, magam jobbíthatom.
A' bűn által vetett tört úgy kerülhetem,
Ha ezt, hogy meg-halok, gyakran emlegetem.
Lelkemnek keresem hát már nyugodalmát,
Tsendessen ſzenvedvén, testem aggodalmát.
Mint írám, ringatott az a' gyönyörűség
Engem-is, a' mellynek vége keserűség.
'S ítéleted ſzerént, többet azt ringatta,
A' kinek a' fejét meg-kopaſzíthatta.
De minthogy én eddig még kopaſz nem vagyok,
Győzedelmeskedni rajtam nem-is hagyok.
Sőt ha egyikünk-is meg nem kopaſzodott,
Ítélő elméd-is félre gondolkodott.
Meg-ſzűnvén e' ſzerint, a' kopaſz gondolat,
Erősseb, 's igazabb léſzen e' fontolat.
Hány eſztendős bűnnek hordozod terheit?
'S én hányig ízleltem gyönyörűségeit?

Gene-

Generális Uram, többeket ſzámlálhat,
És így vállaimra, több terch nem ſzálhat.
Hogy Városon laktam, e' még nem elég ok,
Az alkalmatoſság a' Városon bár ſok.
Mert a' társalkodás, Biliárd, más játék,
Mellyet én-is üztem, mikor módot láték;
Meg-tartóztatván a' gyalog Katonákat,
Tiſztelni felejtik ſokſzor a' Dámákat.
De a' magánoſság titkos ſzugolyája,
A' benne aggódót mind addig ſzurkállya;
Míg Cupidó Nipla közepén találllya,
A' mellynek ſértését, kevés, ki meg-állya.
Nem a' ſzolgál tehát többet Diannának,
A' ki őrizője a' titkos ſzuglyának.
Mert illy titkos helyre ſiet a' bünt tenni
Minden; hát rám olly bűnt nem lehetne kenni.
— — — — — — — — —
— — — — — — — — *'s a' t.*
Magamat ugyan tsak nem ártatlanítom,
Sőt ellenem minden nagy perem indítom.
Excessussaimat, miként igyekezem
Complanálni: arról fellyeb emlékezem.
Köſzönöm azomba a' bőlts útaſítást,
A' ſzent Könyvre, mellyből vettem tudoſítást,
Nabugodonozor én ugyan nem vagyok,
De mit ott olvasok, abból el nem hagyok.

Az Elysium itt nem emlegettetik,
Más hely az; a' hová a' lélek vitetik.
Olvasd-meg ez elõtt küldött leveledet,
Illyen értelemmel láthadd egy Versedet:
A' kandalló elõtt sok meg-dohányozik
Mivel már üdvözült, egy sem imádkozik.
Ha nem imádkozik, hát méltán kárhozik,
Ide a' jó lélek nem-is kívánkozik.
De annak értelmét a' mint most meg-rázod,
Bár nyájassan, még-is bõltsen magyarázod,
Azt a' következést, ha nem imádkozom,
Nem lehet ki-hozni, hogy én-is kárhozom.
Mert Elysiumba a' ki ment, a' nem él,
'S e' mélységbül soha szabadúlást sem vél.
Mivel Excessusit nem-is complanálta,
Ditsért térségedre azért lett le-szálta.
Én pedig mint írod, még complanálhatok,
Mert élek, azért-is oda nem szálhatok.
Meddig pedig élek, kész lészek versezni,
'S mint tõlem telhetik, veled levelezni.
A' hurutolás-is kedvetlen vendégem,
Tõlem elébb álván, meg-jött egésségem.
A' Præscriptióról el nem felejtkezem,
Sõt értelme szerint élni igyekezem.
Azon kívül, hogy bort iszom, mindég két részt
Egésségesseb így, kolyikát sem tenyészt.

Ence-

Engedelmet kérek, hogy illy bátran írtam,
A' rám rakott terhet mert nehezen bírtam.

* * *

Ma holnap itt nyugszik, e' lesz éltem vége,
De Lelkemnek mennybe van az örökſége.
E' ditsőſéges tzél felé, a' mint lehet,
Futok: hová minden meg-váltatott mehet.
Jól érzem, e' parthoz, hogy már közelgetek,
Mellyet félelmesen azért emlegetek.
Szégyenlem, rettegek, majd oda állani,
A' hol magamnak kell bűnöm meg-vallani.
A' Jésus érdeme, ſőt ha nem bíztatna,
Sokasodott bűnöm, rám átkot mondhatna.
Lelkem-is bár bűnös, bizonyſágot téſzen,
Hogy az ő ſorsa-is leſz a' kies réſzen.
'S tsupán azzal enyhül az halál félelme,
Hogy ingyen idvezít a' Jésus ſzerelme.
Bár bűnöm bűntetni légyen igazſága,
De el-engedi azt ſzent irgalmaſſága.
Ama ſzent Kereſztről foly az a' Kegyelem,
Melly hogy üdvözűlök, el-hiteti velem.
Jésus a'! ki azon értem-is ontott vért,
Oſztán ſzent Attyához, a'honnat jött, meg-tért.
Onnat fog el-jönni a' nagy ítéletre,
A' midőn a' Világ jutt a' végezetre.

Ezen

Ezen Válaſzra tett utólsó Levelem.

Szakoltza, Mérték hávának 2-dik napján 1794-dikben.

Gróf Gvadányi József, Magyar lovas Generális, Fő Strázsa Mester Csízi Istvány Úrhoz.

Kedves, édes, drága, Fő Strázsa Mesterem!
Hogy te barátom vagy, 's igaz hív emberem;
Levelednek aztat bizonyíttya vége,
Mert mikor ezt írád, ſzíved hozzám ége.
Mivel írod, míg élſz, fogſz' velem versezni,
És barátſágossan mindég levelezni.
Hidd-is! barátſágod akkor petsételed,
Velem barátoddal, mikor ezt miveled.
Jól-is írod, hogy ez az életi Nectár,
Melly ha el-apadna, érné ſzívemet kár.
Mivel meg-foſztódna azon édesſégtűl,
A' mellyet kívánok az emberiſégtűl.
Kívánom! mert Isten ezt törvényűl ſzabta,
Hogy Felebarátom ſzeressen, meg-hagyta.
Ezen jussal mivel te-is én hozzám bírſz,
Im' itt a' felelet azokra, miket írſz.
Írod: *hogy még fejed meg nem hopaſzodott,*
Ítélő elmém hát, félre gondolkozott.

Én

Én Kedves Barátom! dolgod mit hímezed,
Tapogasd tsak fejed, mingyárt meg-érezed,
Hogy a' Koponyádon már Pilis vágatott,
Szent Pétert követed, ha meg-tapogatod.
Még Galliciába laktunkba jól láttam,
Ha történet ſzerint te melletted áltam.
Hogy hajad nagyon fogy, fejed búbja tarka,
Tzoppod-is olly vastag, mint az egér farka.
Azólta már azon ſokſzor lengedezett
Kolus: 's terméſzet, meg-is bélyegezett.
Hogy én valót írtam, ne neheſztely kérlek,
Mivel hamar téged' én-is utól érlek.
Sok ember emberül öſzül, 's kopaſzodik,
Ki a' roſzt kerüli, 's jóban iparkodik.
Tsak az ollyan ember kopaſzodik ebül,
A' ki — — — — — — — —
Már fellyeb ki-tettem, nem vagy ezen ſzámba.
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —
A' gyönyörüſégben írod többet úſztam,
Mert több eſztendőkig élet járnát húztam.
Ebbül tsonkán vonod-ki következésed,
Mert hogy iffiabb vagy, azért te élésed,
Az enyimnél ſokkal hibásabb lehetett,
Ez vállaidra-is, több terhet tehetett.

Mert

Mert a' jó életet eſztendők ſokſága
Nem teſzi, hanem a' Virtus valóſága.
Sok eſztendôt élvén, ſok jókat tehetek,
Mellyekért-is én ſok jutalmat vehetek.
Ha keveset élek, még-is roſzſzúl élek,
Bóldogtalan bennem már akkor a' lélek.
A' feslett terméſzet, 's roſzra hajlandóſág,
Rontyák-meg az embert, 's az alkalmatoſſág.
Hejába-is mondod; *hogy az nem elég ok,*
Az alkalmatoſſág Városokon bár ſok.
Mert Biliárd játék, és a' társalkodás,
Roſztúl tartóztatnak, 's több illy nyájaskodás.
Mond-meg! Biliárdot hogy te hol jádzottál?
Kik valának ottan, 's kikkel nyájaskodtál?
Tudom; Tiſzt társaid hogy ottan valának,
De nem azért; veled hogy nyájoskodnának.
Mivel te ezekkel mindenkor lehettél,
Szállásaikra-is bátran el-mehettél.
Úgy-é? hogy játékod tetted Kávéházba,
Hol az ártatlanſág jár leg-inkább gyáſzba.
Méltán-is! mivel ez olly félelmes barlang,
A' mellybe hallatik Syréni álnok hang.
Álnok! mivel ezek addig énekelnek,
Míg kívánſágokba torkig bé nem telnek,
Bár mutattyák, hogy ők ſzerelmet vadáſznak,
Hazudnak! erſzénybe inkább kotoráſznak.

Hát

Hát Barátom! hányſzor vóltál még Bálokba?
Hány estvéket töltél te a' Kſzelsoftokba?
Ezekbe Cupidó reád hányſzor intett?
Hány Nymfa katsintva ott reád tekintett?
Már meg-esmerkedvén, hány visitát adtál,
Útzákon, Kertekbe, mennyiſzer ſétáltál.
Sokſzor ajtatos ſzínt magadra fel-kentél,
Mivel Templomba-is te gyakran el-mentél.
De nem azért, hogy ott buzgón imádkozzál,
Hanem, hol jöhettek öſzve, tanátskozzál.
Tudom: majd azt mondod; mind ezen helyekbe
Voltál; réſzed még-is nem vólt illyenekbe.
Mert te társalkodtál jeles ſzemélyekkel,
A' kik fel-ruházva vóltak erköltsökkel.
Való egy Városba vannak jók és roſzſzak,
De azoknak ſzáma nagyobb, kik gonoſzſzak.
Te társalkodásod' a' virtus követte,
Azt nem tetted, a' mellyt ſok Pajtársod tette.
Nem mondom; hogy tetted, mert tulajdonſágod
Esmérem, és tenni ſzokott nyájasſágod.

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — 's a' t.

Magad vallod: téged, *hogy a' gyönyörüſég,*
Ringatott; a' mellynek vége keserüſég.
De meg kell vallanod, hogy ezen böltsübe,
Városba ringattak, élvén ott betsübe.

Mert

Mert leg-inkább tsak a' Városok olly helyek,
A' mellyekbe laknak illy lelki ételyek.
Már hogy-is gondolod, a' faluk ſzuglyája,
Ártalmasabb lenne; mint Városok tája.
A' falukba lakik a' néma tsendeſség,
Fedezi ſzíveket a' ſzemérmetesség.
Itten a' mulatſág együgyü, nem teſz kárt,
És mind a' Városi léleknek úgy nem árt.
Próbáld! tégy elöttök feslett beſzédeket,
Meg-lásd! hogy pirosra feſted ſzemélyeket.
Meg ſérted azokkal ártatlanſágokat,
Városba örömmel halgattyák azokat.
Sőt ha ott nem fogol aképpen ſzóllani,
Nem tudod a' módít, azt fogod hallani.
Nem lett vólna ſoha Nemes nevelésed,
Komorſággal tellyes ſzavad, és lépésed,
Ha tehát mi lakunk faluk ſzuglyájába,
Hogy zárhatna Vénus ott kalodájába.
Nintsen ottan ollyas, melly ſzívünk gerjeſzſze,
A' jó indulatból lelkünk ki-vetkezze.
Falusi Nymfától nem jöhet ſzívre tüz,
Mert nem ſzaglik rajtok Ambra, tsak tehén büz.
Egyenes erköltsök, nem lépes a' ſzavok,
A' ſzent együgyüſég minden kintsek javok.
Ezek vigyorogva nem néznek ſzemedbe,
Sem ſzemtelenſéggel nem nyúlnak zsebedbe.

Hogy ha illetlenül fogsz ezekhez nyúlni,
Hidd! úgy meg-tasztítnak, hogy földre fogsz húlni.
Hejába! nem falu azon hely, de Város,
A' mellybe lakozik a' sok testi áros.
Ezeknek piatzán ütt Lucifer Vásárt,
Sok olly portékat vesz, melly lelkére hoz kárt.
Jól tudod, futották a' Várost a' Szentek,
Inkább hegyek közé, 's barlangokba mentek.
Mert így el-kerülvén azok lármás zaját,
Nem érzették testek, 's lelkeknek a' baját.
Városokat, és nem falukat menykövel
Büntette az Isten, kénköves essövel;
Mert ezekbe a' Nép nem tsak bálványozott,
De még Vénusnak-is képtelen áldozott.
Most szól! a' szolgál-é többet Diannának?
A' ki őrizője a' titkos szuglyának?
Vagy az; ki Városba lakik, 's tündérkedik?
'S Cupidó nyilátúl ritkán menekedik?
Nem írígylük néktek mi a' Palotákat,
Meg-tartyuk magunknak a' titkos szuglyákat.
Nem-is tudunk mi úgy, mint tik pipeskedni,
Tzikornyás, és mézes szókkal kedveskedni.
Ha Városba mentem, szívembül nevettem,
Rátok, Gyalogokra, ha szemem vetettem.
Mert láttam, tactusra ti mind nem léptetek,
És a' terméfzeten erőt mind vettetek.

Hajatok melly ſzépen vala frizirozva,
Testetek, gúnyátok bé-parfumírozva.
A' fel-házakra ti miképpen néztetek,
Majd a' földet túrta ti Complementetek.
Szép vólt rátok nézni a' Comédiába,
Hol már minden Dáma ûlvén Lózsiába,
Kis látó Üvegen néztetek reájok,
Holott ſzemeteket nem fogta-el hályog.
De ha így nem tenne egy Infanterista,
Ki mondaná: hogy ő nagy Galanterista?
A' titkos ſzuglyába mi ezt nem tehettyük,
De terméſzetünket nem-is erôltettyük.
Már nem ſzóllok többet Város dolgairól,
Sem a' ſzugolyáknak az ô titkairól.
De Elysiumba, írod, *ki ment, nem él,*
E' mélyſégbûl ſoha ſzabadúlást ſem vél.
Mivel Excessusit nem-is complanálta,
A' ditsért térſégre azért lett le-ſzálta.
Meg-botsás, illyet én nem írtam, 's nem írok,
Sôt más ítélettel e' dologba bírok.
Mert az Elysium a' Bóldogúltaknak
Helye: nem pediglen a' kárhozottaknak.
Azért nem-is lehet ſemmiképpen mélyſég,
Hanem egy ſzerentsés, 's örvendetes térſég;
A' hová a' ki megy, örökké fog élni,
Az örök kínoktól nem fog többé félni.

Bár

Bár melly Lexiconba ha te ezt vizsgálod,
Hogy igazat írok, abba fel-találod.
Fent ki tettem, hogy a' lélek tiſzta légyen,
Mert ſemmi meg-motskolt oda bé nem mégyen.
Helyed bizonyosan te-is ott találod,
Mivel Excessusid már most complanálod.
Májorvagy, és ott-is, Platz-Major fogſz lenni,
A' két Kastély között Parádét fogſz tenni.
De most a' Tokai ſzüretet végezd-el,
Egy mustos petsenyét, kedves tieiddel.
Egy kevés ideig félbe ſzakaſztani,
Levelezésemet enged; 's halaſztani.
Mivel Borbálának ſok ſzép verseire
Tartozok felelni, írtt' leveleire.

* * *

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — 's a' t.

Mólnár Borbálával való Levelezéssem.

Mihent a' fent ki-tett Csízi István Úrhoz írtt első Levelemet ezen régi jó Barátom Mólnár Borbálával közlötte, azonnal ezen Aſszonyſág ezen Levelét, mellyje ragaſztott Verseivel hozzám botsájtotta.

Sátor-allya Újhelyből, Halak havának 25-dikén 1794.

Mólnár Borbála, Gróf Gvadányi József Generális Úrhoz Szakoltzára.

Nagy Méltóſágú Gróf! Kegyelmes Uram!

Szinte el-fogott a' bámúlás, és a' gyönyörúſég, midőn Fő Strázsa-Mester Csízi ő Nagyſága, a' Méltóſágod igen betses levelét velem közleni méltóztatott; a' mellyből nagy Örömmel értem, méltatlanſágom aránt reménytelen Kegyelmes ſzándékát, hogy tudnia illik: méltóztatná érdemetlen munkáimat ki-nyomtattatni, melly ritka kegyeſſégét tellyes ſzívvel hálálok ugyan, de ezen fő ſzerentsémet kénteleníttetem máskorra hagyni, mivel már most el-vagynak ajánlva Typus alá kéſzülő munkáim, tsak az a' bajom, hogy későn érek a' letiſztázásokra ſok nyomorúſágim miatt, hanem háládatoſſágomnak jeléül; bátorkodtam, ezen igen tsekély, és felette ſietve kéſzült néhány Versetskével Méltóſágodnak kedveskedni.

Méltóſágos Uram! mivel érdemlettem,
Hogy ſzeretetedről bizonyos hírt vettem.
Meg-vallom, nem győzöm eléggé tsudálni,
Hogy Múzsám nálad-is kedvet tud találni.
Melly igen erőtlen, 's a' több Múzsák között,
Leg-többnyire ſzemben tsak azért ütközött;
Mert újſágnak tettzik az Aſzſzonyi nemben,
De épen nem halad mást meg az érdemben.
Gyönyörködve nézem nagy betsű leveled,
Mellyel az én öreg Barátom tiſzteled;
Mellyben nevemet-is méltóztatz említni,
'S ditsőſég ſzárnyain az Égig repítni.
Köſzönöm felőlem lett értekezésed,
Méltatlanſágomhoz le-ereſzkedésed',
Mivel ſzeméllyemet tiſztelni kívántad,
Mély tiſztelettel már ég ſzívem arántad.
És ſzíved jóſágát hálálni próbálom,
De a' háladásnak módgyát ſe találom.
Hanem imé Múzsám, tavaſzi zsengében,
Egynehány virágot ſzakaſzt a' kezében;
De Koránt ſe ſzedte ezt Pimpla környékén,
Vagy bőltsesſég buzgó Castalis vidékén;
Hanem ſzaggatá azt erdők árnyékában,
Mulatozván tsak tőlgy, és hárs ſák allyában.
Holott a' bárányok tsoportal legelnek,
'S Páſztorok egy ügyű hangon énekelnek.

Néha pedig fûz-fa furuglyával játznak,
'S egymás sípja ellen törekedni látznak.
Alatsony dolgokban magokat mulattyák,
Mert a' magassakat ök meg nem foghattyák.
Hol gyenge Naisok laknak a' kút fökben,
Segítvén dallyokat a' berkes erdökben.
Múzsám is ezek közt vervén lantotskáját,
Lassú hangon fújja együgyü nótáját.
Itt fzedett hát ollyan paraſzt virágokat,
Mellyek ritkán tudgyák kelletni magokat.
Méltófágodnak hát velek kedveskedik,
Mivel a' mie nints, azzal nem kérkedik.
Ezeket hát lábad nyomaiba hinti,
Remélvén, hogy ſzíved kéfzſégét tekinti.
'S nem fog neheſztelni, illy gyenge Múzsára,
Ha egy Nótát pendi, víg neved napjára.
Sõt el turvén ennek erõtlenſégeit,
Méltóztatz halgatni, lassú énekeit.

Ezen postával küldötte ezen nevemet üdvözlő verseit-is.

Chronoſticon.

MVsa kIáLts VIgan, Iosef neVe napIa
IeLen Van,
'S fVI VIg DéLI ſzeLet, a' gyonyorV
kI-keLet.

Par-

Parnassus Múzsái Apollóhoz gyûltek,
Öröm mondó hárfák kezekbe zendûltek,
Vígadó ſzavaik midõn egyesûltek,
Echozván a' Völgyek, ſzinte meg-rendûltek.

Hypocrén vizében egéſzen feredtek,
Kezekben Pimplai Virágokat ſzedtek;
Mellyeket Józsefnek úttyára hintettek,
Illy zsengékkel kedvét lelni, törekedtek.

Azután minnyájan ûlvén karikába,
Vígadoznak Pindus kies öldalába,
Ki-ki zengõ lantyát ſzorítván markába,
Gyönyörködik ſzívek a' ſzép Muzsikába.

Immár komor képe vídámúl a' télnek,
Közelít a' Tavaſz, ſzárnyán déli ſzélnek,
A' föld' hólt plántái általa fel-élnek,
Téli pólyájokból nevetve ki-kélnek.

Az egéſz terméſzet új ſzínbe öltözött,
Már az özvegy madár párjához költözött,
'S edgyütt hangitsálnak a' fa ágak között,
Ragyog Phœbus ſzeme, melly eddig ködözött.

Tõlünk komor képe oſzol a' bánatnak,
'S új gyönyörûſégek ſzívünkre bé-hatnak,
A' zengõ madarkák örömre úntatnak,
'S mint egy a' Teremtõt ditsérni nógatnak.

Noſzſza tehát Múzsám, ſies Szakoltzára,
Gróf Gvadányi József meg-udvarlására,
Sies hangitsálni öröme Napjára,
Melly víg ki-kellettel bíztat nem ſokára.

Mellynek kies keble rakva minden jókkal,
Mind örömre, mind a' ſzükſégre valókkal,
Jelenj-meg hát te-is az öröm mondóival,
Szóllítván Józsefet illyen nyájas ſzókkal.

József! kinek Neved képe tiſztaſágnak,
Feredgy-meg Vizében az ártatlanſágnak,
Kerülvén töreit ez álnok világnak,
Mint akadállyait, a' fő bóldogſágnak.

Az egek áldása te rajtad meg-állyon,
Jabesi Napokat életed ſzámlállyon,
A' békeſség, öröm, melletted ſtrázsállyon,
Soha bal ſzerentse reád ne találljon.

Féſzke légyen ſzíved olly gyönyörüſégnek,
Mellyhez nem fér foga a' kedvetlenſégnek,
'S majd el-érkeztével, a' várt bóldog Végnek,
Nyíljon-meg ſzámodra kapuja az Égnek.

Ezen Levelekre tett Válaſzſzaim.

Nagy Érdemü Aſzſzonyom!

A' Kedves Tavaſznak az ö jelen-létte,
A' mellytül adatik mindennek új élte,
Szívemet örömre úgy fel nem buzdíttya,
Mint postán érkezett leveled indíttya.
Mert ámbár a' Tavaſz nyílik Virágokkal,
A' hímeket köti a' nyöstény párokkal.
Zsengéit nyötetti gödölyék ſzámára,
Kakukot ûlteti zödûlt fák gallyára.
Orpheust nógattya fújni a' dudáját,
Szint úgy Amphiont-is danolni nótáját;
Mellyeken Satyrák víg tántzokat járnak,
Mert a' Tavaſz után a' ſzép nyárra Várnak.
De mind ezek tsak a' ſzívet vídámíttyák,
A' lelket örömre koránt ſem indíttyák.
Ha olly érzékenyſég ember ſzívét éri,
A' mellyen meg-indúl elméje, és véri;
Ez a' ſzívrül akkor a' lélekre terjed,
Melly-is a' vett jótúl víg örömre gerjed.
Aſzſzonyom! Verseid illy érzékenyſéggel,
Rakva vannak tûzzel, és elevenſéggel,
Mellyek ag testembe újjíttyák ſzívemet,
Örömre kéſztetik egyſzersmind lelkemet.

A' Görögök Lelkét, Homér Ilyássa,
'S a' Romaiakét, Virgil Aeneássa,
Így ébreſztették-fel, mint enyimet munkád;
Mellynek heves tüze nagy fel-ſerkentést ád.
Hízelkedönek ne tarts, kérlek, engemet,
Ál-ortza nem fedte ſoha még képemet,
Ki-ki jónak, ſzépnek, Verseid talállya,
Valaki Hazánkba olvassa, 's vizsgállya.
Írod: hogy tsak azért tettzik munkád, hogy ſzép,
Mivel Verselleni nem ſzokott Aſzſzony Nép.
Meg-botsás! hibázol: mert ſzámos Dámákat
Találſz más Nemzet közt', követni Múzsákat.
Hazánknak ſzép neme ezt ugyan nem teſzi,
Inkább a' Románzot kezeibe veſzi.
Vagy Comædiába inkább addig ſétál,
Tudván Gavalérja ott' majd melléje áll.
Egy kis oka ugyan benned lehet ennek,
Mert tsudálatosnak látzatik mindennek;
Hogy Magyar Hazánkba tsak magad versezel,
Szép Tudományokba nagyon igyekezel.
Igaz: hogy Nemednek nem tulajdonſága
A' Verselés, 's ehez nints-is bátorſága,
Sokat ettül el-fog gyermek nevelése,
Sokakat resté teſz tunya henyélése,
Soknak verseléshez nints hajlandóſága;
Sokat elméjének gátol tompaſága.

Té-

Téged a' terméſzet más móddal ruházott,
Még mikor Latóna böltsödbe pólyázott.
Elmédnek tüzétül for, 's él tested ere,
Ízléssel írſz; nem vagy munkállatlan here.
Mert bár virágokat a' Pimpla környékén
Nem ſzaggaſz; hanem tsak a' Bodrog vidékén;
De azokról gyüjteſz olly ſok lépes mézet,
Hogy ſzép Verseidnek adol édes ízet.
Mellyért-is Minerva Tzéhébe fogadott,
Apollo, hogy lyánya vagy, meg-nem-tagadott.
Gyakran kézen fogva Helicon hegyére,
Vezetett két ſzarvú kies tetejére.
Tövén, Castalius kúttyába fereſztett,
Kilentz Múzsáinak ezzel ſzégyent-is tett.
Mert hamar el-nyerted elsöſég Pálmáját,
Mindenkép előzvén azoknak munkáját.
Remeke-is lettél te a' Verselésnek
Gazdag Tárháza vagy a' ſzép, 's jó ízlésnek.
Bátran-is ki teſzem, hogy ſzép nemünk kénnye,
Hazánkba magad vagy ſúgározó fénnye.
Vajha nyomdokidat mások-is követnék,
Hozzád hasonlóvá magok kik tehetnék.
De ſok míg nyerhetne ditsöſég Pálmáját,
Berzsenyezi addig két rántzos ortzáját.
Sok míg olvashatna, magát bóbitázza,
Idegen ruhába Hazáját gyalázza.

Ó Vul.

Ó Vulcánus! kérlek, vid Aetnád hegyére
Illyeket, és vesd ott öblödnek tüzére.
Be sokszor fáj szívem, ezekrül gondolván,
Hazámnak mostoha sorsát meg-fontolván.
Hid-el ezért sokszor könyvezem, Aszszonyom!
Ágyamat sok éjjel álom nélkül nyomom;
Mert épen szép Nemünk olly eszköz lehetne,
Melly Hazánknak sorsán változást tehetne;
A' Márvány szívet-is ezek meg-lágyíttyák,
Jupitert-is Égbül a' földre szállíttyák.
De inkább szeretik ők a' kortsosságot,
Mint az igaz Magyar szép tulajdonságot.
Ne járd te ezeknek tekergös ösvénnyét,
Tartsd-meg Hazád régi szokását, 's törvénnyét,
Ébreszszed vígságra szívünket lantoddal,
Ugrásra kénszeríts, szép Verses danloddal.
Ollykor levelezzél velem, aztat kérem,
Verseid olvasván, az fő öröm, bérem.
Sajnállom azomba szerentsétlenségem,
Hogy meg-tsalt engemet azon reménységem;
Melly bíztatott munkád, hogy ki-nyomtathatom,
Ezzel, hogy kedvellek, meg-nem mutathatom.
Ha lehet változtasd kérlek szándékodat,
Hogy én, ne más töltse bé akaratodat.
Mivel pedig Múzsád én nevem napjára,
Nótát pendít, mingyárt felelek én árra.

En-is

Én-is mint Muzsikus, hegedűmet kapom,
Vígan-is kell lennem, itt van József napom.
Egy Verbunkost néked mingyárt penderítek,
Mellyel valahonnan tántzost tán kerítek,
Még pediglen ollyat, a' ki nem sokára
Hinthet veled temjént Hymen Oltarára.
Most a' madárnak-is van tavaszkor párja,
El-apadt már szíved régi zajos árja,
Szenvedésid után, ég adhat ollyan párt,
Kin szíved meg-nyugszik, nem látz sem bút, sem kárt.
Amphion éneke olly nagyon indított,
Hogy követ egy helybül más helyre mozdított.
Vajha én nótam-is olly erejű lenne,
Hogy veled egy gazdag, 's hív pár tántzba menne;
Kívánnám ezt; mert így új napod virradna,
Melly szívednek kívánt tsendességet adna.
De miglen Nótámmal egyet illyet lelek,
Üdvözlő munkádra imigyen felelek.

Drága Aszszonyom.

Minap ablakomból nézvén az Utzára,
Láttam a' nép szalad erre 's meg amárra,
Nem tudtam mi dolog; véltem történt kára,
Kissé meg-is dobbant szívem e' lármára.

Azom-

Azomba ſzárnyaknak hallám tsattogását,
Mint Eolus ſzélnek, olly forma zúgását,
Mivel bé nem zártam abl.kom nyilását,
Egy Iffiú tette ſzobámba ſzálását.

Látván két ſzárnya van, Cupidónak véltem,
Mivel már ősz vagyok, el-tévedt ítéltem;
Hogy engem keresne, épen nem reméltem,
Székemről ugyan tsak előtte fel-kéltem.

Meg-ſzóllítám, te vagy fia ſzép Vénusnak?
Melly ſzívbe nyilat lősz, téſzed azt Tzinkusnak,
El-veſztéd ez úttal erejét e' jusnak,
Mert már nem áldozom Anyádnak, 's Bachusnak.

Látod! hogy Hattyú ſzín fejemet tarkázza,
És a' vénſég faradt tagjaimat rázza,
Az agſág, mind a' két ortzám barázdázza,
Menny ollyanhoz, kinek tettzik festék mázza.

Mosolygott vendégem, 's ezeket mondotta:
Látom érkezésem fel-háborította
Szívedet; a' melly-is aztat állította,
Hogy Cupidó vólnék, valónak tartotta.

Mercurius vagyok, Istenek postája,
Ama bölts Apolló leg-hívebb ſzolgája,
Merre tettzik repít mindenik Múzsája,
Mert gyorsaſágomnak ſoha ſints hibája.

Nin-

Nintsen nálam tegez, nints ſzerelem íjja,
Mellyekkel Cupidó a' ſzíveket víjja,
Sőt ezeket a' ſzám tsendesſégre híjja,
A' meg-elégedés fáradtſágom díjja.

És így Uram! hozzád, egy Múzsa repített,
Ved-el e' levelet, mellyt hozzád kéſzített,
A' mellyel ſiessek, nagyon kénſzerített,
Hogy hamar itt lettem, két ſzárnyam ſegített.

A' levélt el-vévén, hirtelen el-repűlt,
Hogy válaſzra nem várt, ſzívem azon el-hűlt,
Bágyatnak-is látzott, de még tsak le ſem űlt,
Meg-nyúgodván nálam, lett vólna ő frissült.

Olvasván a' levélt, kezem öſzve tsaptam,
Sátor-ally Újhelyi Múzsától azt kaptam,
Mivel nem esmérem, vele nem-is laktam,
Szívesſégén méltán én álmélkodhattam.

Meſzſze útra küldé hozzám Szakoltzára,
Az iſzapos Morva Vizének partyára,
A' Fejér hegyeknek épen az allyára,
Kereſzt Víz által vett József Név Napjára.

Nagyon díſzessen-is e' napom tiſzteli,
Személyem az égre majd tsak nem emeli,
De mi több, ſzívét-is én nékem ſzenteli,
Tán tudgya, ſzívembe hogy ez helyét leli.

Köſzö-

Köſzönöm jó Múzsa, ſzép üdvözlésedet,
Édes ízzel teljes, bőlts verselésedet,
Ha meſzſze nem vólnál, hid-el, hogy tégedet
Meg-is ölelnélek, nézvén érdemedet.

Valamiket kívánſz, én viſzont kivánom,
De hogy nem esmérlek, azt az edgyet bánom,
Történhet, hogy télbe magamat rá ſzánom,
És az Hegy allyára tsúſzattatom ſzánom.

Addig-is kivánom, ſok ſzép laurusokat,
Füzzön rád Apolló, éllyél víg napokat,
De ne élly mint egyſzer éltél ollyanokat,
A' mellyek okoztak bokros bánatokat.

Reménylem-is, az Ég néked minden jót ád,
Ezután-is jól fog folyni Verses pennád,
Szívébűl kér, közöld vele minden munkád,
Gróf Gvadányi József, Barátod, és ſzolgád.

Költek Szakoltzán, Kos Havának
20. *napján*, 1794. *Eſztendőbe.*

Ezen

Ezen két Válaſzſzaimra érkezett Levele.

Sátor-állya Újhely, Bika havának hatodik napján.

Mólnár Borbála Gróf Gvadányi Józsefj Generális Urhoz.

Igaz-é? vagy ſzívem tsak Phantasma állya,
Hogy Gvadányi magát Barátomnak vallya?
Barátomnak vallya; jelentvén levele,
Hogy arántam meg-nyílt ſzeretõ kebele.
Levele; melly engem nagyon vídámított,
'S mély tiſzteletére únſzolva indított.
De meg-vallom: bizony! mennyire vidúltam,
Példás ſzívesſégén, annyira pirúltam;
Mert olly ditséretet tolla rám tetézett,
Hogy ſzemem azokra ſzeméremmel nézett.
De hízelkedésnek én ezt nem álítom,
Hanem ebbûl ritka nagy ſzívét gyanítom;
Melly a' nagy érdemet magába nem méri,
De az alatsont-is másokba esméri.
A' ſzeretet kíván hát engem emelni,
'S ditsõ Laurussal fejemet tiſztelni.
Kebeledet tudom, a' ſzeretet gyújtá,
Jó Uram! 's leveled tiſzta lángod nyújtá,

Mellyel örömömet az égig emeled,
'S ég ſzívem, úgy ohajt ſzembe jutni veled.
Mert méltatlanſágom nagyon magaſztallya
Ez, hogy ſzíved magát Barátomnak vallya.
Barátomnak vallya! de jaj mit képzelek,
Hogy illy Méltóſággal barátſágra kelek,
Ah! meg-nem engedi azt alatsonyſágom,
Hogy Gvadányi Grófal kezdgyem barátſágom.
Igen jól esmérem, én ki, és mi vagyok,
Felettem héjázni, ſzívemnek nem hagyok.
Nem hagyok! ſőt kérem kegyelmét az Égnek,
Hogy bírjon éltembe, Leike ſzelidſegnek.
Jól tudom, ſzülettem igen tsekély ſorsban,
'S a' kegyetlen Fátum fektetett a' porban.
Méltatlan vagyok hát ollyan bóldogſágra,
Hogy Grófi ſzeméllyel lépnék barátſágra.
Nem-is képzel ſzívem felölem olly ſokat,
Mintha meg-haladván érdemmel másokat,
Barátnéja lennék olly nagy Méltóſágnak,
Kiben a' rang, 's érdem a' felhőkig hágnak.
Nem; ah nem! mert ſzegény ſorsom jól esmérem,
Méltóſágodtól hát inſtálva ki-kérem,
Méltóztasson írni, mint ſzolgálójának,
Mivel ſok vólna úgy, mint Barátnéjának,
Sok vólna! és ſzűlne, több több írígyeket,
Kik reám mereſztvén, már most-is ſzemeket

Epe-

Epekedve nézik ebbe bóldogſágom,
Hogy ſok nagy ſzívekkel vagyon barátſágom;
És gyenge Múzsámhoz fel-nyitván kebelek,
Gyakran kebelembe repítik levelek.
Epekedve nézik napom derülését,
Hogy nem hallyák többé bús ſzívem nyögését.
Mivel víg egemről a' felhők el-tűntek,
Szertelen eméſztő bánatim meg-ſzűntek.
Epekedve nézik, hogy fel-élt reményem,
'S gyönyörködve ragyog óhajtott Nap fényem.
Melly most tündöklését, kétſzerezni láttzik,
'S éleſztő ſúgárja mosolyogva jádzik.
Mellyet az írígyſég kára gyanánt érez,
'S Bóldogſágom látván, dühös ſzíve vérez.
Mind ezekre nézve, nagyon ſoknak lelem,
Hogy méltóztatz Uram levelezni velem.
Méltóſágod látom, kéſz pártomat fogni,
Szíve ſzeretetet látſzik ki-buzogni.
'S tiſztelni kívánván az Aſzſzonyi Nemet,
Magaſztallya bennem a' tsekély érdemet.
Mondván: nem tsak azért munkám tettzik ſzépnek,
Hogy nem tulajdona ez az Aſzſzony népnek;
Mivel más Nemzetek kérkedhetnek vele,
Hogy ſok Aſzſzony Múzsát kebelek nevele;
Kik az bőltsebb Nemmel majd egy ſorba ültek,
'S fel-maradó hírrel, az Égig repültek.

Tudom: hogy nem Újság, Aſzſzonynak verſelni,
De Szépeink erre nem mernek fel-kelni.
Nem mernek: mert ſzívek nem pallérozтatik,
Mint más Nemzeteknél, úgy nem formáltatik.
El-vonnyák a' Bálok ettől a' Lyányokat,
Vagy friziroztattyák az alatt hajokat.
Kik más Nemzetektől a' módit el-lopják,
De tudományoknak tejét bé-nem ſzopják.
Bámúlva ſzemlélünk ſzámtalan majmokat,
Noha nem ſzépitik meg azzal magokat,
Kik ezer ſzükſéggel vannak rakva körül,
Még-is a' Grófnékat függeſztik tükörül.
Híjába hírdeti ezek előtt Fáma,
Azt: hogy nints ékesseb, mint a' Magyar Dáma.
Mert ők Magyarſágban kedvet nem találnak,
A' helyett magokból Morjókat tsinálnak.
Jaj! de minek veſzem ezt Múzsám lantyára,
Melly ſzolgálhat néki meg-útálására.
De nem értem én itt az Úri Dámákat,
Hanem az éh hasú kóldús majmotskákat.
Sőt a' Nagyobbaktól ez edgyet inſtálom,
Meg-engedgyenek, ha kedvek nem találom.
Ebből lehet magyar Múzsámat esmérni,
Hogy a' mit nem ſzeret, nem tudgya ditsérni.
Azért viſzſza térvén, Nemem mivóltára,
Tsak a' nevelésből esik ennek kára.

Mert

Mert ſokan Lyánkákat kívül pallérozzák,
'S belsö ſzépſégeket kevessé dolgozzák.
Én ezek közül ki magamat ſe véſzem,
Mert bölts oktatásba nem vólt ſoha réſzem.
Más gondosſágából ſemmit ſe tanúltam,
Szintén ember korban a' pennához nyúltam.
Életem tizenhét Tavaſzon fordúla,
Hogy ezen kívánſág ſzívembe fel-gyúla.
Egy belsö öſztöntöl nem vólt maradásom,
'S lopva Vezér nélkül folytattam írásom.
Hogy most tehát tsekély versetskéket írok,
Tsupán kegyelemböl vettem, a' mit bírok.
Jól tudom: hogy vóltak más Nemzetek között,
A' kikuek Apolló Laurust kötözött,
De Nemzetünk épen nem kérkedhet vele,
Hogy Saphót, vagy Súrmánt nevelt fel kebele,
Nem ſzülöje nyelvek tudó Morellának,
Vagy Pindarust Versel győző Corinnának,
Nem ragyok itt hírrel, Damo Hypáthia,
Egy Polexinával kérkedik Dátzia.
Bár ſzámos Aſzſzonyok fénylettek érdemmel,
'S küſzdeni látzattak a' bölts Férfi Nemmel,
Kiket Laurusra méltónak esmérek,
De azok nyomához én korán ſem érek,
Mivel azok ſzívét híven formálgatták,
Úgy mint az enyimet, ostobán nem hagyták.

Nem kérhedhet tehát Nemzetem én velem,
Mivel nálam igen tsekély az értelem.
Olly járatlan vagyok a' tudományokba,
Hogy tsak meg-mozdúlni se tudok azokba.
Mivel én azokba nem gyakoroltattam,
A' leg-közönségesb, a' mit meg-foghattam.
Vólt bátor tanúlni nagy hajlandóságom,
De mindég el-húzott szorgalmatosságom,
Késö vólt már, midön magam vettem észben,
Millyen tetemes kárt vallottam e' részben.
De mivel az idöt viszsza nem hozhattam,
Most ismérem mennyi híjával maradtam.
Melly tudatlan vagyok, valóban most látom,
Képzelödésimet ha szárnyra botsátom.
A' mi szép és magas, észszel fel nem érem,
Tsak ebben vagyok bölts, hogy ezt meg-esmérem.
Tsak ebböl áll, mondom: minden böltsességem,
Hogy esmérem, melly nagy tehetetlenségem.
Nem azért szóllalt meg hát Múzsám hárfája,
Mintha mennyei dalt zenghetne nótája;
Hanem ez fakasztá ötet bús énekre,
Hogy szententziázva vóltam gyötrelmekre.
Mivel rabúl az leg-iszonyúb lántz tarta,
Azokat szívembül fájdalma tsafarta;
És ha ki azokat valóban vizsgállya,
Bö könnyen nyomait bennek fel-találllya.

Nem

Nem vólt ebbe tzélom, hogy másoknak tessek,
'S tündér ditsőséget általa keressek.
Soha se reméltem, hogy Fáma nyelvére
Függesztvén; ki vigye ezt Hazám szélére;
'S kedvét lellye ezzel olly Méltóságoknak,
Kik fénylő Tsillagi, Vitéz Magyaroknak.
Hogy Méltóságod-is nem tsak szemlélhesse
Múzsámat, hanem még ennyire szeresse.
Mellyen tellyes szívvel örvendezek: noha
Hogy eztet el-érjem, nem reményltem soha.
Hogy méltóztass Uram! hív szeretetedre,
Mellyel szívem gyújtod mély tiszteletedre.
Hogy pedig annyira ki-terjed jóságod,
Hogy személyemről-is tészed gondosságod,
'S javaslod, hogy én-is az újúlt madárral,
Kössek szövetséget, egy gazdag, 's hű Párral.
Még pedig te kívánsz eszköz lenni benne,
Hogy ez által éltem gondoktól pihenne,
Szivemből köszönöm, e' nem várt jóságot,
Nagy szerentse nyerni szívet, 's gazdagságot.
Szívet gazdagságot: úgy de ahoz nékem
Sem külsö szépségem nintsen, sem értékem,
Ezt imádgya pedig a' föld minden népe,
'S ez lehet a' szívnek meg-ragasztó lépe.
Hogy hízelkedhetném hát magamnak vele,
Hogy meg-nyilna hozzám olly hívnek kebele.

A' ki életemet jobb karba helyhetné,
'S gyötrõ gondgyaimnak egyſzer végét vetné.
Nékem ſzükſégbõl áll, meg-vallom, mindenem,
Lehetetlen tehát, ollyat reménylenem.
A' páros élettöl, még e' mellet félek,
Sok keserüſég van abban, úgy ítélek.
Nem képzel már ſzívem abban édeſséget,
A' mellyben kétſzer hét eſztendõkik égett.
Sõt meg-vallom, most-is reſzket egéſz testem,
Meg-gondolván, melly nagy vólt e' réſzbe estem.
Mindazáltal imé, ebbe tsak ezt mondom,
Egyedûl az Úrra vagyon vetve gondom,
Úgy legyen réſzemrûl, valamit akarja,
Bennem ſzent tettzését vigye véghez karja.
Hogy pedig méltóztattz, Jó Uram! ſgérni,
Hogy a' jövõ télen, ha azt fogjuk érni,
Hegy-allyára jövén látogatásomra,
Nem ſajnálſz bé-térni tsekély ſzállásomra;
El-ragad az öröm, illy hír hallására,
Hogy ime Gróf kéſzûl annak látására,
Ki tsak egy köz rangból vett tsak eredetet,
'S kit a' kegyetlen ſors a' porba ültetett.
De mi okozza hát illy hoſzſzas késésed,
'S a' víg idõ mért nem ajánlya jövésed?
Ha tsak nem tartóztad ebben hivatalod,
Mi haſzna reményem, ha olly ſoká tsalod?

Ha

Ha én tőlem telne, én mingyárt repülnék,
'S mély tiſzteletedre, lábaidhoz ülnék,
Fő gyönyörűſégem hol abban találnám,
Hogy ott ſzemélyesen nagy ſzíved tsudálnám.
De nints lovam, kotsim, ehez ſe költſégem,
Se tselédem, kivel el-érhetném végem,
Mit mondok! már ez-is ſok én reám nézve,
'S örömöm mértéke tele van tetézve,
Hogy méltóztattz tenni illy nagy ígéretet,
Bár nem tellyesítné, azt bé a' ſzeretet.
Hát ha érem annak bé-tellyesedését,
Jóſágod tetézi reményem késését.
Ugyan-is mit ſoká várunk, és nehezen,
Ha meg-nyerjük, forróbb leſz örömünk ezen;
De mennyit képzeltett a' Phantasma velem,
Sokkal barátſágosb leſz talán levelem,
Mint tőlem illik egy Gróſi Méltóſághoz,
De ő botsátkozott illy alatsonyſághoz,
Nem veſzi roſz néven hát jó ſzíve töllem,
Hogy az öröm ſokat fatsar ki belőlem.
Uram! hogy hálállyam-meg ebben hűſéged,
Hogy Múzsám tollazni, kívánnya költſéged.
Szívemből köſzönöm, illy nem várt jóſágod,
Arántam mutatott ſzíves buzgóſágod,
De már munkáimat, a' mint jelentettem,
Egy kegyes Aſzſzonynak kebelébe tettem,

Ki reményem felett, veté reám ſzemét,
'S nevével kívánnya meg-tiſztelni nemét.
Meg-tiſztelni mondám: mert minden érdemek,
Ebben egyesülvén, ez egy égi remek.
Melly méltóſágára leſz tehát munkámnak,
Hogy nemem Fõ Díſzſze ád ſzárnyat Múzsám-(nak.
A' mi több, nevével homlokát tiſzteli,
Ditsõſég Egéig õ eként emeli.
A' dühös írígſég, hiſzem! ha ezt láttya,
Meg-némúl: ellene ſzáját fel-hem táttya.
El-nem-fogadhatom hát most ſzívesſéged,
Egyûgyûſégemet ſegéllõ kéſzſéged.
Melly réſzemrõl bizony ſzerentsét nevelne,
Ha olly ditsõ névvel Múzsám ſzárnyra kelne.
Hanem késõ lévén meg-esmérkedésem,
El-vólt már intézve ezen nyil vetésem,
De ha még az Úrnak fog éltem tettzeni,
'S jó lelke ſzándékom fogja ſegíteni.
Fogok udvarolni, Méltóſágodnak-is,
Mivel már munkáim kezdetként folynak-is.
Mellyek rövid idõn el-is kéſzülnének,
Sok féle gondgyaim ha nem terhelnének.
De házam ſzükſége kéſztett más munkára.
Ez okon halad hát munkám tovább kára.
Azomba ſietni fogok, azt ígérem,
Uram grátziádat, tovább-is ki-kérem.

Ezek-

Ezekkel reményem vetvén jó ſzívedben,
Ajánlom magamat álandó kedvedben.
Hóltig mély tiſztelöd, hív Mólnár Borbála,
Hüſégedben ki új örömöt találá.

Egy kevessé késöbben vévén Mólnár Borbálának ezen Levelét, addig-is, miglen erre Válaſzomat adhattam vólna, ezen Levelemet írtam hozzája.

Szakoltza, Bika Havának 15. Napján 1794. Eſztendöbe.

Hogy ha e' levelem alkalmatlan léſzen,
Mivel dolgaidba talán gátlást téſzen;
Meg-botsás! és ne tartsd ezt vakmeröſégnek,
Hanem inkább hozzád vonzó ſzívesſégnek.
Mert a' mint madaráſz madarat fog lépen,
Szívemet meg-fogtad te-is azonképpen.
Gyönyörü Verseid vóltak meg-fogó lép,
Mert minden ſzó bennek enyves vala, és ſzép.
Magad vagy hát oka, hogy már most kedvellek,
És hogy levelemmel olly gyakran terhellek.
Betsület küſzöbét ezzel tán ált hágom,
Hogy annyit úntatni vagyon bátorſágom.

De

De a' ſzeretetnek, tudod, nints határa,
Azért-is ez; nem más, viſzen engem' árra.
Örömest mutatnám én ennek jeleit,
Mivel majd most üllyük Húsvét ünnepeit.
Szívessen küldenék néked Mátka tálat,
Hímes tojásokat, néhány virág ſzálat;
És Húsvét hétfüjén meg-is öntöznélek,
Közelébb magamhoz hogy ha ejthetnélek.
Vajha Hecubának tudnám mesterſégét,
A' hol akart, ott lett: bírnám ſebesſégét;
Hidgyed azon napon hajnalkor már áznál,
Talán nem ártanék, bár kevessé fáznál.
De mivel nem tudom, véghez nem vihetem,
Icarus ſzárnyait ſem költsönözhetem;
Mert ha el-olvadni ezek találnának,
Tokajnál Tiſzába velem hullanának;
Csízi Úr pediglen onnat ki nem húzna,
Mert köſzvényes lábbal ki fogni, nem úſzna.
Tehát Mátka tálam legyen e' levelem,
De ezen dolgokat közöld kérlek velem.
Adgyad azt tudtomra, hogy az egésſégbe,
Mint légy: vagy-é? a' mint voltál, olly épſégbe?
Jól tudom, hogy vannak ſok terhes dolgaid,
Az házi ſzorgalom, 's más fáradſágaid;
De a' tüzes elme ſoha ſem nyughatik,
Viſzontagſágoktól bár miként nyomatik.

Azok

Azok között te-is, annyi időt találſz,
Nemzetünk haſznára, hogy valamit munkálſz.
Kérem, ad tudtomra tárgyadnak Thémáját,
Hogy tsudálkozhassam eſzednek munkáját.
Tudom több munkáid már prés alatt vagynak,
Mellyek magok után nagy hírt, 's nevet hagynak.
Feledékenyſégnek hogy ne nyellye sírja,
Az emlékezetnek könyvébe bé-írja
Clio te nevedet, 's a' jövendőſégnek,
Által adgya aztat, hogy a' ditsőſégnek
El-nyerjed érdemlett zöldellő Pálmáját,
'S tudhassa a' világ munkáid Múzsáját.
Ha kivánod tudni, magam-is mint legyek,
Hogy kivánſágodnak én eleget tegyek.
El-hagyott már egyſzer azon Catharusom,
A' melly egéſz télen vala Tyrannusom.
Keserű ſalátát és Barabolyt ettem,
Mellyekkel kehemet ki-hánytam, vetettem.
Most Abdolonymust követem mindenbe,
Mert majd egéſz napot töltöm a' kertembe.
Flórának oltárát körül temjénezem,
Szent áldozattyára úgy teſzem két kezem.
Fáimról a' Hernyók féſzkeit le-hánytam,
Szint úgy Darázsoknak ſonkollyával bántam;
Mind le-füréſzeltem meg-aſzott gallyait,
Meg-tiſztítám a' vad tsiráktól allyait.

Kat-

Kattan, Bogáts gorét, perjét, ki-gyomláltam,
El-ſzórtam vakondok túrást, hol találtam.
Hyatzintusok közt már mostan ſétálok,
Nartzis, Tulipányok, Ibolyák közt állok.
Terméſzet munkáját ezekbe vizsgálom,
Fökép a' Nagy Isten hatalmát tsudálom,
Hogy ſok féle ſzínnel ezeket feſtette,
Értünk emberekért, mind ezeket tette.
Nagy hálaadással ezekért tartozunk,
Úgy tettzik: hogy ſokat még ſem imádkozunk.
Ha egyſzer kertembe magam ki-ſétáltam,
A' növö zsengéket eléggé vizsgáltam,
Mivel a' Majorom épen van mellette,
'S eztet a' kertemhez egy fal kerítette;
Bé-megyek ide-is, Juh nyájamat nézem,
De már itt örömöm egéſzlen tetézem.
Mosolygom, udvarán a' gyenge Báránykák,
Mint nem ſzökdétselnek, melly friſsek 's virgantzkák.
Gyenge tsemetéket miképpen tsipdelik,
Hány hangon mekegnek, míg annyokat lelik.
Pánt, és Galateát képzellem itt lenni,
És hogy a' Satyrák tántzba fognak menni.
Más réſzén kertemnek egy ſzép kies domb ál,
Kerített mint egy Vár: Comendáns itt Halál,
Kalvaria vagyon ezen és Tzinterem,
A' hol-is ásatik minden hóltnak verem.

Arra

Arra vetvén ſzemem, halandóſágomról
Elmélkedem gyarló emberi ſorsomról.
Hogy az én napjaim majd ſzint úgy el-múlnak,
A' mint virágjaim, ôſzt érvén el-húlnak.
De délig bé-fogom magamat járomba,
Írok, vagy olvasok kisded Könyv Táromba.
Most-is egy munkába foglalatoskodom,
Még e' jövõ nyáron prés alá-is adom.
Egy nyomtatványt fogok néked-is küldeni,
Bár munkádhoz nem fog ez közelíteni.
Ollykor jó Barátim jönnek, 's látogatnak,
A' kik ſzép nyájasan velem mulatgatnak,
Néha én-is megyek látogatásokra,
A' midõn dolgaim nem terjednek ſokra.
Ollykor hegedümet a' tokból ki-kapom,
Edgyet penderítek, el-múlik így napom.
Lásd tehát Aſzſzonyom! im így foly életem,
De eſzemet akár mint hányom és vetem,
El-kell ennek fogyni, mert határa vagyon,
Mikor nem-is vélem, az Halál ütt agyon.
Láttam feſtett képit, ez otsmány ſzáraz tsont,
Még-is ez a' földön mindent puſztít ésront.
Órát tart, és kaſza vagyon egy kezébe,
Ó bár tsak még hamar ne jutnék eſzébe.
De mind más emberre, reám-is jön a' ſor,
'S az õ keze által leſzek hamú, és por.

De

De míg ez meg-esik, addig ſzöllö levét
Kóstolgatom, 's áldom Bachusnak ſzent nevét.
Te-is addig, kérlek, velem levelezzél,
Bár nem esmérſz; rólam el-ne feledkezzél,
Mert húſz eſztendökkel, hidgyed tovább élek,
Ha veled Verselö pennával beſzélek,
Bár leveled léfzen rövid, és porányi,
Kedvesen fogja azt venni Gróf Gvadányi.

Ezen Levelemre adattatott Válaſz.

Sátor-állya Újhely. Iker havának 12. napján 1794.
Eſztendöbe.

Mólnár Borbála Méltóſágos Gróf Gvadányi Józſef Generális Úrhoz.

Öröm! hová ragadtz? mit ír Gróf Gvadányi?
Hogy ſzeret: érdemem bár nints egy ſzikrányi,
Hogy ſzeret: Óh Egek! olly nágy Méltóſágban,
Melly ritka Madár ez a' mai Világban.
Ha midön ſzeretni ſzégyenlnek a' Nagyok,
Föként illy alatsonyt, minémü én vagyok.
Midön a' gazdagok, javában az úſzkál,
Tsapodár ſzínléssel ki tsak porba tsúzkál,
Holott tsak a' kap-fel, a' ki ſzóval tudgya,
A' ki a' vétket-is Virtusnak hazudgya.

Az

Az ollyannak pedig nintsen betsülleti,
Ki egyenes lelkét meg-nem-fertézteti.
A' ki az igazat, bár betsi veſztével,
Ki-mondgya: 's nem gondol mások tettzésével.
Az illyetén; ritka érdemmel bír; noha,
Ezen vas időbe nem kaphat-fel ſoha.
Mert ſok nagy rendeknél a' van grátziában,
A' ki tud öltözni ezer áll-ortzában.
De én Gróf Gvadányit más formán képzelem,
Azért ött egyenes ſzívemből tiſztelem.
Nem fújta fel az ö ſzívét a' Méltóſág,
Söt úgy képzelhetem, hogy az tsupa jóſág.
Lám ö az emberben tud embert képzelni,
'S méltót a' ſzegénybe ſzeretetre lelni.
Szeretetében hát nints ſemmi kétſégem,
Meg-nem-tartóztatván ötet tsekélyſégem.
Hogy ſzeret; ſzemlélem azt ſorai között,
Lám képzedölése még meg-is öntözött.
Ime kit ſzeretünk, azzal nyájaskodunk,
Bár nyájas tréfával tsak távol álmodunk.
De mi okon ſzeret? azért, mert jó ſzíve,
Az Égnek remekül kéſzült betses míve.
Szeret tehát: imé! bizonyſág levele,
Mellyel rövid időn, két ízben tiſztele.
Közelebb ezt küldé Mátka tál helyébe,
Hogy ne kételkedgyem tiſzta hüſégébe.

E' mint el-találya, tetzését ſzívemnek,
'S melly kedves tárgyat ád, képzelödésemnek.
Im' virágokat nyújt, Húsvéti zsengébe,
Mintha ugyan látna ſzívem rejtekébe,
Tudgya; azok nálam másként-is kedvesek,
Hát ha onnan véſzem, még betseſeb' leſznek.
Levelébe tehát virág ſzagoskodik,
Bár képzedölésem azzal tsak álmodik.
Olly édes elöttem még-is ez az álom,
Hogy e' tündér képpel, kedvemet találom.
De mit ír? ſorsomról tudósítást kíván,
Szívemet viſzontos barátſággal víván.
Környül-állásait maga-is le-írja,
Hasonló Nótára hogy Múzsámat bírja,
Ime! kit ſzeretünk, értekezünk rólla,
Szeretetét fejti hát elömben tolla.
Méltóſágos Uram! ha tehát ſorsomat
Kívánod érteni, 's tsekély mivóltomat,
Alatsony rangomat épen nem átallom,
Hogy ſzegény ſzüléktöl ſzármaztam, meg-vallom.
Mint köz Nemes ſzemély, ſzabadſágban élek,
Semmi terheltetés bajától nem félek,
Ez elött tápláltam éltemet varrással,
De már el-vonatom attól az írással.
Mert az egymást gyakran követö levelek,
El-lopják idömet, ha rájok felelek.

Melly

Melly miatt munkámba rövidſéget látok,
'S még-is válaſz nélkül egyet ſe botsátok.
Küldözvén azokat a' nyájas ſzeretet,
Közülök hát egy ſe lehet félre vetett.
Hozzá fogtam ugyan egy új munkához-is,
De ſzükſéges látni házi dolgamhoz-is.
Szép gondolatimat mellyek ſzéllyel verik,
'S képzelödésimet mind öſzve keverik.
Idö közben, midön pennával dolgozom,
Vagy fonok, vagy varrok, a' míg gondolkozom.
És így két képpen van az idöm meg-nyerve,
Mivel elmélkedni nem tudok heverve.
Most tsekély munkáim majd ki-botsáttatnak,
Reménylem ſokáig hogy nem-is mulatnak.
Nem tudom, mint fognak másoknak tettzeni,
Fogok egy nyomtatványt belölök küldeni.
Méltóſágod róllok majd akkor ítéllyen,
De ne képzelödgyön azok felöl mélyen.
Mivel azok tsupán gyarló tsekélyſégek,
'S majd meg-válik, vallyon leſz-é kedvesſégek?
Némelly Úri Rendek rám ſzemet vetettek,
'S árva ház népemnek táplálói lettek,
Kiknek kegyesſégét meg-nem hálálhatom,
Mert olly ſok gondal most nem ſanyargattatom.
Azért az írásra több idött-is nyerek,
Noha most-is vagynak, gondgyaim ezerek.

Azt kívánod tudni, van-é egésségem,
'S éltemet édessé tevő békességem.
Értekezésedre, Uram! azt felelem,
E' réſzbe halmozva rajtam a' kegyelem.
Mivel az Ég adott nékem ollyan testet,
Kit bár a' terméſzet remekül nem feſtett,
De meg-áldattatva van jó egésséggel,
'S minden tagjaiba bír kivánt épſséggel.
A' mellyben a' lélek dolgozhat kedvére,
Meg nem ſzomorodván a' test nyögésére.
A' mi a' terméſzet ſzépſégét illeti,
Senki ſzívét jobban nem érdekelheti,
Az abból ſzármazott édes gyönyörűſég,
Bátor az én ſorsom tsekély egyűgyűſég.
De még-is ki-terjed annyira értékem,
Hogy gyönyörűſéget ſzűl e' fokſzor nékem.
Ablakom alatt van kis Virágos kertem,
Mert a' ſzerentsétől nagyobbat nem nyértem
'S a' ſzép virágoknak én-is ſzerit téſzem,
A' mi magamnak nints, áron-is meg-véſzem;
És fel-tsínosítván azokkal kertemet,
Úgy gyönyörködtetem képzelődésemet;
'S ollyan ékesſéggel van e' kis hely tele,
Hogy jelesnek tartyák, kérkedhetem vele.
Gazd' Aſzſzonyſágra-is valami ſzükſéges,
Terem más kertembe minden elégſéges.

Vagy-

Vagynak oltványim-is, mívei kezemnek,
Mellynek kéſz tárgyai gyönyörüſégemnek.
Midön hát meg-únom házamba dolgozni,
Gyakran ki-rándúlok ide, mulatozni.
Foglalatoſſágot hol mindég találok,
Bár egy ſzempillantást heverve nem állok.
Ha virágaimnak ſzépſégét vizsgálom,
Bennek a' Teremtöt imádva tsudállom.
Vagy ha ablakomat ki-nyitom estvére,
'S ki könyöklök a' ſzép Ég ſzemlélésére,
Ha nem láthatom-is mind a' virágokat,
Gyönyörködve ſzívom édes illattyokat.
A' Majorkodásra vagyon kevés gondom,
Mert azzal nem bírok, panaſzolva mondom,
De azért a' másét írígyen nem nézem,
Sőt ſzemlélésével örömöm tetézem.
Az én Majorſágom két tehénből állott,
De azzal-is reám most tsak ostor ſzállott;
Mert egyik meg-vetett, haſznát nem vehetem,
A' másikkal bajom még le ſem feſthetem.
Meg-köſzvényesedett, a' mint mondják, lába,
'S régen bajoskodunk már vele híjába.
Tehát most egy tsep ſints, inkább azt mondhatom,
De azért ſzertelen nem eméſzt bánatom.
Mivel az a' Fő Úr, a' ki ezt el-vette,
Reménylem, rövid nap adhat mást helyette.

Néha Baratnéim hozzám-is el-jönek,
Kik tsak pazarlói többször az idönek;
Mivel ſok jó munkát ollykor el-mellőzök,
Mellyeket azután pótolni nem győzök.
De nagyon ſzeretvén én-is nyájaskodni,
Nem ſzoktam e' féle káron ſzomorkodni.
Méltóſágod! hiſzem; ezekből meg-érti,
Hogy ſemmi más bánat ſzívemet nem férti;
Hanem a' házi gond, 's az aprós ſzükſégek;
De ezek előttem tsupa tsekélyſégek.
Sőt miólta ſzívem bilintse le-húla,
Nálam a' bánat-is örömre fordúla.
Holmi tsekélyſégre ſzívem meg-nem-vérez,
Sőt a' ſzabadſágba Mennyorſzágot érez.
A' jobb világ ſzeret, 's gyönyörködöm benne,
Vallyon hát kedvembe változást mi tenne.
Némelly Zoilustól ha néha ſértetem,
Meg-indúlás nélkül azt tsak ki-nevetem,
Élek tehát ſzívem tellyes nyúgalmában,
A' tsendes bóldogſág Paraditsomában;
A' meg-elégedés leg-főbb nyereſégem,
Melly gazdag bőſégé teſzi ſzegényſégem.
Nyúgott ſzívvel élek, de azért a' Halál,
Bár éltem nyarában jöjjön, kéſzen talál,
Azt nem-is képzellem, hogy éltem őſzt érne,
'S rút vólna, ha ſzívem nyárba meg-nem-érne.

A'

A' hoſzſzú élettel vallyon mi bíztatna,
Nagyobb bóldogſágom, mint ſoká tarthatna.
Sokkal friſsebb vagyok, mint ſem ſokan élnek,
De a' terméſzeti dologtól mit félnek,
Vagy elébb, vagy utóbb, ennek meg kell lenni;
Kéſz vagyok hát mindég vele ſzembe menni.
Illyen, Uram! ſorsom; ha tudni kivántad,
Szívem tiſztelettel buzogván irántad.
Életem mivóltát itten elõ adtam,
Méltatlan ſzolgálód ezekkel maradtam.

Ezen Levelembe azon dolgok felõl írok, mel lyeket ö 6-dik Bika holnapjának napján írtt Levelében ki-tett.

Szakoltza Iker havának 16. Napján 1794. Eſztendõbe.

Gróf Gvadányi József, Magyar Lovas Generális. Mólnár Borbálához Sátor-allya Ujhelybe.

A' múlt postán vettem betses leveledet,
A' mellybe ki-öntéd bövſéggel ſzívedet,
Akarom, hogy bátran te abba ki-tetted,
Vél-kedésedet, épen nem ſzínletted,
Nints-is leveledtnek más magyarázása,
Hanem hogy ſzívednek van egy kis habzása

Melly azt nem kevesé békétleníti,
Békétlenſégedet félelem ſegíti.
Gondolván; nem lehetz velem barátſágba,
Mivel nem ſzülettél mint én, Gróſi ágyba.
Igen nagyra viſzed te én Gróſſágomat,
Mert tán aztat véled, hogy bóldogſágomat
Tartanám állani ezen üres hangba,
Barátom ſem lehet, ki nints ezen rangba.
Jól tudom; hogy tudod; Isten e' világot,
A' midőn teremté, nem oſztott Gróſſágot.
Tsak maga képére az embert alkotta,
Mint Ég tsillagjait meg-ſzaporította.
De közöttök nem tett ſemmi külömbſéget,
Rangot ſem oſztott ki, vagy-is elsőſéget.
Ő ſzent Felſégérül nem-is kell azt vélni,
Hogy egyet úgy mint mást nem fogna ítélni.
Tsak úgy fog ő bánni a' Fő Uraſággal,
Mint a' közép rendel, vagy-is a' pórſággal.
Fő hivatalokra okot nem más adott,
Tsak hogy az emberi Nem meg-ſzaporodott.
Sokan lévén edgyütt immár nem élhettek,
Nagy és kis falkákra öſzve ſereglettek.
És így minden ſereg, hogy békével légyen,
Szükſég vólt, magának, hogy egy Vezért tégyen;
A' ki minnyájokat bőltsen kormányozza,
Tzivakodásokat békeſſégre hozza.

Ezen

Ezen Vezérſégre tsak olly emeltetett,
A' ki érdemesnek tõlök ítéltetett.
Már akkor-is néztek erköltsre, érdemre,
'S korosra: Iſſiat nem-is vettek ſzemre.
Eztet nem nevezték magok Királlyának,
Hertzegnek, vagy Grófnak, de magok Attyának.
De hogy Méltóſága illyennek ki-tessen,
Idegenektõl-is fõnek esmértessen,
Zõld ágból koſzorút kötöttek fejére,
És vörös palástot öltöttek testére.
Eſztendõk folytával, hogy meg-gazdagodtak,
Mint ember ſzokása, fel-is fuvalkodtak.
Elõl vasból, végre arányból munkáltak
Koronát, 's hasonló páltzát-is tsináltak.
A' koſzorú helyet Koronát fejébe
Tettek: és a' Páltzát adták jobb kezébe.
Mingyárt-is minnyájan mondták õtet Králnak,
A' kit mi nyelvünkön, nevezünk Királynak.
A' ſeregek; réſzét földnek el-foglálták,
Mellyen barmaikat legelték 's táplálták.
Ök ezen ſok Várost, 's Várat épitettek,
És mint tõlök ki-telt meg-erõsítettek.
Némelly réſzbûl vála roppant Birodalom,
Ugyan tsak kezébe vólt a' Fõ hatalom
A' Králnak: de maga vala elégtelen,
A' Kórmányozásra; azért lett kíntelen,

Alatta valókból Fő Tiſzteket tenni,
Kik ſegítſégére ſognak néki lenni.
Tett-is: és ezekkel ſzabott törvényeket,
Mellyek mind Gazdagot, mind a' ſzegényeket,
Az igazſág úttyán mindég Vezérellyék,
A' Dúst, mind a' Lázárt egyaránt ítéllyék.
Tanátsos vólt nevek ezen Fő Tiſzteknek,
Igen későn hívtak Grófnak 's Hertzegeknek.
Lycurgus és Solon nem láttak Grófokat,
Hajdan még Roma ſem esmérte azokat,
A' Scyták ő rólok nem-is álmodoztak,
Bár majd fél világgal magok közt oſztoztak.
Hanem Nagy Károlynak az ő maradéka,
Kevélyſégeknek nem lévén tartaléka,
Szülte ezen hímes ſzép Nevezeteket,
Frantziáknak hívjuk ma ezen Népeket.
Ezek kaptak illyen fényes tündérſégen,
Nem való, hanem tsak festett ékeſſégen.
Több Orſzágba végre ezen fény bé-hatott,
Az emberi Nemzet ragyogásán kapott.
Mivel tiſztesſégnek lenni állította,
Azért vagy egy, vagy más légyen áhította.
Így ki Gróf, ki Báró, ki meg leve Hertzeg.
De mind e' nevezet hívſágos és déltzeg.
Mert hogy Diplomáján tzifra 's nagy petsét függ,
De ha e' mellet nints érték; teher, és nyüg;

És hogy ha illy Magnást erkölts ſem követi,
Még a' nemtelen-is az illyet neveti.
Légyen Hertzeg, vagy Gróf: ha nints tudománnya,
Mit haſznál ö néki, külsö ragyogvánnya?
Udvara, és kintse? nem egyéb; fényes máz,
Maga emberek közt, olly mint Bálvány, vagy
A' külsö Titulus bár kissé ékesít, (váz.
De még-is tudomány, 's jó erkölts nemesít.
Már ha ki, úgy mint Gróf, vagy Hertzeg ſzületik,
Illyen e' böribül ki nem vetkezhetik.
De igyekezzen illy azt gyámolítani,
Jó erköltsök által, díſzſzét fent tartani.
Gondollya-meg! hogy ö tsak olly ember, mint más,
Nem különös; hanem porbúl lett alkotás.
Azért tartson kit-kit Felebaráttyának,
Engedgyen az Isten parantsolattyának.
Társalkodgyon velek mint maga nemével,
Így nyér ditséretet Magnási nevével.
Látod már Aſzſzonyom! hogy én Grógſágomról
Mint ítélek, és mit tartok e' ſorsomról,
Mivel még Öseim mind Grófok valának,
Már én-is Gróf vóltam, még tsak ringatának.
De azért magamat ſoha fel nem fújtam,
Emberi böröbül mivel ki nem bújtam.
Az Anyám-is engem', mint embert tsak úgy ſzült,
Kül ſzín által ezen valóſág meg-nem-ſzünt.

Nem

Nem ſzűnt! mert ha egyſzer sír-halmomba teſznek,
A' férgek mint kóldúst, abba úgy meg-eſznek.
Ne légy tehát kétes én barátſágomrúl,
Mivel bizonyos vagy emberi vóltomrúl.
Már gondolatomba kezet fogok veled,
Mert barátſágomra meg-nyílt te kebeled.
Levelednek vége értésemre adta,
Hogy egyenes ſzívem' magába fogadta.
Úgy vagyon: és eztet mutatod-is tettel,
Mivel egy munkához már hozzá kezdettel;
Mellyet ſajtó alá majd ſzoríttathatok,
Elég hálát néked ezért nem adhatok.
Igaz buzgó ſzívvel fogom eztet tenni,
E' ſzeretetednek záloga fog lenni.
Eſzköz léſzek benne, hogy ſzárnyára kellyen,
Duna túlsó réſze, híreddel bé-tellyen.
Vág 's Garan Vizének vigye ſebeſſége,
Vidékire: melly nagy elmédnek ſzépſége.
Balaton, 's a' Fertő Hazánk két nagy tava,
Tudgyák-meg hol lakik ſzép nemünknek java.
Mented úgyan magad te erős okokkal,
Hogy mért nem bírhatol mély tudományokkal,
De hidgyed Aſzſzonyom! hogy az Aſzſzonyi Nem
Az Istentűl árra nem teremtetett Nem,
Hogy ők elméjeket mély dolgokba törjék,
A' Philosophia, 's Mathésis gyötörjék.

Nem

Nem ſzámlálom elö az akadályokat,
A' mellyek gátollyák, mert tudod azokat.
De ugyan tsak még-is hogy ha olvasnának,
Szép tudományokhoz ſokan juthatnának.
Ez az ékes ſzóllás, és a' ſzép Verselés,
Erkölcsi Tudomány, mellyből a' nevelés
Származik: a' mellyel, ha bírna ſok Anya,
Magzattyokkal meg-nem-telne ſok roſz tanya.
Jól írod: magokat tsak tsetsebetsézik,
Nem Tudományokat de módikat nézik.
A' drága üdöket tükör elött töltik,
Míg majmos Tzundráit magokra fel-öltik.
(Tarthatom magamat ebbe ſzerentsésnek,
Mivel kedves Társom az ortza festésnek
Ellenſége; visel magyar Fökötöket,
Nem ollyakat, mellyek érik a' felyhöket.)
Azért nintsen, mint vólt hajdan, Polyxénánk,
Ékessen verselö Eſzterházy Annánk.
Jobban esmérik ma Gasperl Theatromát,
Mint a' Parnassusi Apolló Templomát.
De mindazonáltal ne essünk kétſégbe,
Táu magokba térnek, légyünk reménységbe.
Majmoskodásokat majd meg-fogják vetni;
Munkáid olvasván fognak-is követni.
Hidgyed! nagy Öſztöne vagy ebbe Nemednek,
Hazánkba bár nem rég fut híre nevednek.

Már-

Már-is te példádat követi két Dáma,
Idővel többre nő még ezeknek ſzáma.
Parnassus ösvénnyén kezdenek ők futni,
De kérdés! fognak-é ezek oda jutni,
A' hová te értél? mert erre ſzülettél,
És a' terméſzettől kézen vezettettél.
Tüzes gondolatok, ſebes éſz, friss elme,
Minden Verselőnek leg-főbb ſegedelme.
E' Tulajdonſágok nemeivel te bírſz,
Mert mikor Versezel eleven képet írſz.
Nem más ez; hanem tsak Isten ajándéka,
Valóba drága kints, és ritka portéka.
Áldjad Teremtődet, hogy ő így ſzeretett,
Sok ezerek közűl, veled illy nagy jót tett.
Ó ha ſzemélyedet mint munkád esmérném,
Öröm óráimat, hidgyed, akkor érném.
Egy kedves Barátom, ſzomſzédom Gavalér,
Hogy ſzüretre vele le-mennyek, régen kér.
Ha hogy egésſégbe találok én lenni,
Nem érte, de érted le-is fogok menni.
De a' mint javaslod, mivel jelen a' nyár,
Most mennyek: nem lehet! mert követhetne kár.
Mert ki gazdálkodni nyárba nem igyekſzik,
Télbe éh gyomorral az ágyára fekſzik.
Hogy pedig életed váltóztatásáról,
Írtam: árva ſorsod párosodásáról;

Hid-

Hidgyed! ezzel veled jádzani kívántam,
Sôt el-múlt estedet gyakran ſzívbûl bántam.
De ámbár a' Kotzka gyakran esik vakra,
Azt Fortuna még-is fordíthattya hatra,
Bôlts vagy! jól meg-ítéld, Hymen hogy kit válaſzt,
Komót Teled után, hogy érhessél Tavaſzt.
Leg-jobb, hogy dolgodat, a' Mindenhatóra
Bízod: ô egyedûl viheti azt jóra.
Vesd benne reményed, hid-el! minden jót ád,
Kívánom-is néked, mint Barátod ſzólgád.

Ezen Levelemre adattatott Válaſz.

Sátor-állya Újhely, Rák Havának 22-dik Napján 1794-ben.

Mólnár Borbála, Méltóſágos Gróf Gvadányi lovas Generális ô Nagyſágához.

Méltóſágos Uram! ſôt kedves Barátom,
Ime tetzésedre ſzívemet botsátom.
Ha tehát méltóztatz velem barátkozni,
Szívem ſzeretettel kéſz veled oſztozni.
Látom! hogy jó ſzíved' talmátsa leveled,
Melly harmad ízben hív barátſágra veled,
Barátſágod felôl nints-is már kétſégem,
Ellent nem áll ebben, néked tsekélyſégem.

Im

Im elõmbe festéd, mit tartaſz a' rangról,
Tudniillik: annyit, tsak mint puſzta hangról.
Jól mondod: mivel ez tsak hang-is magába,
Ha veſzſzük a' dolgot belsõ mivóltába,
Por eredetünkre, hogy ha viſzſza térünk,
Egyik a' másiknál nem nemesseb Vérünk,
Szint úgy ha tekéntünk éltünk vég pontyára,
Itt a' rang ſenkinek nints bíztatására;
Sõt úgy ragyog a' rang, ha Virtus ſzépíti,
És ha Méltóſágát érdemen építi,
Sok ki kevélykedik pompás nagy rangjával,
Végsõ ſzükſégre jut élete fogytával.
A' kinek fél világ reſzketett ſzavára,
Egy keskeny por ágyat kéſzítnek ſzámára.
Holott nem rettegi már ſenki hatalmát,
Egy kis pont foglallya egéſz birodalmát.
Hasonlatos képen a' nagy ítéletben,
Nem rang, hanem Virtus, léſzen tekéntetben.
El-hiſzem én mind ezt; 's úgy ítélek én-is,
Hogy egy eredetü a' Gróf, a' ſzegény-is,
A' mint eredete: úgy egyenlõ vége,
Nints ebbe ſenkinek ſemmi külömbſége.
E' réſzben akár melly Méltóſágos rangot,
Tsak úgy képzelhetünk, mint egy üres hangot.
Én ſe tiſztelhetem ezt a' ként magában,
Mint a' hol Virtus van a' nagy rang nyomában.

Ha-

Hanem hol a' rangot külsö fénynek lelem,
Külsö Complementel 's árnyékkal tiſztelem,
'S nem tékozlom reá azon tiſztelétet,
Mellyel csak Virtusnak adós a' ſzeretet;
De a' külsöt a' rang kéri mindenektöl,
Néró-is nyert illyet a' Kereſztényektöl.
Isten maga mondgya; hogy a' Fö Rendeket
Tiſztellyük; hibásnak bár lellyük ezeket,
Bátor a' Fö rendek a' közſégért vagynak,
Még-is meg-esmérjük érdemeket nagynak.
Mivel a' Társaſág úgy fel nem álhatna,
Ha bölts Törvény által nem igazgattatna;
Ma pedig Kórmányra azok ültettetnek,
Többire kik arra nagy rangal ſzületnek.
Hajdan ugyan ez az érdemnek oſztatott,
De abban-is az ſzív gyakran meg-tsalatott;
Mert a' kiben a' nép hü Atyát képzele,
Abban gyakor ízbe Tyranusra lele.
Leg-elébb pedig ezt az Atyák viselték,
'S ezeket a' házba minnyájan tiſztelték.
De a' Familia terjedvén ſok ágra,
Egyet válaſztottak az illy Méltóſágra.
Kinek mindeneknél vólt nagy tekéntete,
'S ſzívekben óltatott méltó tiſztelete.
Írod, hogy koſzorút fontanak ſejére,
De ezzel-is néztek azon érdemére;

Mellyet belsõ képen õ benne képzeltek,
'S mit az Atyai név, 's felsõség neveltek;
Azt kivánták, hogy ez közülök ki-tessen,
Idegenektõl-is Fõnek esmértessen,
Tsak ugyan kissebbek vóltak hát a' tagok,
Mint sem az illyen fõk, 's igazgatók magok.
Eleitõl fogva ezt bizonyították
Mindenek, 's illendõ dolognak tartották.
Tisztelni azokat nem tsak fõ hajtással,
Hanem gyakran szinte földre borúlással.
Rangjok külömbségét mutatván általa,
De hogy e' tisztelet vétkes nem-is vala,
Meg-lehet engedni, mert nem kárhoztatott
Még a' Szentektõl-is, sõt gyakoroltatott.
Így tisztelte Jákob artza borúlással,
Ézsaut, hogy szembe jutottak egymással.
Így József elõtt-is a' porba borúltak
Testvéri; hogy tõlle kegyelmet kódúltak.
Dávid Isten szíve szerént való vala,
Még-is büntetést nyert Semei általa;
Hogy az õ Királyi, Jussát meg-sértette,
'S számkivetésében gonoszszal illette.
Meg-enged bár néki buzgó kérésére,
De hogy Koronája szált Fia fejére,
Szívére köti, hogy érte boszszút állyon,
És Semei Vérrel koporsóban szállyon.

A' Fe-

A' Fejedelmek hát méltán boſzſzút áltak,
A' kik ö ellene véteni találtak.
Hasonlatos képen a' kik ſegítſégre,
A' közſégből léptek melléjek tiſztſégre;
Az ö hatalmokból, valamint réſzt vettek,
Úgy tiſzteleteknek ſorsosivá lettek,
A' Király követe, lévén az ö képe,
Benne Fejedelmét tiſzteli hü népe.
Mind ezekből ki-jö az én ítéletem,
Rangom a' nagy ranghoz, hogy én nem mérhetem.
Egy nagy Méltóſágot akár mint képzelek,
Melly nagy külömbſéget benne, 's bennem lelek;
Nem ſzükſég fejtenem, mert láttyák mindenek,
A' kik a' dologról józanon értenek.
Hanem hol a' nagy ragy hozzám ereſzkedik,
Már ott a' rang felett a' jó ſzív kérkedik,
Mert a' melly Méltóſág por eredetére,
Tud nézni másokkal egyenlö végére;
Az illy abba tartya leg-föbb Méltóſágát,
Hogy ha mások felett halmozza jóſágát,
Mint Virtus kút fejét, a' rangot úgy nézi,
Minden dolgát annak díſzſzére intézi,
Itt már nem tsak a' rang láttatik fényesnek,
Hanem a' Virtus-is ſzépnek, 's felſégesnek.
Valamint a' gyümölts, a' midön le-metſzik,
A' drága edényben ſokkal jobban tetſzik.

A' gyémánt-is, melly a' nap fúgárral jádzik,
Mihent arányba van, mingyátt ſzebbnek látſzik.
Ollyan a' Virtus-is a' fényes rendekben,
Mint egy magas helyre ki-ált ſzemélyekben.
Mellyek mindeneknél hamar ſzembe tünnek,
Szint úgy rútſága-is nagyobb itt a' bünnek.
Mivel, ha olly ſzemély a' törvényt meg-ſzegi,
Kinek igazſágát a' köz nép rettegi;
A' Törvény jussát-is ezzel kissebbíti,
'S maga tekéntetét, meg-betsteleníti.
A' köz nép az ollyat Tyrannusnak véli,
Ki miben maga úſz, másban azt ítéli,
Midőn a' láb ſáros, azt nem-is vizsgállyuk,
De ha azt fön láttyuk bámúlva tsudállyuk.
Mivelhogy nemessebb a' fő a' tagoknál,
Méltóſágossabb-is bizonnyal azoknál.
Így azok-is, kik több Talentomot nyernek,
A' bölts Sáfárſágba, hogy ha nem hovernek;
Isten világ előtt nagyobb érdemek-is,
Nagyobb ditsőſéget bizonnyal nyernek-is.
És ki nem tiſzteli illendön azokat,
El-lopja azoktól érdemlett jussokat.
Ha az eredetét, 's végét nézzük ſzintén,
Bátor a' Király-is, tsak ollyan por mint én;
De illő vólna-é elébe kerülnöm,
'S egéſz bátorſággal melléje le-ülnöm.

Ben-

Bennem az Isten-is, ezt jóvá hagyná-é?
Söt vakmerőſégem meg-nem-boſzſzúlná-é?
De közelíttni-is ſzékéhez nem mernék,
Hanem ha előſzör olly gratziát nyernék,
Melly vele ſzóllásra nékem just engedne,
'S példás ſzelídſéggel hozzám ereſzkedne.
Így emberi ſzívet ő benne képzelnék,
'S vele mind emberrel ſzólni méréſzlenék.
De így-is Felſégét elöttem tartanám,
'S magam hozzá képest féregnek tartanám.
Hogy Méltóſágod-is hozzám botsátkozik,
Söt a' barátſággal ſzinte kínálkozik;
Meg-vallom, az által magaſztal az Égig,
Örömömet gyújtván a' gyönyörűſégig.
Uram! ſzív repesve téſzem kívánſágod,
De elöttem tartom még-is Méltóſágod.
Kedves levelidet midőn olvasgatom,
El-ragadtatásom elő nem adhatom,
'S úgy tetſzik, képzelek bóldogſágot benne,
Ha veled ſzabados barátſágom lenne.
Mivel jó ſzívedet olly nyájasnak lelem;
Hogy ſzinte ég ahoz érzékeny kebelem.
De még-is tartóztatt mély alatsonyſágom,
Ne hogy meg-útálást végyen bátorſágom,
Hanem a' mi nézi a' mély tiſzteletet,
Mellyet gyújt ſzívembe a' tiſzta ſzeretet;

Mint tartozó adót, nyújtom jó ſzívednek,
Áldozatot tévén ezzel érdemednek,
És e' mellet annyi bátorſággal bírok,
Hogy mint jó Uramnak, nyájasan-is írok.
Hogy barátſágodban van gyönyörüſégem,
Bizonyſága lehet ezen ſzívesſégem.
Hogy bár húſz levelem gyüllyön egy rakásra,
Míg néked nem írok, nem felelek másra,
Mivel pedig ſzíved így le-botsátkozik,
És olly meſzſzérõl-is velem múlatozik;
Már leveleidet én-is úgy képzelem,
Mintha nyájaskodva beſzéllenél velem.
Hogy munkátskámnak-is kéſzülſz pártyát fogni,
Újjabb ſzeretetem kezd hozzád lobogni.
Tsak tsekély ez, de bár hamarább kéſzülne,
Hogy tiſzteletedre lábadhoz repülne.
És hogy ditsõſégét Nevedbe keresne,
Így nem félne, bátor, ſok írígy rá lesne.
Im egy új örömre ſzívemet ſerkented,
Hogy két Magyar Dáma versel, mint jelented,
Nékem abba lenne fõ gyönyörüſégem,
Ha õk meg-haladnák az én tsekélyſégem.
Hidgyed! hogy nem nézném én azt írígy ſzemmel,
Bár õk küſzködnének veletek érdemmel;
Sõt öröm könnyekkel ſzemem akkor telne,
Midõn Magyar Nemem álmából fel-kelne.

Vaj-

Vajha Parnassusba ne tsak indúlnának,
Hanem a' ditsőség Váráig jutnának.
'S Vajha idejeket ne töltnék henyélve,
Úgy maradna ditső hírek mindég élve.
Te méltán kérkedhetz azon bóldogsággal,
Hogy hív párod nem tart, a' tsábúlt világgal.
Hogy a' Maskaráknak képét nem hordozza,
'S Ketretz Bóbitákkal fejét nem tornyozza.
Kívánom; hogy soká szépítse nemzetét,
Követvén Ősei díszes viseletét,
Állandó örömet mellyből szíved végyen,
'S Grófi személlyében soknak példa légyen.
A' mi pedig nézi ide jöveteled,
Hidgyed! ollyan öröm jönne hozzám veled,
Mellyről Angyali nyelv sem szólna eleget,
És a' mellyet tollam hasztalan festeget.
Bár szokatlan vagyok a' gyalog járásban,
Majd fél beteg lévén, tsak kis útazásban.
De ha tsak Tokajba lenne mulatásod,
Magam gyalog tenném meg-látogatásod.
És mikor lábadhoz űlnöm engedtetnek,
Óh melly gyönyörködve szemeket rád vetnék.
'S melly édes érzéssel telne-meg kebelem,
Midőn méltóztatnál beszélleni velem.
Tudom; jó szívedet tsudálni nem győzném,
'S hív szeretetemet arántad kettőzném.

Írod; hogy dolgomat a' Mindenhatóra,
Bízzam; ki egyedül viheti azt jóra.
Bölts tanáts adásod e' réſzben köſzönöm,
Hogy az Úrban bízzak, van elég öſztönöm.
Mert annyi irgalmát közlötte már velem,
Hogy ſok jó tettének határát nem lelem.
Én ugyan réſzemről tsak úgy gondolkodom,
Hogy Hymen Oltárán nem igen áldozom.
Mivel a' kikkel még eddig kinálkozott,
Azokhoz ſzerelmet bennem nem dolgozott.
De még-is ſorsomról, tsak ez, a' mit mondok,
Engem nem terhelnek e' réſzbe a' gondok.
Valamit az Isten végezett az égben.
Bennem ſzent tetzése azont vigye végben.
Ő maga közöli ſzent tanátsát velem,
Mert a' bőltsesſéget itt híjosnak lelem.
A' véges bőltsesség annyira nem mégyen,
Hogy a' ſzívek között külömbſéget tégyen.
'S hogy egy két nézésel olly mélyen ſzemléllyen,
Hogy a' ſzív titkáról helyessen ítéllyen.
De az illy gondokkal én épen fel-hagyok,
Sőt tsak azt mondhatom: igen bóldog vagyok,
Mivel van, mind külső, belső békesſégem,
Van ſorsomhoz illő étkem egésſégem.
Únſzol az örömre felet jó Barátom,
Kiknek már ſorában Gróf Gvadányit látom.
Tehát már kérkedvén Uram hűſégedben,
Ajánlom magamat álandó kedvedben.

Mólnár Borbálának Iker Havának 12. Napján ezen folyó eſztendőbe Sátor-allya Újhelybe költ Levelére való Válaſzom.

Szakoltza Rák havának 14. Napján 1793ben.

Piros Pünkösd Napján vettem leveledet,
Nem győzöm tsudálni tett intézetedet;
Hogy azt küldéd épen ezen ſzent ünnepre,
Mellyen indítatnak ſzívek ſzerelmekre.
Az Apostolok-is ezt a' napon vették
A' tüzes nyelveknek hevét, hogy érzették.
E' nap ſzokott ſzálni ſzívre olly ſzerelem,
A' mellytől távozik arról a' ſérelem.
De ezen ſzerelem tsak olly ſzívet ſzállya,
A' kit két ſzínüſég, 's úndokſág nem állya.
Az én ſzerelmem-is, mellyet meg-esmértél,
Nem ſzeplős, roſz ſzívhez, hid-el! nem-is ſértél.
Mert nem vagyok Násó, te ſem vagy Corinna,
Léthének vizébül ugyan ki-is inna?
Tiſzta ſzerelemmel, ha a' ſzív van tele,
A' léleknek-is van akkor eledele;
Mert mint a' nap a' fát, 's gyümöltsét érleli,
Szint' úgy ez a' ſzívet, 's lelket-is neveli.

Örvendek magaddal, hogy már el-hitetted,
Hogy ſzívbül ſzeretlek, tréfára nem vetted.
De lehetetlen-is téged nem ſzeretnem,
Mert a' terméſzetet nem lehet meg-vetnem;
Terméſzetem pedig te terméſzeteddel,
Úgy edgyez, mint edgyez bőltseſség eſzeddel.
Kintetett hát erre azon ſympathia,
Melly a' ſzerelemnek nem mostoha fia.
Úgy vagyon: mert te-is ſzeretel verselni,
Szint' úgy mint én, mellyel bé-nem-tudok telni.
De egy kis külömbſég van ebbe közöttünk,
Mivel e' világra nem egy nap ſzülettünk.
Sokkal iffiabb vagy, a' testedbe tűz ég,
Iffiúſágodnak nem vettetett még vég.
Szép gondolatokra friss elméd ki-terjed,
Mert Poésisi tűz még ſzívedbe gerjed.
Szív, elme, 's vér, benned hevesek, és nyersek,
Szépek-is, mellyeket munkálſz, azon Versek.
Jól tudod: tsak pislog tüze már a' Vénnek,
Így munkájának-is kell lenni ſzegénynek.
Halkán veri egy vén Poéta harfáját,
Minden nap felejti ő egy egy Nótáját,
Mars, Diánna, Vénus, edgyik ſem ſzereti,
Mert már egyike-is haſznát nem veheti.
Maga Apolló-is már az illyet ſúnnya,
Minerva rá ſem néz ſzemeit bé-húnnya.

Mú-

Múzsák Castál kútból inni ritkán hadgyák,
Köfzöni löréjét', hogy ha néki adgyák.
Lásd! illyen hajóba már mostan evezek,
Bár munkám lengeteg, tsak ugyan versezek.
De mi terméfzetünk másban-is hasonló
Egymáshoz: hid-el azt! hogy igaz, és való.
Mert a' leveledből nyilván meg-értettem,
Mellyen álmélkodtam végtére nevettem.
Hogy a' virágokban gyönyörködöl nagyon,
Egéfz meg-tetzésed, hogy ezekbe vagyon.
Elöttem fints femmi ezeknél kedvessebb,
Virágoknál mi-is lehetne ékessebb?
Maga az Úr Isten a' föld fzépfégére,
Válafztá azokat, fzórta térfégére.
A' fzem lát azokon fok féle fzíneket,
És nyújt az elmének képzellö képeket.
A' fzív mind ezekkel magát mint mulattya!
Hát melly kelemetes még azok illattya?
Erös bálzsámjaik testünket ált-járják,
Fel-éleftéseket fzíveinkbe zárják.
Nints-is olly embernek ött érzékenyfége,
A' mellynek nem tettzik ezeknek fzépfége.
Ha nem fedettetne virágokkal a' föld,
Óh melly puszta vólna, mert nem-is vólna zöld.
A' mellet; hogy fzépek, haſznot-is okoznak,
Mivel kedves ízü gyümöltsöket hoznak.

Ha

Ha virágim között fel, 's alá járkálok,
Az Elysiumba vélem hogy ſétálok.
Szépſégekben mikor ſzemem legeltetem,
Hálaadó ſzívvel Istent emlegetem,
Ingyen kegyelmébül, hogy azokat adta,
Szent malaſztyát hozzám ezzel-is mutatta.
Nem tudom, mellyikre vessem a' ſzememet,
Mert ez-is, amaz-is vídíttya ſzívemet.
Ékeſſégeikkel az elmém küſzködik,
Mert az egy ſzép után, más ſzépbe ütközik.
A' mikor Zephirus azokat ingattya,
Flóra meg Nymphái köztök tzikáztattya.
Mind ezeket látni, melly nagy gyönyörüſég!
Hesperus-is ott van, meg-ſzünvén az hüſég.
Hajnalkor Auróra harmattal gyöngyözi,
Neptunus-is ollykor gyengén meg-öntözi.
Bé takarom az Nap, erössen ne füsse,
Avagy-is a' ragya öket meg-ne-üsse.
Kiváltképpen örzöm a' káros férgektül,
Mert el-hervadnának ezeknek mérgektül.
Olly ſok pedig az én virágomnak neme,
Hogy ritka Magyarnak látott ennyit ſzeme.
Láthad hát Aſzſzonyom! hasonlatoſſágunk,
Miképpen egyezik földi bóldogſágunk.
De nem elég még ez: hátra még egy dolog,
Melly egyenlő Sorson kettönk között forog.

Írod:

Írod: két tehénnek valál birtokába,
'S hogy edgyik meg-vetélt, lévén borjaſztába;
A' másika pedig meg-köſzvényesedett,
Mellyért vajas vannád, ki-is üresedett.
Én-is a' házamnál kettőt füveltettem,
Mellyeket konyhámra 's Kávéhoz fejettem.
Egyike meg-döglött, tán mérges füvet ett,
Mind a' négy lábára a' más köſzvényes lett.
No! nem foghatunk-é ebbe-is mi kezet?
Mert Fátum bennünket egy ösvényen vezett.
Semmi: azon nagy Úr; ki ezt vélünk tette,
Hatot-is adhatt még, ezeknek helyette.
De már itt azt kérdem? a' két podagrással
Mit fogunk mivelni? Egyel úgy mint mással.
Mivel mind a' kettőt már fejni nem lehet,
Páſztor elibe-is mezőre nem mehet?
Ha tettzik: ne légyen egyikünk-is fösvény,
Küldjük ollyan Úrnak, a' kit bánt a' közvény.
Hallom! hogy Tokajba vólna egy illyen Úr,
Kinek lábaiba Podagra rútúl túr.
Küldjük ajándékba tehát őket néki,
Mondgyák: kerekeken áll podágrás ſzéki,
Ennek eleibe őket fogathattya,
Hová fog tettzeni magát vonathattya.
Igaz: míg Rakomáſzt fogja velek érni,
A' Gohér Hegyallyán meg-fog addig érni.

Ha

Ha pedig azokat így ſem haſználhattya,
Maga agarait velek traktálhattya.
Már most arra megyek, mivel aztat írod,
Hogy az egésſégbe magadat jól bírod.
Organizálva-is úgy légyen a' tested,
Nyavalyába könnyen hogy nem lehet ested;
Ezen kegyelemért imád Istenedet,
Hogy illy ép tagokkal meg-áldott tégedet.
Szívembül kívánom, hogy ſoha fájdalom
Ne érje azokat, bírja nyúgodalom.
Bár ſértegeti ezt némelly Zoilusod,
Vesd-meg! van paisod, te ſok ſzép Virtusod.
Olly ſzép munkát mint te, ha illy kaján tenne,
Hidgyed Criticusod hogy ſoha ſem lenne,
Nem más, tsak írígyſég ezt véle tételi,
De az okos világ az illyet meg-veti.
Szálkát látt ſzemedbe, azért lotsog illy fent,
Magaéba pedig nem érez ſzelement,
Azoknak munkáit én látni ſzeretném,
Hogy a' te munkáddal azt öſzve vethetném.
De tán nem-is mernek valamit munkálni,
Hanem jobbnak tartyák, kit-kit critizálni.
Mert vélik hogy ők így böltseknek tartatnak,
Ha tsak critizálnak, azután halgatnak.
Meg-esmértetnének illyek a' munkárúl,
Mint a' Büdös Babuk a' maga tollárúl.

Két

Két illyen Achilles ellenem-is fel-ált,
De edgyik közülök tsak tsinnyán borotvált.
Kassai Vitéz vólt a' másik Zoilus,
Nevét ki nem tette, leve Anonymus,
Ki légyen, meg-írták, bár senkit sem kértem,
Keze-írását-is mingyárt meg-esmértem.
A' mit nem-is értett, munkámba critizált,
Képzelődésébe sok hibákra talált.
Jó a' jó Criticus, mert ítélő Bíró,
De a' ki Zoilus, tsak ótsárlós író.
Ha illy ír, és nevét nem meri ki-tenni,
Nem derék embernek kell illyennek lenni.
Egy árkusra sirkált minden féle gántsot,
De meg-adám néki én-is a' revántsot.
Mert feleletemre válaszszát nem vettem,
Így ő kegyelmébül néma halat tettem.
Illyet szeles ember, 's nyughatatlan ész téfz,
A' melly izgágákra, 's roszszakra mindég kész.
Katzagtam, Aszszonyom! Zoilussaimat,
Hogy rostálni kezdék tsekély munkáimat.
Mert Author nem vagyok, soha sem-is leszek,
Hogy Verses munkátskát, ollykor, ollykor te-
Únalmas időmet ezzel jádzva töltöm, (szek.
De az Author nevet magamra nem öltöm;
Mert tarsolyos kardal nem láttam még Authort,
'S nem-is szolgálhattyák ezek a' puska port.

Márs-

Mársnak vóltam, 's vagyok Bacalaureussa,
Nem illett hát engem Authorok Laurussa.
Critizállásokból nem áradt reám kár,
Nem fáj! mert nem patkólt, ha rúg-is a' ſzamár.
Jól teſzed Aſzſzonyom; hogy ôket meg-veted,
Velem edgyütt üres hangjokat neveted.
Írjál ezentúl-is, bár Zoilus harap,
Tsak egy ô: munkádon pedig ſok ezer kap.
Írjál! virágid közt egésſégbe ſétály,
Hozzám ſzeretetbe mint erôs kô ſzál álly.
Ne adgy okot ebbe Zoilusom légyen,
Mert ez kardom által más világra mégyen.

Ezen Levelemre adattatott Válaſz.

Sátorallya Újhely, Oroſzlány havának 8-dik napján 1794-ben.

Mólnár Borbála, Méltóſágos Gróf Gvadányi Józſef Generális Úrhoz, Szakoltzára.

Együgyû levelem, melly ſzerentsés vala,
Hogy udvarolhattam Pünkösdbe általa.
Örülök, hogy hozzád az nap érkezhetett,
Melly nap a' ſzeretet Lelke ki-tôltetett.
Ditsôſégére váll tehát levelemnek,
Hogy akkor önté-ki lángjait ſzívemnek,

Mi-

Mikor a' ſzent tüzek mennyekből ſzállának,
Mellyek az ó ſzívből, újjat formálának.
Ártatlan tüzet látz, hidgyed, levelembe,
'S Vajha tekinthetnél fenekig ſzívembe;
Meg-esmérnéd, hogy olly tűz bírja kebelem,
Mellyhez nem közelít a' búja ſzerelem.
Tüzesen ſzeretek, de olly ſzeretettel,
Melly öſzve köttetett, a' tiſzta élettel.
Jól mondod; nem vagyok Násó Corinnája,
Kinek búja tűzzel lángolt ſzíve tája.
Szeretet ſzerelem, nálam külömböznek,
A' tűz-is külömböz, mellyel öſztönöznek.
Egyik a' Mennyekből vette eredetét,
A' másik munkálta az Ádám esetét.
Egyiket az Isten, mint egy kintsés várba,
Úgy alkalmaztatta a' ki-mivelt ſárba.
Melly ötet ſzűntelen az ég felé vonná,
'S néki a' bóldogſág' koſzorúját fonná.
A' másik a' pokol tüzétől gyújtatott,
Melly Éva ſzívébe leg-elöſzör hatott.
Ennek igazabban kívánſág a' neve,
De ſzámtalan ſzívet bír kegyetlen heve.
Ez inkább a' testet bírja hatalmával,
De amaz a' lelket éleſzti lángjával.
A' kivánſág gyakran az határt ált'-lépi,
És az okosſágnak zabláját el-tépi.

Föld felé nyomván ötte' a' bújaſág ſúllya,
Majd oktalanſággal a' harmokat dúllya.
De a' hív ſzeretet más formán megy elé,
Mert lángja ſzüntelen, ſiet az ég felé.
E' ſzívünket mindég a' jobb réſzre húzza,
Ez indulatinknak leg-jobb kalaúzza.
Ez az Istenſégnek ſzikrája ſzívünkben,
Ez éleſztő lélek tselekedetünkben.
Ez Isteni Virtus ama többſzör hiba,
E' bóldogſág úttya, 's amaz olly galyiba;
Melly a' ſzívet ſokſzor annyira meg-veſzti,
Hogy az a' bóldogſág úttyát el-téveſzti.
A' ſzeretet lakik egyenes ſzívekben,
Amaz uralkodik tsak a' ſzelesekben.
Mint képzelhetnél hát ollyat én felőlem,
Hogy ollyan bolond tűz, ſzikrázna belőlem.
Meg-törvén ſzívemet, a' ſok inſég koha,
Ki-égett belőle, az illy ſzemet moha.
Sőt képzely ſzívemben olly tiſzta lángokat,
Mellyek tsak jó ſzívnek ajánlyák magokat;
A' mellyek ſzülői tsendes bóldogſágnak,
'S ártatlan lántzai a' hív barátſágnak,
Mellyeket kints, ſzépſég, rang nem határoznak,
Hanem ſok jó ſzívvel egy aránt oſztoznak.
Ezek foglallyák már ſzívedhez ſzívemet,
Mellyre tsak jóſágod kötelez engemet.

Mun-

Munkáidból azt-is nyilván veſzem éſzbe,
Hogy mi természetünk meg-egyez ſok réſzbe.
Te-is a' Versekbe gyönyörködöl, mint én,
De hogy iſjabb vagyok nálad egy kitsinyt én;
Ebből azt hozod-ki, hogy te nem érſz velem,
Ezzel tsák meg-tsúfolſz, hidgyed, azt képzelem.
Dianna, Mars, Phoebus, a' vént meg nem veti,
Talán tsák Vénus az! ki ött nem tűrheti.
Diannával a' tzélt inkább a' találya,
Ki az erdők lesét vele régen állya.
Szint úgy ſzeméllyében egy régi Vitéznek,
Egy próbált Oroſzlányt, az Iſjabbak néznek.
Így Parnassusra-is, ki régebben jára,
Könnyebb erővel jutt két ſzarvú halmára.
Ne vexáld hát, kérlek, Múzsámat illyekkel,
Mert meg-némúlásra juttatod ezekkel.
Inkább ſzeretetből, vald-meg gyengeſégét,
Így jobban fel-gyujtod baráti hűſégét.
Hogy hajlandóſágom meg-egyez te veled,
Azt elömbe feſti nagy réſzbe leveled.
Íme Virágidat te-is bé-takarod,
'S hogy azt a' nap nagyon füsse, nem akarod.
Hidgyed! nevetſéget tettem én itt ſoknak,
Hogy ernyőket húztam fel a' virágoknak.
De már most általa ditséretet nyertem,
Mivel ſokan mondgyák, leg-ſzebb az én kertem.

Példátlan tüzében a' nagy ſzárazſágnak,
A' kerti zöldſég-is tartatott újſágnak.
Még is én valóba kérkedhetem vele,
Hogy a' kertetskémből ſokaknak ki tele.
Mintha látnám, hidgyed! kertednek ſzépſégét,
'S tiſzta örömödnek abból vett bővſégét.
Képzelem tábláid, melly igen ékessek,
Mellyek közt ſétálnak a' ſzűz Driadesek.
Az enyim valóba tsekély egyűgyűſég,
Még-is itt mulatnom tellyes gyönyörűſég.
Hát te a' mint írod, ſzépſégét kertednek,
Hogy ne lelnéd abban örömét ſzívednek.
De bezzeg örömre lobbantád ſzívemet,
Mert nékem-is küldeſz, úgy bíztatz engemet.
Vajha ez ígéret érne valóſágot,
'S ne tsak leveledbe küldenél virágot.
Hanem valójában azoknak ſok nemét,
Küldvén legeltetnéd, hű Barátnéd ſzemét.
Már képzedölésem álmodozik velek,
Bátor látásokkal bé-nem hamar telek,
Még-is fantazéroz már elmém ezekkel,
Kedvét legeltetvén tündéres képekkel.
De minthogy ezekkel még most tsak álmodik,
Éſzre vévén magát, tsak el-ſzomorodik.
De kérhedd: mit fogok télbe tenni velek,
Mivel itt Klóz-házat ſzámokra nem lelek.

Egyik

Egyik házam falát délről ki-döjtetem,
'S telelni azokat abba ſzerkeſztetem.
Avagy ablakokat óldalán vágatok,
'S reá Kristály helyett lantornát vonatok.
Így télben-is magam mulatgatom vélek,
És egy Magnásnéval ſorsot nem tserélek.
Mert a' Magnásnénak Bálba-is kell menni,
'S nékem virágim közt lehet mindég lenni.
Így képzelödöm én ſzerelmes Barátom,
Bár a' virágokat, tsak levélbe látom,
De valóſágot is reménlem, hogy nyerek,
Mellynek látására öröm tapsot verek.
A' mi pedig nézi köſzvényes tehenem,
E' réſzbe tanátsod épen nints ellenem.
Mivel néked-is van illyen podagrásod,
Örömest követem a' te javallásod.
Meg-egyezem veled ezen ſzent ſzándékba,
Valamint el-ſzántad, küldjük ajándékba.
Úgy-is nem tudok már vele mit tsinálni,
Örömest kivánnék bajától meg-válni.
Haſznos marhám lévén, ötl' nagyon ſzerettem,
Ez oka; hogy régen agyon nem üttettem.
Hát igen örömest el-ajándékozom,
'S a' küldésbe tsupán reád várakozom.
De te olly meſzſzéről, hogy küldöd Tokajba,
Külömben-is lévén köſzvény miatt bajba.

Ló-háton küldenéd; de köſzvényes lába
Le-tsügvén még jobban meg fájúl úttyába.
Eként ajándékod nem fog kedves lenni,
Mellyel Barátodat kívánod tiſztelni.
De gyalog ſe jöhet, ültesd hát hintóba,
Meg-is érdemli azt te tőled valóba;
Mivel eſztendőket tőltvén udvarodba,
Így el-nyomorodott hív ſzolgálatodba.
Én-is a' magamét, ha tzélom el-érem,
Valamelly jó Úrnak kotsijára kérem.
Ha pedig, hogy ennyi grátziát nem lelek,
Számára bizonyos ſzekeret bérelek.
De gyalog nem küldöm, mert erőtlen, ſzánom,
Köſzvényes lábát-is őrzeni kívánom.
Eként valamikor idejét rendeled,
Ezen fel-tételbe kezet fogok veled.
A' mi pedig nézi hív levelezésem,
Ládd-é! a' válaſzſzal most nem ſoká késem.
Tiſzta ſzeretetem ezzel bizonyítom,
Úttyára levelem hogy frissen indítom.
Rendeimet tehát dictálta ſzeretet,
De ha bátorſágom itt hibát ejthetett,
Fedezze-el ott-is ſzeretet hibáját,
'S ne vesse-meg ſzíved ezért Borbaláját.
Sőtt abba tovább-is mutasd annak jelét,
Hogy közöllye velem jó ſzíved levelét.

Mól-

Mólnár Borbálának, Rák havának 22-dik napján írtt Levelére, egyszersmind ezen utólsó Levelére adott Válaszom.

A' melly költ Szakoltzán, Szűz havának 25-dik Napján 1794-dik Esztendőben.

Valamikor hozzám leveled érkezett,
Mindenkor a' szívem örömöt érezett.
De mai leveled eztet kétszerezi,
És szereteteddel szívem béllyegezi.
Mivel Barátodnak már ebbe nevezel,
Félelem habja közt többé nem evezel.
Tsudálom eddig-is, hajódat e' szélvész,
Mért hányta? melly mint füst, ollyan hamar el-vész.
Soha sem vólt okod, én rangomtúl félni,
És azért a' kétség tengerére kélni.
Mert barátoknak kell, míg mi élünk, lennünk,
Ezen végzés ellen nem-is lehet tennünk.
Isten parantsollya: Felebarátodat,
Szintén úgy szeressed, mint önnön magadat.
Leveleid által bizonyossá tettél,
Hogy szeretz: barátnak, hát mért nem neveztél?

Nints ezen laistromból Gróf 's Hertzeg ki-véve,
Sõt még a' Király-is, bé van abba téve.
Meg-írtam e' nevek, Gróf! Hertzeg! tsak festék,
Ezeket tsak tündér, 's hiú lelkek lesték.
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — 's a' t.
Nem esmérték hajdan, azon két neveket,
A' kevélység fzûlte idõvel ezeket.
Vóltak Hazánkba-is már régen Comesek,
Nagy hivataloktól kik vóltak fényesek,
Comes Palatii, Palatinus vala,
Kitûl õriztetett a' Király óldala.
Más Comesek pedig ugyan õtt követték,
És katonáikkal hartzba körûl vették.
Mások az Orfzágnak határin állottak,
Hol az ellenféggel fzembe-is fzállottak.
Még e' felett hívták Orfzág Bárónak,
És a' Király leg-fõbb Tanáts adóinak.
A' Báró név alatt, Záfzlós Úr értõdött,
Mert Záfzlója alá, fok Vitéz gyûjtõdött.
Kikkel; a' Királynak, 's Haza védelmére
Bátran ki-álhattak Márfnak mezejére.
Ezekre Tudomány, 's Virtus által mentek,
'S Király, Orfzág mellet, vagy ha kardot fentek.
E' fzavakat Hertzeg, vagy Gróf nem értették,
És e' nevet Comes, Virtus által nyerték.

Még

Még ma-is ezen név, Gróf! koránt sem úgy zeng,
Bár ez tsikklándóssan sokak fülébe tseng.
Mert sok van Gróf, 's Hertzeg, ki nints hivatalba,
Sok van; ki éltébe nem vólt viadalba.
De mivel az Annya illyt mint Grófot szűlte,
Ezen titulusból nem lehet ki-hűlte.
De ezen Titulus Comest még sem teszi,
Hogy ha ki a' dolgot gondolóra veszi;
Mert rang ez; és eztet a' hivatal adgya,
A' mellytől sok Grófot gyakran puszták hadgya.
A' Virtus sok Nemest Fő Ispánnyá tészen,
Hivatallya által illyen Comes lészen.
Próbáld! és nevezzed Grófnak illyt magyarúl,
Meg-lásd fel-nem-veszi, sőt azért meg-pirúl.
Kérded? hát deákúl a' Grófot Comesnek,
Mért nevezik? ha ezt nem adgyuk Nemesnek.
Tsak most fellyebb okát ennek meg-fejtettem,
Hol a' Comes nevet nagy rangnak ki-tettem.
De hogy ma a' Grófot Comesnek esmérik,
És ezen szavakat mind egy Singel mérik;
Igaz: és e' szokást én nem-is tagadom,
Mellynek-is az okát elődbe így adom.
Olvastad, mert írtam, Nagy Károly Tsászárról,
A' hol-is szóllottam a' Frantzok dolgáról.
Ki maga hatalmát ollyan nagyra vitte,
Hogy Földi Istennek magát lenni hitte.

Világnak nagy réſze, jutott birtokába,
Tsáſzári Sceptrumot tartván a' markába.
Maga Frantz Orſzágát még ehez kaptsolta,
Ki néki nem hódolt, keménnyen ſartzolta.
Övéit emelte; Fő hivatalokra,
Hódolt Tartományit, bízta kórmányokra.
Vólt kintset ſzerzeni alkalmatoſságok,
Nagyon ſzaporíták eztet a' bírſágok.
Gubernátor névvel meg-nem-elégedtek,
Képzelődésekben fellyebb emelkedtek.
Ezek gondolták-ki, Hertzeg, 's Gróf Neveket,
Marchio, Vi-Comte, és több illyeneket.
A' Fejedelemnek e' nevek tettzettek,
Mingyárt-is Hertzegek, Gróf, 's Marchiók lettek,
Tettzettek: mert látta, hogy meg-elégednek,
Hogy ha illyen tündér névvel fényeskednek.
E' képzedőlésből, nem-is másból állott,
Még-is büſzkélkedett, ha kire rá ſzállott.
Ha érdemek után ezt meg-nem-nyerhették,
E' feſtéket drága pénzen-is meg-vették.
Követték e' példát többi Nemzetek-is,
E' hívſágos ſzokást bé-vették mások-is.
Nemzetünk-is, mihent ezen Nemzetekkel,
Esméretſéget tett Frantzal, 's Németekkel;
Titulussaiknak látván fényesſégét,
Hogy ez határozza azoknak Tiſztſégét;

El-

El-fogta ſzemeket ezen ragyogó fény,
Ugy-is a' Magyarba meg-vólt, 's vagyon a' kény.
Ö más Nemzeteknél alább való lenni
Nem akar: igaz-is! hogy többre tud menni.
Azért-is bé-hozták, e' hímes Neveket,
És már most láthatunk illyeket ezreket.
A' Gróf nevet Comes névre által tették,
A' fö rangokat-is e' névhez kötötték.
Mint egy tzifra köntöst, én ezt úgy képzelem,
A' mellynek tsak fénnyén ſzememet legelem;
Azomba a' tiſztes, közönſéges gúnya,
Gyakran haſznosb, bár ez; ahoz képest tsúnya.
Mert a' tziſra köntös gyakran ollyat takar,
A' ki tsak fénnyével elö-menni akar.
Köz gúnyát pediglen leg-inkább olly visel,
A' kinek nem a' fény, hanem a' Virtus kell.
Láthad' hát Barátném! bár ſok van Gróſſágba,
Hogy ſok köztök még ſints földi bóldogſágba.
Láthad'; e' ſzó hogy Gróf! magába üres hang,
Ha tsak nints köttetve ehez érték, és rang.
Nem menykö! nem árthatt e' barátſágodnak,
Hát mért nem neveztél eddig Barátodnak?
Múzsam veti ſzemét itt több tzikkelyidre,
És imigyen felel ellenvetésidre.
Írod: ma kormányra azok ültetetnek
Többire: kik árra nagy ranggal ſzületnek.

Hogy

Hogy ha a' nagy rangon a' Gróffágot érted,
Hid', az igazfágot te ezzel meg-férted.
Mert nagy ranggal fenki nem fzülettethetik,
De a' fzületett Gróf ebbe tétethetik.
Ki-tettem; fok Gróf van, a' ki nints nagy ranggal,
Bár még böltsöjébe fírt illy üres hanggal.
A' nagy rang nem egyéb, hanem Virtus bére,
A' fzületés ehez még foha fem ére.
Hanem ki idővel, nagy érdemeket tett;
Méltán már az illyen ezért nagy rangot vett.
Némelly Orfzágoknak ő Fejedelmei,
Öseiknek nagyok lévén érdemei,
Még Annyok méhébe ezek Fejedelmek,
Mert Orfzágaiktól vagyon engedelmek.
Szint fgy Fő-Ispányok Hazánkba-is vannak,
A' kik örökösi ezen ditső rangnak.
Ez a' Királyoknak tsupán nagy kegyelme,
A' Királyé pedig népe engedelme.
De ha erejébe e' dolgokat veſzük,
És az igazfágnak mérőjére teſzük;
Itt-is Ősi Virtus a' mérőt billenti,
'S valófágát nem a' fzületés jelenti.
Hogy pedig Mágnások a' leg-főbb rangokra
Leg-inkább juthatnak, Fő hivatalokra;
Eztet jó Barátném épen ne tsudállyad,
Ezek nevelését te inkább vizsgállyad.

Ezek-

Ezeknek Ősei érdemeket tettek,
Ugyan azért Grófá, 's Hertzegekké lettek.
Sok szép jószágokkal Isten meg-áldotta,
Királyok kegyelme meg-szaporította.
Magzattyokat ezek úgy neveltethetik,
Hogy kissebb rendűek így ezt nem tehetik.
Sokan a' Királyi Udvarba fel-nőnek,
És mint nagy világból, onnat ki úgy jönek.
Sokan ki-is mennek külső Országokba,
A' hol bé-tekéntnek sok féle dolgokba;
A' Tudományokban gyüjteményt szerzenek,
És így mind értékkel, mind ezzel fénylenek.
Érdemlik-is illyek, ha nagy rangot nyernek,
Mert Virtus ösvényén futnak, 's nem hevernek.
Jól mondod: a' gyémánt nap súgárral jádzik,
Mihent aranyba van, mingyárt szebnek látszik.
Te illyen gyémánton értel Magnásokat,
A' kik születéssel fel-múlnak másokat.
Ha Fő hivatalra ezek emeltetnek,
Hogy jobban másoknál, ők fényeskedhetnek.
De sok Jubilir van, melly tsall; 's mesterséges,
Mert nem minden ember, hidgyed, emberséges.
Bé-foglal aranyba sok olly fényes követ,
Hogy szemedbe velek súgárokat lövet;
Azt vélnéd, hogy gyémánt, pedig tán Béka só,
Külső fénnye ragyog, a' próbája nem jó.

Azt

Azt hozom-ki ebbûl; hogy ſzámos Magnásnak,
Bár több értéke van módgya is, mint másnak,
Sok még ſem igyekſzik fô hivatalokra,
Mind egy ſemmiſégre, tsak úgy néz azokra.
Sok gondollya: elég; ha Magnás! ô néki,
Ha a' Nagyok között nem is léſzen ſzéki.
Illy olly! mint retves fa, melly éjjel mutat fényt,
Nappal pedig ſzennyes, nem ád ſemmi reményt;
Hogy abból leg kissebb épûlet lehessen,
Avagy-is leg-alább, tüzön hogy éghessen.
Sok: jóſzágom, pénzem, elég vagyon! mondgya,
A' Hivatalokra azért nints-is gondgya.
Nagy nyugodalomba Uriásan hogy él,
Mikor néki tettzik, le-fekſzik 's fel-is kél.
Illy tsak jóſzágába, és pénzébe bízik,
Elég néki, hogy ha jól eſzik, 's meg-hízik.
Az Olaſz, életét, illynek jól fejezi,
Vita di ſan porco, a' midôn nevezi.
Az illyen nem tudgya; hogy mért teremtetett,
Sem aztat hogy gazdag ô miként lehetett.
Oktalan állatok a' Méhetskék 's Hangyák,
Még-is nagy munkával mézet 's temjént adgyák.
Tsak az ember, hogy ha gazdagſágra kapott,
Óldalt dûl, 's henyélve nézi a' ſzép napot.
De hadgyuk Grófokat a' hivatalokba,
Nézzünk, mellyekről írſz, a' többi dolgokba

Írod,

Irod, hogy a' rangot, tiſztelet illeti,
Tsekély elmémnek-is, ez az ítéleti.
Ettül az érdemest én meg ſem-is foſztom,
De ha nem az: — — — — — ſe oſztom.
Szeretet öſztöne nem más a' tiſztelet,
Melly nélkül meg-álni, ennek nem-is lehet,
Mert kit nem ſzeretek, és még-is tiſztelem,
Ezt ál-ortzás ſzívem jádtzattattya velem.
Szeretetnek a' ſzív az ö kút forrása,
Mivel ebböl vagyon az ö ki-folyása.
És így tiſzteletem, ha nem mégyen ſzívböl,
Nem igaz tiſztelet, és ez áll tsak ſzínböl.
Hogy-is ſzerethetnénk ollyan — — — — t,
A' kiben nints érdem, 's nem mutat kegyelmet?
Bár az illyen elött meg hajtyuk térdünket,
De meg-tapogatván belöl a' ſzívünket,
Meg-fogjuk érzeni, hogy tsak a' félelem,
Téteti ezt velünk, és nem a' ſzerelem.
Nem igaz hát akkor a' mi tiſzteletünk,
Mikor a' félelem téteti ezt velünk.
Így tiſztelték Nérót mind a' Kereſztények,
Mert ſzörnyü kínoktól féltek ök ſzegények.
Irod! Isten mondgya: hogy a' Fö rendeket,
Tiſztellyük: hibásnak bár lellyük ezeket.
Igaz: de a' hiba, 's kegyetlenſég között,
Olly külömbſég vagyon mint Ég, és föld között.

Sok

Sok illy Királyokat maga meg-bűntetett,
És Trónussaikról a' porba fektetett.
Hogy ha bé-tekinteſz Sámuel Könyvébe,
Meg-leled a' harmintz edgyedik fejébe:
Saul Királyt Isten mint meg nem bűntette,
Ostorozó kezét reá mint vetette.
Hol a' Fejedelem kegyetlen, és Despot,
Nintsen ott ſzeretet, nints tiſztelet-is ott.
Római Katonák, melly ſok Tsáſzárokat,
Nem öltek-meg? a' kik fel-fújván magokat,
Olly kegyetlenſéggel bántak a' népekkel,
Mint Domitziánus bána a' legyekkel.
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — 's a' t.
Már illyeket mond-meg: lehet-é tiſztelni?
És ſzeretetekre ſzívünket emelni.
Ezekhez illenek azon nagy Herósok,
A' kik bár Fő Tiſztek még-is Barbarusok.
Süvegem előttök ugyan le-emelem,
De tsak tiſztſégeket, nem őket tiſztelem,
Tiſzteletet ki-is ád egy Tirannusnak?
A' ki meg-rontója az emberi jusnak.
Mikor tudom; hogy ő nem Felebarátom,
Sőt ellenſégemet ſzeméllyébe látom.
De vóltak Tsáſzári a' Rómaiaknak,
A' kik a' népeket Baráttyaiaknak,

Tar-

Tartották; és velek bántak kegyelmesen,
Mint Fejedelmekhez illik olly kegyesen.
Illyen vala nem egy, de több Antoninus,
Aurél Márk, Trajánus, a' jót tévő Titus.
El-veſztetnek tartá ez az ollyan napot,
Mellyen tőle népe jó tételt nem kapott.
Én olly Fejedelmet, melly Orſzágnak Attya,
'S Felebaráttyának jobbágya mondhattya;
Ki az igazſágot tartya nagy Szentſégnek,
Ezek meg rontóit pedig ellenſégnek;
Ki a' gonoſzſzakat keményen bűnteti,
A' hízelkedőket ſzívéből meg-veti;
Ki a' törvény jármát a' népével húzza,
Sőt ebbe vezető példás kalahúza;
Szívemből lelkemből nem tsak nem ſzeretem,
De fel-is áldozom érette életem.
Tiſztelete bennem vér olly erős gyökért,
Hogy kéſz vagyok érte ontani mindég vért.
Tartozom-is ezzel, mert palástya alatt,
Mellyet ſzámba teſzek édes minden falat.
Védelmez engemet külső ellenſégtől,
Óltalmaz mint Atyám a' belső inſégtől.
Uram, és Királyom, de még-is ki látom,
Bár jobbágya vagyok hogy Felebarátom.
Halgas jó Barátném, Barátod ſzavára!
El-menvén Pozsonyba én-is Dietára;

Hol Istenben ki-múlt Lépold Királyunknak,
Koronát fejére tettünk, és Urunknak
Vallottuk: mert szívünk égett már aránta,
Mivel tékozlással kegyelmét ránk hányta.
Hogy Sándor Hertzeget, Nándor Ispánnyának,
Választa az Ország, 's nevezé Attyának,
Trónussához akkor én közel állottam,
Felséges szájából e' szókat hallottam:
Azt véltem; Jobbágyim közé én érkeztem,
De látom; Barátim számába férkeztem.
Hidgyed! öröm könnyét hullatták szemeink,
Úgy meg-lágyították szavai szíveink,
Nem-is lehet a' szív, hogy meg-ne-indúllyon,
Érzékeny örömtől köny szembül ne húllyon.
A' midőn egy Király ezt mondgya népének,
Ki-önti bővséggel szerelmét szívének.
Szintén ezt mondhattyuk Felséges Fiáról,
Hazánknak mostani kegyes Királlyáról;
Hogy nem tsak Királyunk, de Atyánk, 's Barátunk,
Mert a' kegyességnél mást benne nem látunk.
Szünet nélkül foly ránk kegyelme özöne,
E' szeretetének bélyege, 's öztöne,
Nagy Attyának nevét Ferentzet viseli,
Melly név alatt, mint azt, ezt-is úgy tiszteli
Hazánk: mert mellette az-is sokat fáradt,
Szeretet: 's általa sok jó reánk áradt.

Má-

Mária Trésia hogy vólt tõke fája,
Mutattya: mivel õ méltó unokája.
Kinek neve akkor esik ki ſzívünkbûl,
Mikor por, és hamu léſzen mi testünkbûl.
Illy Fejedelmeket méltó hát tiſztelni,
Ditsõ Oſzlopokat nevekre emelni.
Nem ſzóllok már többet én a' barátſágról,
Eleget ſzóllottam ezen bóldogſágról.
Mert látom-is hogy te már Barátném lettél,
A' barátſág mellet, még meg-is ſzerettél,
Én ezt nem tsudállom, mivel a' ſzeretet,
Szíves barátſággal öſzve köttettetett.
De a' ſzeretetet te a' ſzerelemtõl
Külömbözöd; el-is ſzakaſztod azt ettõl.
Én nem tartok köztök ſemmi külömbſéget,
Mert a' hol engemet a' ſzerelem éget;
Ott már a' ſzeretet elõ járó vala,
És a' ſzerelemhez jutottam általa.
Kihez nints ſzerelmem, nem-is ſzerethetem,
Ha pedig ſzeretem, aztat nem tehetem.
Hogy ahoz ſzerelmem én nékem ne légyen,
Mert ſzeretet után a' ſzerelem mégyen.
Az igaz ſzerelem ſzeretet gyümöltse,
Nem lehet, hogy a' ſzív magára ne õltse,
A' ſzerelmet; hogy ha õ már egyſzer ſzeret,
Mert a' ſzeretetbõl ez õ reá eredt.

Búja ſzeretetet a' jó ſzeretettől,
'S a' búja ſzerelmet a' jó ſzerelemtől
Én-is különbözöm, tartom két félének,
Amaz árt, e' haſznál az ember lelkének,
A' tiltott alma fát hogy Éva meg-rázta,
A' kigyónak búja bőrit ránk ruházta.
Szívünket mingyárt-is bújaſág gyötörte,
De a' Kígyó fejét ſzűz magva meg-törte.
Ezt bár erőſzakkal még-is le-vethettyük,
Lelkünk esméretét tiſztának tehettyük.
Ha bajnoki módon testnek ellent állunk,
Sátánt pofon üttyük, ha hartzot próbálunk.
Az igaz ſzeretet Isten ajándéka,
És tsak a' tiſzta ſzív ennek a' hajléka.
Ehez érdem által mi hozzá juthatunk,
Bóldogulásunkra így útat nyithatunk.
Tudom engem' ſzeretz jó 's hű ſzeretettel,
Szereteted veſzem illő tiſztelettel.
Tetézett mértékkel eztet viſzſzonyozom,
Hű ſzívem felével te veled oſztozom.
De ezen ſzeretet még többre-is kintett,
Velem; kis kertedbe virágokat hintett.
Réſzessé-is téſzlek ezeknek magvába,
Tokajba el-küldvén egy iskatulába;
Ott fogod azokat Barátunktól venni,
Meg-írom azokkal, mit kellessen tenni.

Álmo-

Álmodozásoktól tégedet meg-mentlek,
Én-is József vagyok birtokokba ejtlek.
Így tehát Májusba ſzépſégit nézheted,
És nem csak levélbe ſzagok érezheted.
Te verselésedet mi pedig illeti,
Rólok ítéletét csak világ teheti.
Írod Parnassusra, ki régebben jára,
Könnyebb erővel jutt két ſzarvú halmára.
Meg-botsás! már ebbe veled nem edgyezem,
Én mit tartok erről, azt így ki-fejezem.
Hogy a' gyakor járás az embert fáraſztya,
'S az erőtlenſéget reá úgy áraſztya,
Hogy nem máſzhat többé illyen magaſſágra,
Támaſzkodva leptsél, ha ér-is a' tágra.
Sok eſzkendőt foglal, ſok járás magába,
Nem más, csak a' vénſég bitzeg már nyomába;
Lankadtſágra hozza a' testet, 's minden ért,
El-óltya a' tüzet, melly éleſzté a' vért.
És mind ezek miatt az elme meg-gyengül,
Silhány a' Verselés ha minden tag meg-hüll.
Mivel nints ízlése az ag Poëtának,
Mert érzékenyſégét veſzti gustussának.
Phæbus ſúgárival bár őtet ſegíti,
Csak kívül nem belől testét melegíti.
Szint így Dianna-is a' vénet meg-veti,
Mivel már futását gyorsan nem teheti.

Mert mikor ebei futtyák a' bértzeket,
Futással elözni kelletik ezeket ;
Már pedig az aggott lábak el-zsibbattak,
Mostan úgy nem futnak, mint eddig futhattak,
És ha mingyárt jön-is vad lese helyébe,
Ritkán lövi meg, mert hibás már szemébe.
Vénus pedig eztet már éppen útállya,
Mert meg-hidegültnek a' szívét találllya.
Márs-is a' vén vitézt hidgyed nem szereti,
Laurust teſz fejére, kutzikba ülteti.
Tett vitézségiért e' borostyánt adgya,
De Záſzlója alatt, tovább meg-nem-hadgya.
E' kettöről Násó mit tart: munkájába
Lásd: Atticushoz írt Elegiájába.
Véltem, meg-szünhetek írni a' Vénekről,
De nem: mert írnom kell még a' tehenekről,
A' mellyeket fogjuk küldeni Tokajba,
Mivel már gazdaggá nem téſznek a' vajba.
A' magamé felöl nem írhatok mást én,
Hanem hogy az Antik, mivel felette vén,
Szent Lukáts ökrének Húga, és Testvére,
És ſok ſzázadokat immár által ére.
Bé vólt zárva Annyok Noë bárkájába,
Tiéd-is hát réſzes Familiájába.
Úgy-is leſz, ennek-is Annyának páſztora
Dávid vala, és így igen régi kora.

Javas-

Javaslod magamét ûltessem Hintóba,
Tokajba úgy küldgyem; jól mondod valóba;
Mert mivel podagrás, gyalog úgy ſem mehett,
Ló hátára tenni még inkább nem lehet.
Úgy mint által vetõt kötni az hátára,
A' ſem lehet, bögne a' ló mozdúltára.
Tehát a' magamé hintóba fog menni,
Mellynek indulása tuttodra fog lenni;
Hogy így mind a' kettõ éppen egy órába,
Érjen Barátunknak az õ udvarába.
De betsûletemre hogy a' dolog vállyon,
És az útba Világ reá ne tsudállyon,
Testére tétetek kaputzos ſzaluppot,
Olaſz virágokkal fejére ſzép ſoppot.
Mind Módi: pofáját pirosra feſtetem,
Lántz fülbe-valókkal fel-ékesíttetem.
Bikája Portrettye a' mellyén fog fügni,
Nem kolomp ſzuvenir a' nyakán fog tsügni.
Strik-Paidlit a' jobbik lábára köttetek,
Paraſzolt az orra elibe tétetek.
Majd Dámának véli minden a' ki útaz,
Ki-is áll elõtte útbúl minden giz gaz.
Sóval viſz a' kotsis egy Bödönykét tele,
Kávé helyett regvel nyalattattya vele;
Vendég fogadóba, meg-mondom; ne ſzállyon,
Hanem boglyák között a' puſztákon hállyon.

Itt ſemmi fizetést Kelner nem fog kérni,
Szénához, ſarjúhoz könnyen fog ott érni.
Ha a' kotsist kérdik, kit viſz a' hintóba,
Meg-tanítom; hogy ne hibázon a' ſzóba;
'S mondgya: hogy ſétálni Krava Grófnét viſzi,
Így hogy módis Dáma majd minden el-hiſzi.
Tán Sveſzterſéget-is fognak vele tenni,
Mert ſok Tehén ſzokott így öltözve lenni.
Várd hát jó Barátném az én levelemet,
A' mellyből meg-érted, tett intézetemet.
Most pedig azt adom néked értésedre;
Mellyet nem reménlek lenni ſértésedre.
Hogy vagy ött, hat hétig meg-ſzünök versezni,
Azon idö alatt veled levelezni;
Mert el-fogok menni Pösténvi Hév vízbe,
Mivel gyengeſégem érezem ſok ízbe.
Éllyél míg meg-térek, friss 's jó egésſégbe,
E' gyüjteményem-is mostan így megy

VÉGBE.

A' Könyv-

A' Könyvnek Foglalatja.

Első Darab.

Levél.

A' hét eſztendőkig tartott Prussus Háború után, 1763-dik Eſztendőbe, meg-esvén a' békeſség, Nemes Palatinális Regimentünk, a' mellyet tsak hamar bóldog emlékezetű Méltóſágos Török András Generális Úr el-nyert, Hazánkba négy Vármegyékre ki-oſztattatván Qvártélyozásra, én mind Fő-Strázsa-Mester, edgyik réſzével Tekéntetes Nemes Bereg Vármegyébe esvén, ſzemélyem ſzerént a' Tiſza háton feküvő Badaló nevű faluba rendeltettem. Azért-is ezen Darabba azon Vidéknek, és ottan való Qvártélyozásom ideje alatt történt dolgoknak Le-Irása foglaltatik. 1

Igaz ſzeretetnek hármos kötele - 88

Egy Szánkázásnak két ſorú Versekben tett Leírása, a' melly tartatott Hal-havának 24. napján, - - - 89

A' midőn Méltóſágos Obester Piatsek Károly ezen hivatallyára fel-emeltetett Méltóſágos Gróf Erdődi János ő Excellentiájának Lovas Ezredénél, mint régi jó Barátommal enyelegvén; mivel Nemes Trentsény Vármegyei ſzülemény, ezen tótizált üdvözlő Verseimet küldöttem hozzája, a' mostan folyó Frantzia háborúba a' Rajna Vize mellett fekvő Armadához. A' mellyek költek a' Hojnyitza Vi-

ze partyán, Mindſzent havának 15. Napján 1794-dik Eſztendőbe. - - 99
Tiſztelendő nagy érdemű Baróti Szabó Dávid Profeſſzor Úr meg-írván nékem, hogy harmad napi hideglelésben vajlódna, ezen néhány verseimmel feleltem Levelére. - 101

Második Darab.

Fő-Strázsa-Mester Csízi István Úr, köttetlen ſzavakkal írott levelébe tudtomra adgya, hogy magát nyúgodalomra Tokaj Várossába le-tette, egyſzersmind azon versekbe írtt' levelét-is, a' mellyet Mólnár Borbálának Sátor-allya Újhelybe írtt, közli velem, ezen Aſzſzonyſágtól vett válaſzſzával egyetembe. 105
Ezen két Leveleket mihent vettem, Fő-Strázsa Mester Csízi István Urhoz mingyárt ezen Levelemet botsájtottam postán, mellynek foglalattyát úgy intéztem, hogy ez által kénſzerítsem Mólnár Borbála Aſzſzonyſágot-is, a' velem való verses levelezésre. Ebbe tzélomat el-is értem, a' mint alább ki-is fog tettzeni. 110
Czízi István Fő-Strázsa-Mester ezen Levelemre változó egéſsége miatt késsöbre haladott Válaſzſza. - - - 114
Ezen Válaſzra írt Levelem. - - 118
Ezen Levelemre adatott Válaſz. - 125
Ezen Válaſz után írott Levelem. - 129
Erre adatott felelet. - - - 135
Ezen Válaſzra tett utólsó Levelem. - 140

Mólnár Borbálával való Levelezésem. Mihent a' fent ki-tett Csízi István Úrhoz írtt elsö Levelemet ezen régi jó Barátom Mólnar Borbálával közlötte, azonnal ezen Aſzſzonyſág ezen Levelét, melléje ragaſztott Verseivel hozzám botsájtotta. - - - 148
Ezen Levelekre tett Válaſzſzaim. - 153
Ezen két Válaſzſzaimra érkezett Levele. 161
Egy kevessé késöbben vévén Mólnár Borbálának ezen Levelét, addig-is, míglen erre Válaſzomat adhattom vólna, ezen Levelemet írtam hozzája. - - - 171
Ezen Levelemre adattatott Válaſz. - 176
Ezen Levelembe azon dolgok felöl írok, mellyeket ö 6-dik Bika holnapjának napján írtt Levelében ki-tett. - - - 183
Ezen Levelemre adattatott Válaſz. - 191
Mólnár Borbálának Iker Havának 12. Napján ezen folyó eſztendöbe Sátor-allya Újhelybe költ Levelére való Válaſzom. - 201
Ezen Levelemre adattatott Válaſz. - 208
Mólnár Borbálának, Rák havának 22-dik napján írtt Levelére, egyſzersmind ezen utólsó Levelére adott Válaſzom. - - 215

BÉ-TSÚSZOTT HIBAKNAK JOBBÍTÁSA.

Levél.	*Sor.*		*olvasd.*
Elölj. Beſz.	3.	azok	azoknak
5.	15.	Katanát	Katonát
8.	5.	El-menne	El-mene
10.	9.	a' lyának	a' lyányok
12.	3.	mint ludok	mint ludak
14.	23.	minden bólt	minden hólt
—	24.	's tántzolt	és tántzolt
16.	8.	Akartom	Akartam
24.	2.	nyújtatták	nyújtották
26.	13.	ſzemet	ſzeme
38.	1.	vadáſztom	vadáſztam
74.	17.	karom	kérem
78.	15.	habarítot	háborítot
100.	6.	Tzinárral	Tzmarral
101.	1.	azt kialtam	azt kiáltom
102.	13.	az Istennek	az Istenek
110.	13.	Lycæus műhelye	Lyæus műhelye
193.	15.	a' nagy ragy	a' nagy rang

1004892

KAZINCZI FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
8.
MISKOLC

Szegény biro Jánes Deményy
Kint Szenvedet mikor az
Iladombol a Dunában eset
~~Hobok haborgattok engem~~
Szegény kiáltását senkisem
hallotta, csák az ivan gyerek
A parton siratta, ~~Hobok h~~
Hobok haborgáttok engem
Siratsátok Istéhéli erős most
borult be gyazba Szegeny biró
Janost most tessik a sirba

UPM

5

Szegenbiro János deák [illegible] Alio

de [illegible] ulacza

Szegnybiro János deák a Szeverre

Mikora [illegible] ab Ulacb dunabes

1819